

12. 95

ÖN SÖZ

Mir Nadir Zeynalov “70-cilər” nəslinə aid olan, Sovetlər İttifaqının dağılması ərzində sosialist realizmindən daha mücərrəd formalara, milli rəmzlərə müraciət edən, öz daxili dünyasını abstrakt üslubda daha dolğun ifadəyə keçid edən rəssamlardan biridir. Məhz buna görə rəssamın yaradıcılığında realizm üslubunda işlənmiş portretlərə, lirik mənərə əsərlərinə, eyni zamanda yalnız müxtəlif rəng çalarlarının ustalıqla istifadə olunduğu abstrakt kompozisiyalara qədər fərqli janr və üslublara rast gəlirik. O öz dəsti-xətti ilə tanınan, öz fırçasını rəngkarlıq sənətinin bütün janrlarında məharətlə sınaqdan çıxaran, heç kimi, hətta özü-özünü təkrarlamayan ustad sənətkar kimi milli incəsənət tariximizdə layiqli yer tutur. Rəssamın dəsti-xətti həmişə tanınır, emosional, ekspressiv tabloları öz bədii keyfiyyətləri, ideya orijinallığı, icra texnikası, yenilikləri və daimi axtarışları ilə seçilir.

Mir Nadir Zeynalovun qazandığı uğur və nailiyyətlərin başlanğıcı onun 1976-cı ildə Moskvada keçirilən ümumittifaq sərgisində SSRİ Rəssamlıq Akademiyasının diplomun alması ilə başlamışdır. 1989-cu ildə Bakıda keçirilən “Xəzəryanı Ölkələrin Rəssamlarının Bienalı”nda bürünc medalla təltif olunmuşdur. Əsərləri Moskva, Kiyev, Hyuston, Los-Anceles və bir çox başqa şəhərlərdə nümayiş etdirilir, Londondakı “Sothebys” auksionunda layiq olduğu dəyəri qazanır. Moskvadakı Dövlət Tretyakov Qalereyası, Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi, Müasir İncəsənət Muzeyi və Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının fondunda rəssamın yaratdığı sənət inciləri saxlanılır. 1992-ci ildə Əməkdar rəssam, 2006-cı ildə isə Xalq rəssamı kimi yüksək fəxri adlara layiq bilinməyi Mir Nadir Zeynalovun müasir təsviri sənətimizin inkişafı, yeni nümunələrlə zənginləşdirilməsi sahəsində gördüyü işlərin Azərbaycan dövlətinin diqqətindən kənar qalmadığını göstərir.

Mir Nadir Zeynalov bütün varlığı ilə sənətinə sadıq qalaraq, bu gün də yeni əsərləri ilə sənətinin pərəstişkarlarını sevindirir.

Əbülfəs Qarayev

Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət və turizm naziri

*Fərdi sərginin açılışında,
2007-ci il, Muzey Mərkəzi,
Sərgi Qalereyası, Bakı*

*At the opening of
personal exhibition, 2017,
Museum Center,
Art Gallery, Baku*

*На открытии
персональной выставки,
2017 год, Музейный Центр,
Галерея Искусств, Баку*

INTRODUCTION

Mir Nadir Zeynalov is from the 70s generation; he is an artist who turned to the more abstract forms and national symbols from the socialist realism right on the eve of the collapse of the Soviet Union and transformed his inner thoughts into abstract and vivid work. That's why we come across different genres and styles in the artist's creativity, ranging from realism to portraits, lyrical landscapes and abstract settlements and which use different colours shades masterfully and exclusively. Mir Nadir Zeynalov has a valuable place in our national art history and is known as being a master-craftsman, who skilfully tested his brush in all genres of painting, and never copies any other artist, even himself. The artist's touch is always known, and his emotional, expressive pieces of artwork can be distinguished by his artistic qualities, freshness of ideas, performance techniques, innovations and constant searches.

Mir Nadir Zeynalov's success and achievements began when he was awarded with a certificate from the USSR Academy of Arts at the All-Union Exhibition which was held in Moscow in 1976. He was also awarded a bronze medal at the Biennale of the Caspian Littoral States held in Baku in 1989. His work is exhibited in Moscow, Kiev, Houston, Los Angeles, and many other cities. Sotheby's Fine Art Auctions in London sell Mir Nadir's paintings at well deserved prices. Art paintings created by the artist are preserved in the State Tretyakov Gallery in Moscow; the National Museum of Art of Azerbaijan; the Museum of Modern Art; and the Azerbaijan State Art Gallery. His awards, that are the Honoured Artist of Azerbaijan in 1992 and People's Artist in 2006, show that his work in the field of contemporary art of Azerbaijan and its enrichment with new samples is not beyond the attention of the state of Azerbaijan.

Being loyal to his art with everything inside him, Mir Nadir Zeynalov continues to delight fans of his art with new work.

Abulfas Garayev

Minister of Culture and Tourism of the Republic of Azerbaijan

ВСТУПЛЕНИЕ

Мир Надир Зейналов - один из художников поколения 70-х годов, обратившийся накануне распада Советского Союза к более абстрактным формам, чем социалистический реализм, к национальным символам, более полно выразивший свой внутренний мир в абстрактном стиле. Именно поэтому в творчестве художника мы встречаем различные жанры и стили, начиная от портретов, выполненных в стиле реализма, произведений пейзажной лирики и заканчивая абстрактными решениями с использованием различных цветовых оттенков. Он занимает достойное место в нашей истории национального искусства как профессиональный художник, не повторяющий никого, даже самого себя, известный собственным почерком и умело испытавший свою кисть во всех жанрах живописного искусства. Манера художника всегда известна, а его эмоциональные, экспрессивные картины отличаются своими художественными качествами, оригинальностью идеи, техникой исполнения, новизной и постоянными поисками.

Получение диплома Академии художеств СССР на Всесоюзной выставке, проведённой в 1976 году в Москве, стало началом успеха и достижений Мир Надира Зейналова. В 1989 году он был удостоен бронзовой медали на «Биеннале художников Прикаспийских стран», проведённом в Баку. Его работы выставляются в Москве, Киеве, Хьюстоне, Лос-Анджелесе и во многих других городах, получают достойную цену на аукционе «Сотбис» в Лондоне. В Государственной Третьяковской галерее в Москве, Национальном музее искусств Азербайджана, Музее современного искусства и фонде Азербайджанской Государственной картинной галереи хранятся жемчужины искусства, созданные художником. То, что Мир Надир Зейналов был удостоен таких высоких почётных званий как звание Заслуженного художника (1992) и Народного художника (2006) показывает, что работы, проделанные художником в сфере развития нашего современного изобразительного искусства, его обогащения новыми образцами, не остались вне внимания азербайджанского государства.

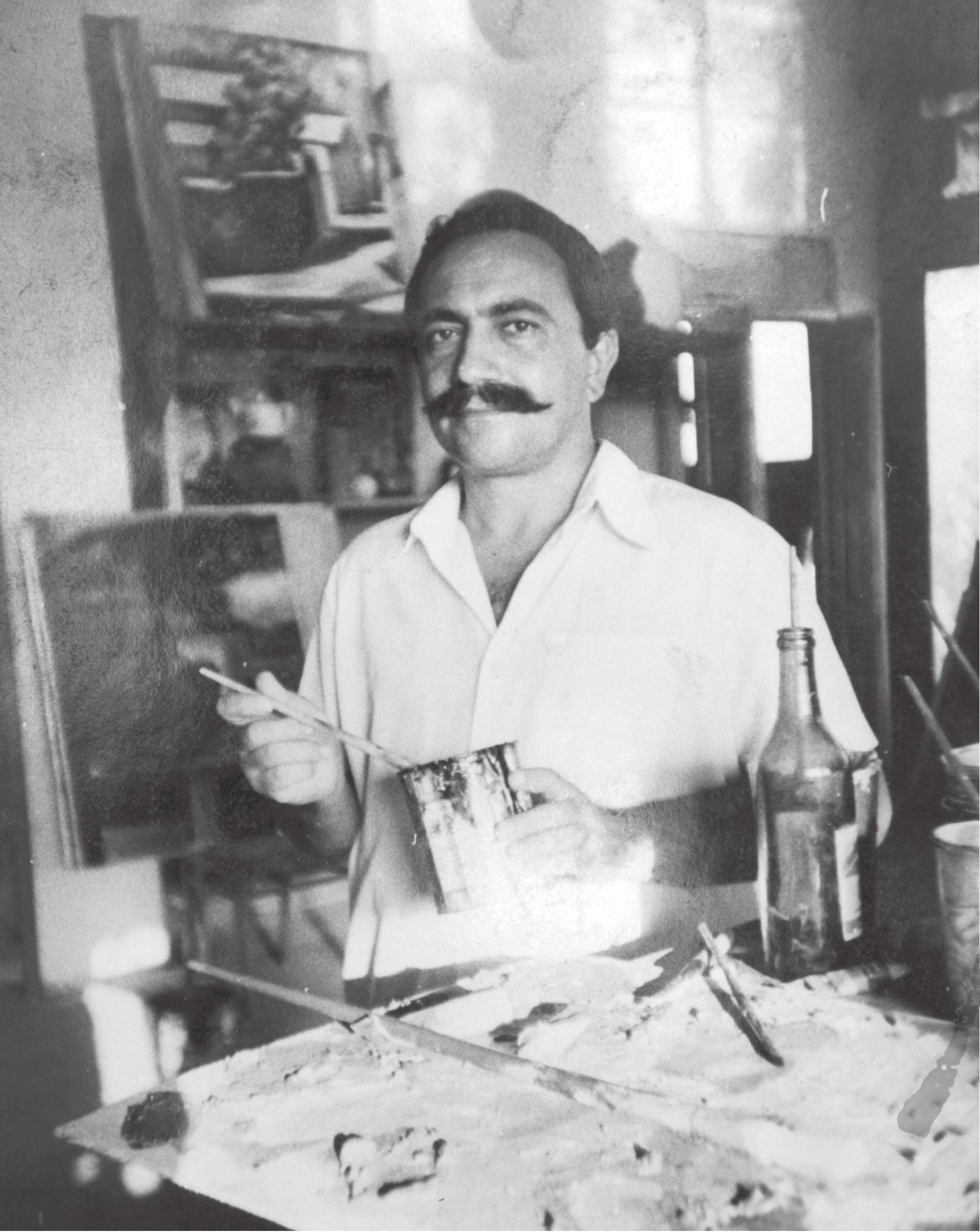
Оставаясь верным своему искусству всей сущностью, Мир Надир Зейналов и сегодня радует поклонников своего искусства новыми произведениями.

Абульфас Караяев

Министр культуры и туризма Азербайджанской Республики

MİR NADİR
ZEYNALOV

“İsti gün”, 1985,
dikt, yağlı boya, kollaj, 120 x 150 sm

“Hot day”, 1985,
oil on plywood, collage, 120 x 150 cm

“Жаркий день”, 1985,
фанера, масло, коллаж, 120 x 150 см

“Nar ilə natürmort”, 1987,
kətan, yağlı boya, 80 x 61 sm

“Still life with pomegranates”, 1987,
oil on canvas, 80 x 61 cm

“Натюрморт с гранатами”, 1987,
холст, масло, 80 x 61 см

Abşeron. Buzovna qəsəbəsi. Günəş.

Ətraf hündür olmayan tikililəri, sarmaşan üzümlükləri ağuşuna alan qumluq və torpağa sarı əyilən iri, yetişmiş, şirəsi axan meyvələri olan əncir ağaclarıdır. Qum bütün əyiriləklərə, çatlara dolur, o hər yerdədir, dişlərin arasında xırçıldayır, gözlərə dolur, saçlara ilişib qalır, yorur, ondan xilas olmaq mümkünsüzdür, qum sanki bütün canlı və cansızları udacaq. Günəş qumu isidir, qızılı rəngə boyayır və

Absheron. Buzovna settlement. The Sun.

Around the sands, absorbing squat buildings, snaking vineyards, and fig trees that stretch to the ground with huge fruit bursting from ripeness and flowing with sweet juice. The sand penetrates all the convolutions, gaps, cracks. It is omnipresent. It scrapes the teeth; it gets into the eyes, gets stuck in the hair, and it makes you tired. It is impossible to escape from it; it seems like it will swallow up the

Absheron. Поселок Бузовны. Солнце.

Кругом пески, поглощающие приземистые постройки, змеящиеся виноградники и тянущиеся к земле инжирные деревья с огромными, размером с блюдце, плодами, лопающимися от спелости, истекающими сладким соком. Песок проникает во все извилины, щели, трещины, он вездесущ, он скрипит на зубах, забивается в глаза, застревает в волосах, он утомляет, от него невозможно спастись, кажется, он поглотит все живое и мертвое. Солнце золотит этот песок, нагревает, и от него поднимается горячий воздух, размывающий пейзаж в своем мареве, делая его акварельным, призрачным. Небо выбеленное, без единого облачка, летний зной, похоже, выжжет все краски, словно разлил белила, замазав небесную синеву и яркость зелени – она приглушенно зеленая, матовая, иссушенная горячим воздухом и измученная песками. Скалы разбросаны осколками по песчаной земле. Каменный хаос – острые или округлые глыбы, обдуваемые сильными ветрами, отколовшиеся от некогда высоких, достигающих небес, гор. В прохладе естественных гротов обитают змеи цвета песчаника, скорпионы и фаланги, тут хорошо огромным черным жукам и проворным ящерицам. Они копошатся в сухой траве, натываются на ярко-фиолетовые кусты колючек, куда-то торопятся и суетятся, навевая мысли о бренности всего живого и вечности природы. Чудом выжившее чахлое деревце, зажатое между скал, гибнет под порывами ветра, а мощные ветви инжира с листьями, как лопухи, будто срываются со скалами, пробивая себе дорогу, отчаянно борясь за свою жизнь и торжественно плодонося вопреки невозможному. Только море может противостоять пескам, усмирить их, утопить, придавить своей мощью. Море ослепляет. Как оно прекрасно! Прекрасно в любую погоду и время года. Оно, как хамелеон, меняет цвет, переливается всеми оттенками от свинцово-серых до изумрудных, а в летний зной становится цвета индиго. Линия

ondan qaynar hava qalxaraq ilğımında əriyib itən mənzərəni akvarel tək xəyalı edir. Ağappaq buludsuz səma, yayın qızmar günəşi elə bil bütün rəngləri yandırmış, sanki ağ boyaqla səmanın maviliyi və parlaq, yaşıl otun üstünə örpək çəkərək, onu tutqun, boğuc yaşıla çevirmiş, qum isə onu taqətdən salmışdır. Qaya qırıntıları qumsal torpaq üzərinə səpələnib. Bir vaxtlar hündürlüyü səmalara çatan dağlardan qopmuş, güclü küləklərin hər tərəfdən üfürüb cilaladığı iti uclu və ya dəyirmi qayalar daş chaosunu yaradır. Təbii mağaraların sərinliyində qumdaşı rəngli ilanlar, əqrəb və fəlanqalar yaşayır, iri qara böcəklər və çevik kərtənkələlər özlərini burada əla hiss edir. Onlar quru otun içində eşlənərək, parlaq bənövşəyi rəngli tikan kollarına ilişir, harasa tələsir və vurnuxaraq insanı bütün canlıların faniliyi və təbiətin əbədiyi haqqında düşündürürlər. Qayalar arasında sıxılan və möcüzə nəticəsində həyatda qalan ağac güclü külək altında əyilir, əncirin pıtrağa bənəyəyən iri yarpaqları sanki qayalara bitişərək, özünə yol açır və var qüvvəsi ilə həyat uğrunda mübarizə aparıb, heç nəyə baxmayaraq bar gətirir. Yalnız dəniz quma müqavimət göstərə bilir, onları ram edir, boğur, öz qüvvəsi ilə onları əzir. Dəniz göz qamaşdırır. O, necə də gözəldir! İlin istənilən fəslində, istənilən havada gözəldir. Buqələmun tək bozun çalarlarından zümrüdü-yaşıla qədər rəngdən-rəngə girir, qızmar yay günlərində isə tünd sürməyi rəngdə olur. Uzaqlarda havada əriyən üfuc xətti, dünyanın bu parçasını ikiyə zümrüdü-göy dəniz və bozumtul səmaya bölür.

Ənənəvi olaraq Abşeronda kiçik pəncərələri, qızmar yay və rütubətli qış günlərindən qoruyan qalın divarları olan birmərtəbəli daş evlər tikilirdi. Yastı damları müxtəlif məqsədlər üçün istifadə edirdilər – yay vaxtı qadınlar orada əncir, ərik, gavalı qurudur, yuyulmuş yunu çırparaq onu buludtək yumşaq və yüngül edirdilər. Sonra onu döşək və yorğanlara doldurur, qalın ipəkdən astar tikir, naxışlı sırıyib, sandıqların üstünə yığır, üzərinə cecim atardılar. Eyni zamanda, damda ulduzlu səmanı seyr etmək mümkün olan miçətkən altında həşəratlardan gizlənərək bürkülü yay gecələrini də keçirirdilər. Evin damına bayır tərəfdən daş pilləkən qalxır, tikilinin qarşısında isə, adətən talvar qururdular ki, onun da üzərində üzümlük salır və üzüm yetişən zaman barmaqıqların arasından sallanan şirəli

living and the dead. The sun gilds this sand, heats it up, and hot air rises from it, blurring the landscape in its haze, making it watercolor-like and ghostly. The sky is whitened, without a single cloud; the summer heat seems to have burnt all the colors, as if whitewash had been poured, covering the blue sky and the bright green – it is a muffled green, matted, air-dried, and exhausted by the sands. The rocks are scattered over the sandy ground. The stones are in chaos: sharp or rounded blocks, blown by strong winds, splintered from those that once stood high, reaching the heavens and mountains. In the coolness of natural grottoes, there are sandstone snakes, scorpions, and sun spiders. It is good here for huge black beetles and agile lizards. They swarm in the dry grass, stumble upon the bright purple bushes of thorns, and scurry in a hurry and fuss, evoking thoughts about the frailty of all that is living and the eternity of nature. A stunted tree, miraculously still alive and clamped between rocks, bends under the gusts of the wind, and powerful branches of figs with leaves, like burdocks, seem to fuse with the rocks, punching their way out, desperately struggling for their lives and triumphantly bearing fruit in spite of the impossible. Only the sea can withstand the sands, pacify them, drown them, and crush them with its might. The sea dazzles. How wonderful it is! It is wonderful in any weather and season. It, like a chameleon, changes color, shimmers with all the shades from lead-gray to emerald, and in summer heat becomes indigo. The horizon

Buzovna kəndi, 1980-ci illər
Buzovna Village, 1980s
Бузовны, 1980-е

горизонта, расплываясь вдаль, делит этот кусок мира пополам – изумрудно-синее море и дымчато-серое небо.

Традиционно на Абшероне строили одноэтажные каменные дома с небольшими окнами и глухими стенами, за которыми можно было укрыться и от знойного лета, и от промозглой зимы. Плоские крыши использовались по-разному – в летнее время женщины сушили там инжир, абрикосы, сливу, тонкими прутиками взбивали вымытую шерсть, делая ее пушистой и воздушной, как облачко. Потом ею набивали тюфяки и одеяла, из плотного шелка шили чехлы, фигурно простегивали и складывали в комнате на сундуки, накрыв сверху джеджимом. Еще на крыше проводили душные ночи, прячась под защищающим от насекомых шатром, сквозь который можно было

видеть звездное небо. На крышу вела каменная лестница снаружи дома, а перед домом, как правило, делали решетчатый навес, на который пускали виться виноградник, и когда виноград созревал, сочные гроздья свисали, пробившись между рейками решетки и соблазняя обитателей дома подпрыгивать выше и выше, чтобы достать зрелую гроздь.

Дому художника Мир Надира Зейналова на Абшероне не один десяток лет. Он стоит со времен его деда Мешади баба и, кажется, помнит те далекие времена, когда тут жили несколько братьев со

“Müqəddəs bahar”, 2003,
kətan, yağlı boya, 80 x 100 sm

“The rite of spring”, 2003,
oil on canvas, 80 x 100 cm

“Весна священная”, 2003,
холст, масло, 80 x 100 см

salxımlar sakinləri yuxarı atlanaraq yetişmiş üzümü dərməyə həvəsləndirirdi.

Rəssam Mir Nadirin Abşerondakı evinin yüzdən çox yaşı var. Bu ev ona Məşədi babasından qalıb və bir neçə qardaşın ailələri ilə birlikdə burada yaşadıkları, uşaqların böyüyərək yetişmiş üzümləri dərdikləri, şirin ənciri ləzzətli yedikləri, payızda isə geniş çətirli kiçik nar ağaclarından meyxos meyvələri yığdıqları və nənələrinin bu meyvələrdən soyuqdəyməyə qarşı qatı həlim

line, spreading in the distance, divides this piece of the world in half – the emerald-blue sea and the smoky-gray sky.

Traditionally one-story stone houses with small windows and blank walls were built in Absheron, within which it was possible to hide from the hot summer and the dank winter. Flat roofs were used differently: in the summertime, women dried figs, apricots, and plums there, and with thin twigs, they beat up washed wool, making it fluffy and airy, like a cloud. Mattresses and blankets were stuffed with it, and covers were sewn from dense silk. Then they were quilted and folded in a room and placed on chests covered with jejim. Moreover, one spent stifling nights on the roof, hiding under the insect-protecting tent, through which you could see the

своими семьями, росли их дети, срывая спелый виноград, лакомясь сладким инжиром, а осенью собирая с приземистых гранатовых деревьев с широкой раскидистой кроной кислосладкие плоды, из которых их бабушки готовили тягучий отвар, помогающий от зимней простуды. От того дома мало что осталось: все эти годы он перестраивался, достраивался, приспособляясь к своим хозяевам. Многочисленные пристройки, надстройки, балконы, веранды, лестницы, выложенные мозаикой из битого кафеля. Когда ты попадаешь в этот дом, не покидает чувство, что он живой и помнит каждое слово, в нем теплится дыхание жизни нескольких поколений. Вот тут, кажется, он грустит – забытая всеми комната, освещенная

hazırladıqları vaxtları yaxşı xatırlayır. Bu evdən çox az şey qalıb: bütün bu illər ərzində yeni sahiblərinin zövqünə uyğun olaraq ev yenidən tikilir, əlavələr olunurdu. Çoxsaylı əlavə tikililər, eyvanlar, verandalar, kafel qırıqlarından bəzədilən mozaikalı pilləkənlər və s. Bu evə daxil olarkən, onun canlı olduğu və hər sözü xatırladığı, burada neçə-neçə nəslin həyat nəfəsinin közərdiyini hiss edirsən. Bax, deyəsən o, burada – hamının unudduğu, zəif işıqlı, üzərinə Çin istehsalı olan örtüklər salınan nikel çarpayılı bir otaqda kədərlənir. Yataq salınıb, lakin uzun zamandır ki, burada heç kəs gecəlmir. Divarda Mir Nadirin çəkdiyi ətrafda məşhur olan həkim anası Zəhra xanımın portreti, elə oradaca çoxdan dayanmış saat da asılıb. Evin dərinliyində köhnə taxta bufet qaralır. Onun içindəki qədəhlər, müxtəlif billur qablar nazik toz qatı ilə örtüldüyündən günəş şüalarının altında da parıldamır. Sanki burada zaman dayanıb, ürəyini sıxan itki hissi səni bürüyür. Deyəsən bu ev qısa müddətdən sonra qayıdacaq sahiblərini gözləyir. Onları əşyaları da gözləyir... Amma ardınca ev canlanır – bura Mir Nadirin emalatxanasıdır: hündür tavanlı geniş dördkünc otaq, bütün mövcud səthlərə söykədilən kətanlar və böyük molbert. Otaqdan bağa tənəklərin sarmaşdığı gözəl eyvan çıxır ki, elə bu eyvanda da nənin bir zamanlar üstünə yorğan-döşək yığıldığı sandıq tozla örtülür... Mir Nadir ömrünün böyük hissəsini bu evdə keçirir. Onu bu torpaqla, bu evlə möhkəm bağlar birləşdirir və heç bir səbəb onları ayıra bilməz.

Mir Nadir koloritli abşeronlu, özünün dediyi kimi Abşeron aborigenidir, axı onun əcdadları əsrlər öncə Məhəmməd Peyğəmbərin müqəddəs müsəlman torpaqlarından qovulan nəslinin davamçılarıdır. Ərəb qəbiləsinin kiçik bir hissəsi Maştağa kəndində məskunlaşıb, bu günə qədər də burada Peyğəmbərin davamçıları, seyidlərin yaşadığı məhəllə var. Onlar yerli əhali ilə çoxdan assimilyasiya olunmuş, adət-ənənə və həyat tərzləri artıq ümumiləşmiş, təkcə kişi adlarının önünə əlavə olunan "Mir" sözü və yalnız bu nəslin nümayəndələrinin dəfn olunduğu ayrıca qəbiristanlıq bu günə kimi qorunub saxlanılmışdır. Mir Nadirin ulu babaları, babası, atası da burada dəfn olunublar.

Mir Nadirin babası Mir Abbas tanınmış tacir idi. Onların ailəsinin bir neçə nəsli

"Hindistan yaylığında qadın", 1985, kətan, yağlı boya, 110 x 90 sm

- "A girl in the Indian scarf", 1985, oil on canvas, 110 x 90 cm

- "Девушка в индийском платке", 1985, холст, масло, 110 x 90 см

starry sky. A stone staircase outside the house led to the roof. In front of the house, as a rule, they made a trellis canopy, around which vines were allowed to curl. When the grapes ripened, juicy bunches dropped, making their way between the bars of the lattice and seducing the inhabitants of the house to jump higher and higher to reach a mellow bunch.

The house of the artist Mir Nadir Zeynalov on Absheron is over a decade old. It has been standing since the days of his grandfather Meshadi Baba. And, it seems, it remembers those distant times when several brothers lived there with their families, their children growing up and ripping off ripe grapes, eating sweet figs, and in autumn collecting from squat pomegranate trees with wide spreading crowns sour-sweet fruit, from which their grandmothers prepared a sticky broth that helps with a winter cold. From that house, there is not much left. Over the years, it was rebuilt and completed, adapting to its owners. There are numerous extensions, superstructures, balconies, verandas, and stairs lined with mosaics from broken tiles. When you go into this house, you do not leave with the feeling that it is alive and remembers every word. The house retains the breath of the generations of

тусклым светом лампочки, с никелированными кроватями, покрытыми китайскими покрывалами. Постель застелена, но тут давно никто не ночует. На стене висит написанный Мир Надиром портрет матери Захры ханум – известного в округе врача, там же часы, которые давно остановились. В глубине темнеет старый деревянный буфет, в нем расставлены бокалы, разная хрустальная посуда, покрытая тонким слоем пыли, отчего она перестала блестеть в лучах солнца, приобретая тусклую матовую поверхность. Время здесь остановилось, и тебя охватывает щемящее чувство утраты. Кажется, что тут ждут ненадолго уехавших хозяев, которые, возможно, скоро вернуться. Их ожидают принадлежащие им вещи... Но дальше дом снова оживает – это мастерская Мир Надира: просторная квадратная комната с высоким потолком, огромным мольбертом и холстами, прислоненными ко всем имеющимся поверхностям. Из комнаты в сад выходит чудесный балкон, увитый виноградом, где пылится тот самый сундук, на который бабушка собирала когда-то постель... Мир Надир большую часть жизни проводит в этом доме. Он связан с этой землей, с этим домом крепкими узами, разорвать которые не под силу никаким жизненным обстоятельствам.

Mir Nadir колоритный абшеронец – абшеронский абориген, как он сам себя называет, ведь его предки пришли на Абшерон много веков назад, гонимые со священными для всех мусульман земель как потомки пророка Мухаммеда. Небольшая часть арабского племени осела в селении Маштаги, где до сих пор есть квартал сеидов – прямых потомков Мухаммеда. Они давно ассимилировались с местным населением, обычаи и образ жизни стали общими, сохранились лишь частица «Мир» в именах по мужской линии да кладбище, где хоронят только представителей этого рода, – там и нашли покой прадеды, деды, отец Мир Надира.

Дед Мир Надира Мир Аббас был знатным купцом, несколько поколений их семьи занимались продажей арабских скакунов, владели ипподромом, конюшнями, в центре Баку им принадлежал четырехэтажный особняк в стиле эклектичного модерна.

“Qırmızı tirməli qadın”, 1970,
kətan, yağlı boya, 138 x 78 sm,
Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı

–
“Woman with red “tirme”, 1970,
oil on canvas, 138 x 78 cm,
State Art Gallery, Bakı

–
“Женщина в красной тирме”, 1970,
холст, масло, 138 x 78 см,
Государственная Картинная Галерея, Баку

Его другим дедом был Мешади Баба, владевший первым в селении Бузовна двухэтажным домом, построенным в 1840 году. Большевики, назвав его кулаком, отняли все имущество, а пятерых сыновей сослали в Сибирь. Кербалаи Хамза Али Мамед Джафар оглы – так звали прадеда Мир Надира – был духовным главой на Абшероне. Крепко держась в седле своего верного коня, с религиозным знаменем в руках, распевая мощным голосом молитвы, он объезжал селения Абшерона, созывая верующих совершить паломничество в Кербалу. Много десятков лет спустя брат Мир Надира, окончивший востоковедческий факультет Ленинградского государственного университета и служивший помощником советского посла в Ираке, выяснил, что его прадед 23 раза совершил паломничество в Кербалу.

Мешади Баба, став зажиточным купцом, торговавшим коврами и восточными тканями, за которыми ездил в Иран и Среднюю Азию, был человеком толковым, всегда следовал кодексу чести, отличался умением держать слово. Его магазины в самом центре города на Телефонной славились своей продукцией, и состояние семьи росло и приумножалось. Щедрый и добрый, он считал деньги лишь жизненной необходимостью, позволяющей помогать близким и родным, а также всем людям, нуждающимся в этом. В годы Второй мировой войны он с легкостью обменивал скопленные сокровища на продовольствие для всех родственников, благодаря чему они и выжили, его семья также ни в чем не нуждалась. “Мужчина должен охранять свой дом, свою родину, обеспечивать всем необходимым семью, быть надежным и верным, сильным и честным человеком, который заслужил уважение окружающих”. Этому учили Мир Надира его деды и отец.

Будучи тоже верующим человеком,

ərəb atlarının satışı ilə məşğul olmuş, at tövlələrinə, cıdır meydanına, Bakının mərkəzində eklektik modern üslubunda dördmərtəbəli malikanəyə sahib idi.

Rəssamın babası Məşədi Baba isə 1840-cı ildə Buzovnadə tikilən ilk ikimərtəbəli evin sahibi olmuşdur. Bolşeviklər onu qolçomaq adlandıraraq bütün əmlaklarını əlindən alıb, beş oğlunu isə Sibirə sürgün etmişlər.

Mir Nadirin ulu babası Kərbəlayı Həmzə Əli Məmməd Cəfər oğlu Abşeronda dini başçı idi. O, sadıq atının yəhərində möhkəm oturub, əlində dini bayraq Abşeronun kəndlərini gəzərək, gur səsi ilə dualar söyləyib zəvvarları Kərbəla ziyarətinə gətməyə çağırırdı.

İllər sonra Mir Nadirin Leninqrad Dövlət Universitetinin “Şərqşünaslıq” fakültəsini bitirib Sovet İttifaqının İraqdakı səfirinin köməkçisi vəzifəsində çalışan qardaşı, ulu babalarının Kərbəlanı 23 dəfə ziyarət etdiyini aydınlaşdırıb. Varlı tacir olan Məşədi Baba İrandan və Orta Asiyadan gətirdiyi xalça və şərq parçalarının ticarəti ilə məşğul idi. O, çox bacarıqlı, şərafətli kodeksinə əməl edən, sözünün üstündə duran insan idi. Onun şəhərin mərkəzində “Telefonnaya” küçəsindəki mağazaları öz möhsulları ilə məşhur idi və ailənin gəliri il-ildən daha da çoxalırdı. Səxavətli və xeyirxah Məşədi Baba pulu yaxınlara və doğmalara, eləcə də

1960-1970-ci illər,
Ailə arxivindən fotolar

1960-1970 years,
From family archive

1960-1970 гг.
Фотографии из семейного архива

people who lived here. Here, it seems sad: a forgotten room, illuminated by dim light bulbs, with nickel-plated beds covered with Chinese bedspreads. The bed is made up but no one has slept here for a long time. On the wall, there is a portrait of his mother Zahra khanum – a well-known doctor in the district, painted by Mir Nadir. There is also a clock that stopped long ago. In the depths of the room, the old wooden buffet darkens. In it are placed goblets and different crystal dishes covered with a thin layer of dust. So it ceased to shine in the sun, acquiring a dull matte surface. Time here has stopped, and you are overcome by a feeling of loss. It seems that these objects are waiting for owners who left briefly and may soon return. They are expected by their belongings.... But then the house comes alive again. It is Mir Nadir's workshop: a spacious square room with a high ceiling, a huge easel, and canvases leaning against all available surfaces. From the room overlooking the garden, there is a

паломничавшим в Мешхед, он имел единственную слабость в жизни – безумно любил свою единственную дочь Захру, маму Мир Надира, в детстве сильно баловал ее и неохотно согласился выдать замуж за баламута Мир Али. Но самой большой наградой для отца стало рождение троих внуков.

Мешади Баба, человек многообразных знаний, занимался воспитанием маленького Мир Надира. Он водил его по Баку, рассказывая о каждом доме, о каждой улочке, о семьях знаменитых нефтепромышленников, меценатов, людей, на состоянии которых возводился центр города. Кажется, он знал все легенды о старом Баку, о бакинских традициях и обычаях, обо всех жителях города, помнил бесчисленное количество историй об их судьбах. Каждый вечер перед сном он собирал своих троих внуков вокруг себя, они заползали на его могучую грудь и слушали бесконечные сказки, которых Мир Надир нигде потом больше не слышал и не читал. Это был фольклор, идущий из глубокой древности, передававшийся из уст в уста и когда-то угасший вместе с тем поколением... Сказочные образы, рассказы деда о прошлом, его назидания формировали личность Мир Надира, который проявлял свой артистический дух уже в те годы. Его воображение рисовало фантастические картины, складывающиеся в мозаику из дедушкиных рассказов. Возникло непреодолимое желание как-то выразить переполнявшие мальчика чувства, и он полюбил рисование больше всего на свете.

Образы детства отпечатались в сознании навсегда, но проявились в искусстве художника опосредованно. Основной темой его творчества можно считать настроение в самом широком смысле — от малейших изменений его собственного внутреннего состояния до упавшего на землю осеннего листа: все преломляется в сознании, обретая форму, окрашиваясь в цвет или лишаясь контуров и плавно перетекая из одного

“Müqəddəs öküzə qayğı”, 1988,
kətan, yağlı boya, 135 x 135 sm,
Hammer Mərkəzi, Moskva

“Feeding the sacred bull”, 1988,
oil on canvas, 135 x 135 cm,
Hammer Center, Moscow

“Кормление священного быка”, 1988,
холст, масло, 135 x 135 см,
Центр Хаммера, Москва

живописного пятна в другое. И все же та самая мозаичность и яркая образность хоть изредка, но возникает в картинах Мир Надира. К примеру, полотно «Ходжа Насреддин», образ восточного плута и его знаменитого ученого ишака, возникает в пестром, ярко окрашенном, словно из детских снов пришедшем, пространстве. Что-то донкихотское есть в облике Ходжи Насреддина, художник изображает его скорее как дервиша, мудреца, борца за неосуществимые благородные идеалы. Сказочник Мешади Баба стал прототипом образа Ходжи Насреддина.

Художников в семье не было. Мама, любившая музицировать, прививала любовь к музыке и своим сыновьям. Младший брат стал джазовым музыкантом. У Мир Надира же любовь к музыке, заложенная на генном уровне, проявилась много позже. Он открыл в себе удивительную способность – ему удастся приручить любой струнный инструмент, будь то гитара, саз, тар или ситар.

Эксперименты со временем переросли в настоящую страсть. Часами перебирая струны всевозможных инструментов, которые он одержимо собирает и привозит со всего мира, Мир Надир погружается в другую реальность, медитирует, настраивается на особые волны духовного мировосприятия. Художник говорит: «С годами я пришел к тому, что из всех видов искусств самое важное – музыка. Потом слово, живопись – последнее. Хотя в христианской мифологии говорится, что вначале было Слово. Но я считаю, что вначале была музыка. Музыка беспредметна, она абстрактна. Слово все же материально. Слово формирует личность, сознание, материализует мир. В музыке нет предметов, это свободно льющаяся субстанция. Музыка формирует свой полюс – это гениально. Музыка – самое свободное искусство».

Мир Надир Зейналлов – человек

ehtiyacı olan bütün insanlara yardım etmək üçün zəruri hesab edirdi. İkinci Dünya Müharibəsi illərində o topladığı sərvəti asanlıqla ərzağa dəyişərək, bütün qohumlarına yardım etmiş, ailəsinin də heç nəyə ehtiyacı olmamışdır.

“Kişi öz evini, vətəninə qorumalı, ailəsinə lazım olan hər şeylə təmin etməli, etibarlı və sədaqətli, güclü və dürüst, ətrafdakıların hörmətini qazanan insan olmalıdır”. Bunları Mir Nadirə babaları və atası öyrədirdi.

Məşhədi ziyarət etmiş, dindar insan olan Məşhədi Babanın həyatdakı yeganə zəif yeri çox sevdiyi qızı, Mir Nadirin anası Zəhra idi. Onu ərköyün böyüdür və nadinc Mir Əli ilə ailə qurmasına könülsüz razı oldu. Amma ata üçün ən böyük mükafat üç oğlan nəvəsinin dünyaya gəlişi idi. Balaca Mir Nadirin tərbiyəsi ilə müxtəlif biliklərə sahib olan Məşhədi Baba məşğul olurdu. Onu Bakıda gözdirir, hər ev, küçə, məşhur neft sənayeçilərinin ailələri, mesenatlar, şəhərin mərkəzinin qurulmasında töhvəsini verən, əməyi olan insanlar haqqında danışır. Deyəsən, Məşhədi Baba köhnə Bakı haqqında bütün əfsanələri,

wonderful balcony covered with grapes, where the very same chest, on which his grandmother used to gather a bed, is being dusted.... Mir Nadir spends most of his life in this house. He is connected with this land, with this house, by strong bonds that cannot be broken by any of life's circumstances. Mir Nadir is a vigorous dweller of Absheron – an “Absheron aborigine,” as he calls himself, because his ancestors came to Absheron centuries ago, driven from the lands sacred to all Muslim as descendants of Prophet Muhammad. A small part of the Arab tribe settled in the Mashtagha village, where even now there is a quarter where the Seids lived – the direct descendants of Muhammad. They have long been assimilated into the local population, adopting the neighborhood's customs and way of life. Only the “Mir” in the names of the male line and the family cemetery are preserved. There, the great-grandfathers, grandfathers, and Mir Nadir's father found peace.

Mir Nadir's grandfather Mir Abbas was a noble merchant. Several generations of their family were engaged in the sale of Arabian horses and owned a racecourse

şəhərin adət və ənənələrini, sakinlər barəsində, onların taleləri haqqında saysız-hesabsız hekayələri bilirdi. O, hər axşam yatmadan əvvəl üç nəvəsini ətrafına toplayır, onlar da babalarının güclü sinəsinə sığınaraq, sonu olmayan və Nadirin sonradan heç yerdə eşidib oxumadığı nağılları dinləyirdilər. Bu, qədim zamanlardan gələn, ağızdan-ağıza ötürülən folklor nə vaxtsa elə o nəsil ilə də söndü... Nağıl obrazları, babasının keçmiş haqqında hekayələri, onun nəsihətləri artıq o illərdə özünün yaradıcı ruhunu, məharətini göstərən Mir Nadirin şəxsiyyətini formalaşdırırdı. Onun təxəyyülü babasının hekayələrindən ibarət mozaikaya düzülən fantastik rəsmləri təsvir edirdi. Kiçik oğlanda aşılıb-daşan duyğularını ifadə etmək istəyi yaranır və bu onda rəsm çəkməyə qarşı hər şeydən üstün olan sevgi hissi doğurur.

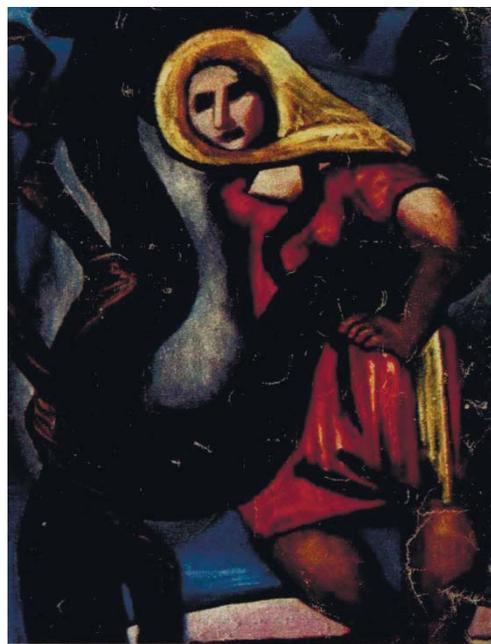
Uşaqlıq obrazları Mir Nadirin şüurunda həmişəlik həkk olunsada, rəssamın yaradıcılığında dolayısı ilə özünü göstərirdi. Onun yaradıcılığının əsas mövzusunun sözün əsl mənasında əhval-ruhiyyə olduğunu hesab etmək olar – öz daxilində baş verən ən kiçik dəyişiklikdən, yerə düşən payız yarpağına qədər: şüurundakı hər şey istiqamətini dəyişib müəyyən forma alır, rəngə boyanır və ya konturlardan məhrum olub, rəvanlıqla axaraq bir rəngkarlıq ləkəsindən o birisinə keçir. Həmin mozaik rəngarənglik və parlaq bədiilik obrazlılıq bəzən Mir Nadirin əsərlərində də yaranır.

Məsələn, “Xoca Nəsrəddin” əsərindəki Şərq müdrikinin və onun məşhur

and stables, and in the center of Baku, they owned a four-storey mansion in a modern eclectic style.

His other great grandfather was Mashadi Baba, who had the first two-story house built in the Buzovna village, built in 1840. The Bolsheviks, labeling him a kulak, took away all property, and his five sons were exiled to Siberia. Kerbalai Hamza Ali Mammad Jafar oghlu – that was the name of Mir Nadir's great-grandfather – was the spiritual head in Absheron. Firmly sitting in the saddle of his faithful horse, with a religious banner in his hands, he traveled around the villages of Absheron, chanted a prayer in a powerful voice, and called the religious to perform pilgrimage to Karbala. Many decades later, Mir Nadir's brother, who graduated from the Faculty of Oriental Studies at the Leningrad State University and served as an assistant to the Soviet ambassador in Iraq, found out

“Məhsuldarlıq”, 1967,
kətan, yağlı boya, 80 x 60 sm

“Fertility”, 1967,
oil on canvas, 80 x 60 cm

“Плодородие”, 1967,
холст, масло, 80 x 60 см

“Nənənin portreti”, 1965,
kətan, yağlı boya, 75 x 60 sm

“Portrait of the grandmother”, 1965,
oil on canvas, 75 x 60 cm

“Портрет бабушки”, 1965,
холст, масло, 75 x 60 см

необычайно разносторонних дарований, чье поэтическое мироощущение – в слове, цвете, музыке – метафорично. Его видение мира не ограничивается чувственным, визуальным восприятием: отталкиваясь от реальности как неизбежной данности, художник выявляет глубинную сущность явлений, их непостижимую внутреннюю жизнь. Творческий мир Зейналова синкретичен – от живописи к музыке, от музыки к поэзии – он перетекает, перевоплощается, раздвигая границы творческих возможностей самовыражения. Каждое новое творение служит дополнением другому – читая его стихи, в них видишь и понимаешь картины, слушая музыкальные медитации, погружаешься в тонко устроенный мир живописца. Впрочем, полное погружение в этот мир никому не под силу, возможно, скорее, соприкосновение с ним. Мир Зейналова – это непрерывно изливающийся поток любви, страсти, жажды жизни. Неиссякаемая любовь возрождает дух, сообщает движение телу, дает созидательную энергию, творящую картины, стихи, музыку, его особую реальность, наполненную духовностью и глубиной понимания смысла жизни. Художник говорит:

«Искусство как молитва – когда работаешь, творишь молитву».

Его переходы от фигуративности к беспредметности и обратно подобны маятнику, определяющему меру всему живому и прекрасному, как приливы и отливы, повинующиеся лунному циклу. Работая, он, как шаман, погружается в состояние медитации, не контролируя взмах кисти, направление красочных капель или брызг. Прекрасен сам процесс, когда душа возносится к небесам и тобой движет неведомая сила. В какой-то момент эта сила отпускает, и художник отходит от полотна: «Я счастливый человек – Бог наградил меня талантом, открыл канал общения с

“Qanqal ilə natürmort”, 1971,
kətan, yağlı boya, 100 x 141 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

“Still life with a thorn”, 1971,
oil on canvas, 100 x 141 cm,
Museum of Modern Art, Bakı

“Натюрморт с колючкой”, 1971,
холст, масло, 100 x 141 см,
Музей Современного Искусства, Баку

uzunqulağının obrazları əlvan, parlaq boyanan, sanki uşaqlıq yuxularından gələn məkanda peyda olur. Xoca Nəsrəddinin simasında nəsə “Donkixotluq”dan var, rəssam onu dərviş, müdrik, həyata keçirilməz nəcib ideallar mübarizi kimi təsvir edir. Nağil söyləyən Məşədi Baba Xoca Nəsrəddin obrazının prototipi idi.

Mir Nadirin ailəsində rəssam yox idi. Musiqini sevən anası oğlanlarına da bu sevgini aşılayırdı. Kiçik qardaşı caz musiqiçisi oldu. Mir Nadirin gen səviyyəsində musiqiyə olan sevgisi özünü

that his great-grandfather had made a pilgrimage to Karbala 23 times. Mashadi Baba, becoming a wealthy merchant, trading carpets and oriental fabrics, for which he traveled to Iran and Central Asia, was a sensible man, who always followed the code of honor, and was distinguished by his ability to keep his

word. His shops in the heart of the city at the Telefonnaya were famous for their products; thus the family's possessions grew and multiplied. As a generous and kind man, he considered money only a vital necessity, allowing him to help relatives and friends, as well as all people in need. During the Second World War, he easily exchanged accumulated treasures for food for all his relatives, so they survived.

As well, his family wanted for nothing. A man must protect his home, his homeland, provide the family with everything necessary, be reliable and loyal, and be a strong and honest person who has earned

космосом, с Богом, многие люди этого лишены».

Однажды Мир Надир рассказал матери, что хочет стать художником, более того, он уже поступил в художественное училище и думает, что это его предназначение. Ничто не делает его таким счастливым, как занятие живописью. Он видит мир во всем великолепии красочного многообразия, он одержим живописью, познает мир, исследует его тайны с помощью искусства. Мать выслушала его очень внимательно, заметив, что отец должен выразить свое отношение к выбору сына. Нельзя сказать, чтобы она была рада этому выбору, но и высказывать сомнения не стала. Она была властной и сильной женщиной, профессия многому ее научила, выковала стальной характер: Захра ханум работала врачом-физиатром, и основными ее пациентами были больные туберкулезом обитатели

daha gec biruzə verdi. Rəssam özündə qeyri-adi xüsusiyyət aşkar etdi – o, istənilən simli aləti istər gitara, saz, tar olsun və ya sitarı ram etməyi bacarırdı.

Eksperimentlər zamanla əsl ehtirasa çevrilir. Müxtəlif dünya ölkələrindən gətirdiyi musiqi alətlərinin simlərinə bir-bir toxunan Mir Nadir digər reallığa baş vurur, meditasiya edir, xüsusi ruhi dalğalar üzərində dünya dərkinə köklənir. Rəssam deyir: “İllər sonra qərara gəldim ki, bütün incəsənət növlərindən ən mühümü musiqidir. Ondan sonra söz, rəngkarlıq isə sondadır. Halbuki xristian mifologiyasında ilk olaraq sözün yarandığı deyilir. Lakin mən hesab edirəm ki, əvvəlcə musiqi yaranıb. Musiqi məzmunuzdur, mücərrəddir. Söz isə maddidir. Söz şəxsiyyəti, şüuru formalaşdırır, dünyanı maddiləşdirir. Musiqidə predmet yoxdur, o sərbəst axan substansiyadır. Musiqi öz qütübünü formalaşdırır – bu dahiyənədir. Musiqi ən sərbəst incəsənət növüdür.”

Mir Nadir Zeynalov qeyri-adi, müxtəlif istedadlara malik insandır, onun söz, rəng və musiqidə poetik dünyagörüşü, əhval-ruhiyyəsi metaforikdir. Rəssamın dünyaya baxışı, cismani, vizual mənimsəmə ilə kifayətlənmir: reallığın qaçılmaz olduğuna əsaslanaraq, sənətkar hadisələrin mahiyyətini, onların ağılaşmaz daxili həyatını aşkara çıxarır. Mir Nadir Zeynalovun yaradıcılıq dünyası sinkretikdir – o, rəngkarlıqdan musiqiyə, musiqidən poeziyaya keçərək dəyişir, yaradıcılıq imkanlarının özünüifadə sərhədlərini genişləndirir. Hər yeni əsəri digərini tamamlayır – şeirlərini oxuduqca, sanki rəsmləri görüb dərk edirsən, musiqili meditasiyalara qulaq asarkən isə rəngkarın incə dünyasına baş vurursan. Bununla belə, heç kəs tam olaraq bu dünyanı dərk edə bilmir, ona yalnız toxunmaq mümkündür. Sənətkarın dünyası durmadan axan sevgi, ehtiras, həyat yangısının selidir. Tükənməz məhəbbət ruhu dirçəldir, bədəni hərəkətə gətirir, rəsm, şeir, musiqi, rəssamın mənaviyyət və həyatı dərk etmənin dərinliyi ilə dolu reallığı yaradan quruculuq enerjisini bəxş edir. Rəssam deyir:

“İncəsənət duadır, işlədikcə elə bil dua edirsən.”

respect from others. This was taught to Mir Nadir by his grandfathers and father.

Being also a believer and a pilgrim to Mashhad, he had only one weakness in his life: he madly loved his one and only daughter Zahra, Mir Nadir's mother. She was much pampered in her childhood, and he reluctantly agreed to marry her to troublemaker Mir Ali. But the greatest reward for the father was the birth of three grandchildren.

Mashadi Baba, a man of diverse knowledge, was engaged in raising little Mir Nadir. He led him through Baku, telling him about every house, every street, the famous oil owners' families, the patrons, and the people on whose possessions the city center was built. It seemed that he knew all the legends about old Baku, Baku's traditions and customs, all its citizens, and he remembered countless stories about their destinies. Every night before going to bed he gathered his three grandchildren around him; they crawled on his mighty chest and listened to the endless fairy tales that Mir Nadir never again heard nor read anywhere else. It was folklore, coming from a deep antiquity, passed by word of mouth and extinguished along with that generation. Fairy-tale images, his grandfather's stories about the past, and his edification formed the personality of Mir Nadir, who showed his artistic spirit during those years. His imagination drew fantastic pictures from his grandfather's stories, folding them into a mosaic. There was an irresistible desire to somehow express the feelings that overflowed within the boy, and he fell in love with drawing.

Images of childhood were imprinted in the mind forever, but manifested in the artist's art indirectly. The main theme of his work can be considered “mood” in the broadest sense – from the slightest changes within his own internal state to the fallen autumn leaf: everything is refracted in consciousness, gaining shape, coloring, or losing contours and smoothly flowing from one picturesque spot to another. And yet the same mosaicism and vivid imagery occasionally occurs in Mir Nadir's pictures. For example, the painting Khoja Nasreddin, the image of an eastern swindler and his famous scholar donkey, arises in a motley, brightly colored space, as if from childhood dreams. There is something quixotic in the Khoja

Buzovna kəndi, 1970-ci illər
Buzovna Village, 1970s
Бузовны, 1970-е

тюрьмы. Эта изнеженная в детстве, избалованная женщина познала истинную цену жизни и смерти и была способна принять даже то, чего не понимала. А искусство своего сына она так и не прочувствовала, считая это занятие скорее забавой, нежели серьезным делом, достойным мужчины. Это прочитывается в ее взгляде на портрете, написанном Мир Надиrom. В этом полном грусти взгляде, в сдержанной снисходительной улыбке, в темных тенях, лежащих на белое лицо, отражается прожитая жизнь, наполненная любовью, разочарованиями, мгновениями счастья и невозполнимыми потерями. В самой позе женщины, принимающей судьбу как данность, чувствуется отстраненность и замкнутость, она крепко сцепила руки, словно демонстрируя неколебимую уверенность в своей правоте. Но при этом сколько в портрете трепетной сыновней любви, даже обожания! Он восхищался матерью, цельностью ее характера, своеобразной красотой, благородством, умом. Портрет красив живописно. Темный бархат фона оттеняется шалью цвета спелого кизила, отороченной золотой бахромой, которая покрывает голову и плечи женщины. Как

Onun fiqurativlikdən predmetsizliyə və geri keçidləri, ayın dövrlərinə tabe olan qabarma və çəkilmələrə bənzəyən, canlı və gözəl olan hər bir şeyin ölçüsünü müəyyən edən kəfkirə bənzəyir. İş zamanı o, şaman tək meditasiya edərək, firçanın kətana toxumasına, boya damcılarının və ya sıçrantılarının istiqamətinə nəzarət etmir.

Ruhun səmələrə ucaldığı və naməlum qüvvələrin səni hərəkətə gətirdiyi prosesin özü olduqca gözəldir. Bir anda bu qüvvə rəssamı tərək edir və o, kətandan uzaqlaşır: “Mən xoşbəxt insanam – Allah mənə istedad bəxş edib, kosmos ilə, özü ilə ünsiyyət kanalını açıb, çox insanlar isə bundan məhrumdur”.

Günlərin bir günü Mir Nadir anasına rəssam olmaq istədiyini, hətta artıq Rəssamlıq məktəbinə qəbul edildiyi və bütün bunların onun taleyi, qisməti olduğunu deyir. Rəssamlıqla məşğul olmaq onu xoşbəxt edir. O, dünyanı rəngarəng müxtəlifliyin əzəmətində görür, rəssamlığı dəlicəsinə sevir, incəsənət vasitəsi ilə dünyanı dərk edir, onun sirrlərini araşdırır. Anası onu böyük diqqətlə

Nasreddin's guise. The artist depicts him more like a dervish, a wise man, a fighter for unrealizable noble ideals. The storyteller Mashadi Baba became the prototype of Khoja Nasreddin's image.

There were no artists in the family. Mother, who loved to play music, instilled a love of music in her sons. The younger brother became a jazz musician. In Mir Nadir, the same love for music laid down at the genetic level manifested itself much later. He discovered that he had an amazing ability, managing to tame any stringed instrument, whether it's a guitar, saz, tar, or sitar.

Experiments over time grew into a real passion. Mir Nadir plunged into another reality, meditated, and tuned into special waves of spiritual world perception for hours, strumming of all kinds of instruments that he obsessively collected and brought from around the world.

The artist says, Over the years, I came to the conclusion that music is the most important of all the arts. Then comes the word; painting is the last. Although in

неуклонно жизнь движется к закату...

Для отца выбор сыном такого будущего был непостижим. Он не понимал, что можно заниматься этим бесполезным занятием серьезно, целыми днями напролет, рассчитывая, что кто-то когда-то оценит его искусство, заинтересуется им, что у него появится возможность достойно содержать семью, растить детей. А ради чего еще жить на белом свете, если не для будущего? Такую блажь, как живопись, можно себе позволить по выходным, но делать из этого профессию неразумно. Жизнь художника – это извилистая, полная терний дорога с неизвестным концом. Ее надо выстрадать, выплакать, выдержать – ради чего? Как же трудно объяснить другому человеку, даже самому близкому, эту потребность, жизненную необходимость...

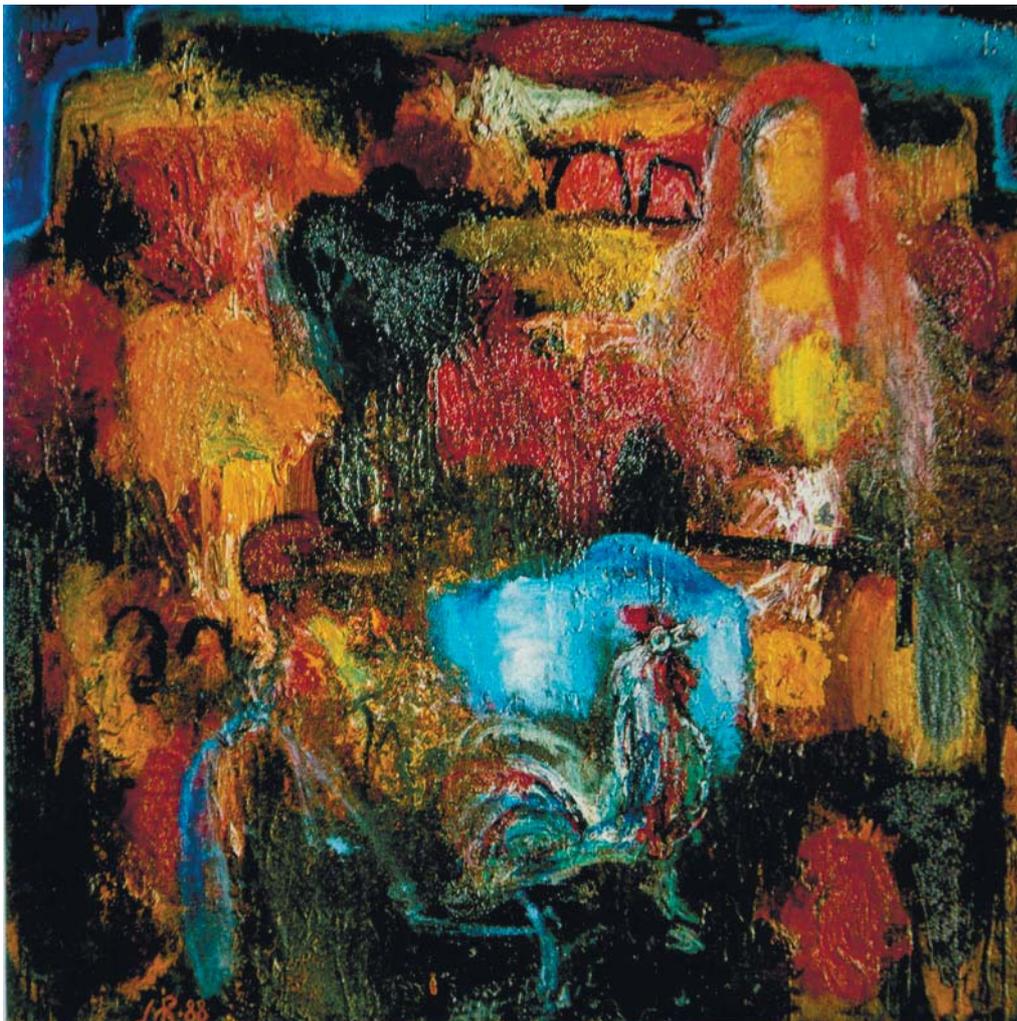
*Я знаю – каждый шаг земли
Стократно выстрадан тобой
Тысячекратно орошен слезами
Проверен кровью и водой.
Теперь понятны мои волнения
И потому нельзя безнаказанно
Мчаться с конца Земли на другой
И определены мои влечения
Потому что все надо выстрадать
Каждый день отмечен судьбой
Потому что все надо выплакать
Даже твою любовь.
Бессмертен воздух и камни
Бессмертны плуг и любовь.*

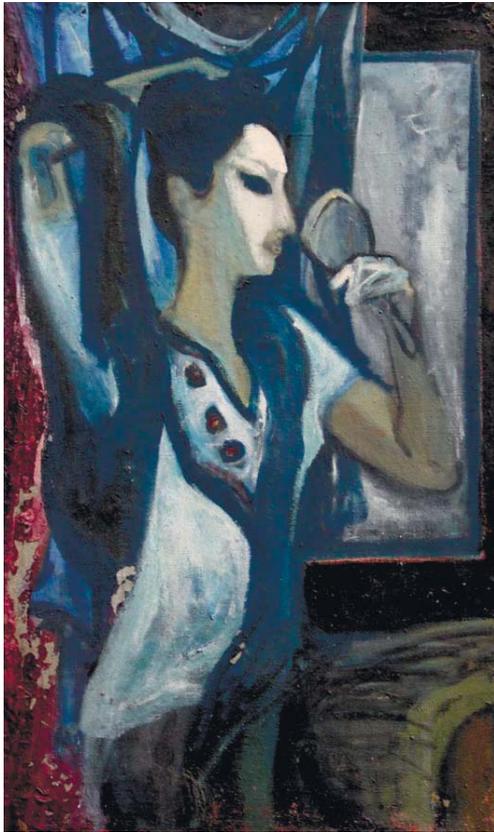
Мир Надир мечтал поступить в Ленинградское высшее художественно-промышленное училище имени В.И. Мухиной на отделение монументального искусства. Конкурс был очень высоким: на каждое из десяти мест доста человек поступающих. Так что в первый год ему не хватило нескольких баллов, и Мир Надир устроился на стройку разнорабочим. Он успевал

“Nağıl”, 1988,
kətan, yağlı boya, 120 x 120 sm,
Dövlət Tretyakov qalereyası, Moskva

“Allegory”, 1988,
oil on canvas, 120 x 120 cm,
State Tretyakov Gallery, Moscow

“Притча”, 1988,
холст, масло, 120 x 120 см,
Государственная Третьяковская Галерея, Москва

“Səhər”, 1965,
kətan, yağlı boya, 100 x 60 sm,
Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı

“Morning”, 1965,
oil on canvas, 100 x 60 cm,
State Art Gallery, Bakı

“Утро”, 1965,
холст, масло, 100 x 60 см,
Государственная Картинная Галерея, Баку

Christian mythology it is said that in the beginning was the Word. But I believe that in the beginning there was music. Music is objectless; it is abstract. The word is still material.

The word forms the personality, consciousness, and materializes the world. In music there are no objects, it is a freely flowing substance. Music shapes its pole – it is brilliant. Music is the freest art.

Mir Nadir Zeynalov is a man of extraordinary versatile talents, whose poetic attitude in word, color, and music is metaphorical. His world vision is not limited to sensual, visual perception. Starting from inescapable reality, the artist reveals the deep essence of phenomena, their incomprehensible inner life. Zeynalov's creative world is syncretic. From painting to music, from music to poetry – it flows, reincarnates, pushing the boundaries of creative possibilities for self-expression. Each new creation serves as a complement to the other. Reading his poems, you see and understand the pictures in them; listening to musical meditations, you are immersed in the painter's finely organized world. However, full immersion in this world is beyond anyone's power. Most likely, it is possible to feel a connection with it.

Zeynalov's world is a constant stream of love, passion, and lust for life. Inexhaustible love revives the spirit, transmits movement to the body, and gives inspired energy, creating pictures, poems, music, and its special reality, filled with spirituality and a depth of understanding the meaning of life. The artist says,

“Art is like a prayer: when you work, you create a prayer.”

dinləyərək qeyd etdi ki, oğlunun seçiminə atası da münasibət bildirməlidir. Anasının bu seçimə sevindiyini demək olmaz, amma o, şübhəsini də dilə gətirmədi. Zəhra xanım hökmlü və güclü qadın idi, peşəsi ona çox şey öyrətmiş, polad xarakteri formalaşdırmışdı: o, həkim-fiziater vəzifəsində çalışır və əsas xəstələri həbsxanada yatan vərəm xəstəliyindən əziyyət çəkən məhbuslar idi. Uşaqılıqdan nazpərvərdə, ərköyün olan bu qadın həyat və ölümün həqiqi dəyərini dərk etmiş, hətta anlamadıklarını da qəbul etməyi bacarırdı. Oğlunun sənətini isə elə də dərinləndən hiss etmir, bunu kişiyə layiq, ciddi sənət deyil, sadəcə əyləncə hesab edirdi. Bunu Mir Nadirin çəkdiyi portretdəki baxışlarından da oxumaq mümkündür. Bu qəmgin baxışda, təmkinli, yumşaq təbəssümdə, ağ simaya düşən qaranlıq kölgələrdə sevgi, məyusluq, xoşbəxt anlar və əvəzəlməz itki ilə dolu həyat əks olunub. Taleyin qaçılmaz olduğunu qəbul edən qadının duruşunda tənhəlik və qaralılıq hiss olunur, o, əllərini bərk sıxaraq sanki haqlı olduğuna sarsılmaz əminlik nümayiş etdirir. Lakin eyni zamanda burada oğula olan məhəbbət, hətta pərəstişi görmək mümkündür! Rəssam anasına, onun xarakterinin bütövlüyünə, özünəməxsus gözəlliyinə, alicənablığına, zəkasına heyran idi. Portret gözəl bir rəngkarlıq nümunəsi

ходить в Эрмитаж, а вечерами – на курсы монументального искусства при училище. Но года такой жизни он не выдержал: тяжелый климат, постоянные простуды, работы на стройке подорвали его здоровье, и Мир Надир вернулся в Баку, а через год поступил в Московский полиграфический институт на факультет изобразительного искусства, где среди преподавателей был настоящий цвет авангардной русской живописи и графики двадцатых годов: А. Лентулов, И. Машков, В. Фаворский, А. Гончаров. На кафедре царила по-настоящему творческая атмосфера, это были прекрасные годы. Правда, на третьем курсе Мир Надир перевелся на заочное отделение, и с этого времени начался его свободный полет в искусстве. В Москве через сокурсника он попал на исследовательский ледокол «Капитан Сорокин», который ходил в экспедиции на Северный полюс. Все пять лет Мир Надир был частью команды. От Камчатки до Сахалина, от Карских Ворот до Новой Земли, от мыса Диксона до мыса Челюскина на собачьей упряжке – это были приключения, подарившие незабываемые впечатления, а вместе с тем давшие жесткие уроки выживаемости и позволившие приобрести исключительные знания, обогатившие его жизненный опыт.

Первые годы после возвращения в Баку были сложными. Молодая семья – и никаких средств к существованию. Мир Надир брался за любую работу. Вместе с другом, художником Арифом Аскеровым, они делали монументальные мозаичные панно на фасадах зданий в пригородах Баку, в регионах. Эта тяжелая, изнуряющая работа – приходилось выполнять ее и под палящим солнцем, и при холодном зимнем ветре, в любую погоду – приносила гроши, которых не хватало даже на самую скромную жизнь. К сожалению, эти работы после развала Советского Союза не сохранились. В мастерской же Мир Надир в 1970-х писал пейзажи, натюрморты, сюжетные композиции, портреты в так называемом суровом стиле, который в то время был одним из ведущих направлений советской живописи. У Мир Надира работы этих лет, с их четкой композицией и другими характерными приемами – лапидарностью, монументальностью, подчас гипертрофирован-

kimi də diqqət çəkir: tünd məxmər fonunda qadının başını və çiyinlərini örtən yetişmiş zəngin rəngli qızıl saçlarla haşiyələnmiş şal ilə kölgələnir. Həyat durmadan qüruba doğru irəliləyir...

Ata oğlunun bu seçimini qəbul edə bilmirdi. O, bu cür faydasız peşənin ciddiliyini anlamırdı – günlərlə bu işlə məşğul olub, sənətinin kimlərsə tərəfindən maraqlanacağını, qiymətləndiriləcəyini gözləyib, ailəni layiqincə təmin edib, uşaqlarını böyüdəcəyinə necə ümid etmək olar axı.

Həyatda gələcəkdən savayı nə üçün yaşamaq olar ki? Rəngkarlığı bir həvəs kimi yalnız istirahət günlərində özünə rəva bilmək olar, bunu peşə olaraq seçmək isə sadəcə ağılsızlıqdır. Rəssamlıq həyatı, sonu bilinməyən dolanbac yoldur. Bu yolu əzabla, göz yaşı ilə, səbirlə yaşamaq gərəkdir, amma nəyin naminə? Bunun ehtiyac, həyatı zərurət olduğunu başqasına, hətta ən yaxınına belə anlatmaq necə də çətindir...

Mir Nadir V.İ.Muxina adına Leninqrad Ali Rəssamlıq-Sənaye Məktəbinin “Monumental incəsənət” fakültəsinə qəbul olmağı arzulayırdı. Müsəbiqə çox yüksək olduğundan və Nadirin bir neçə balı çatmadığından Mir Nadir tikintidə fəhlə kimi çalışmağa başladı. O, Ermitaja getməyə vaxt tapır, axşamlar isə məktəbin nəzdində fəaliyyət göstərən monumental incəsənət kurslarına gedirdi. Lakin rəssam bu cür həyata bir il tab gətirə bilmir: ağır iqlim, daimi soyuqdayma, tikintidə işləmək onun sağlamlığına mənfi təsir göstərir və Bakıya qayıdan Mir Nadir bir il sonra Moskva Poliqrafiya İnstitutunun “Təsviri incəsənət” fakültəsinə daxil olur. Orada iyirminci illərin rus avanqard rəngkarlığı və qrafikasının ən tanınmış nümayəndələri toplaşmışdı: A.Lentulov, İ.Maşkov, V.Favorskiy, A.Qonçarov. Kafedrada əsl yaradıcılıq ab-havası hökm sürürdü.

Düzdür, üçüncü kursda Mir Nadir qiyabi

“Hind tonlarda natürmortu”, 1972, kətan, yağlı boya, 110 x 90 sm, Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı

“Still life in Indian mood”, 1972, oil on canvas, 110 x 90 cm, State Art Gallery, Bakı

“Натюрморт в индийских тонах”, 1972, холст, масло, 110 x 90 см, Государственная Картинная Галерея, Баку

His transitions from figurative to non-objectivity and back are like a pendulum, determining the measure of all that is living and beautiful, like tides and ebbs, obeying the lunar cycle. While working, he, like a shaman, plunges into a state of meditation, not controlling the brush stroke, the direction of the colorful drops or splashes. The process itself is beautiful. The soul rises to heaven and you are moved by an unknown force. At some point, this force releases, and the artist departs from the canvas. “I am a happy man. God rewarded me with talent, opened the communication channel with the cosmos, with God. Many people are deprived of it.”

One day, Mir Nadir told his mother he wanted to become an artist; moreover, he had already entered art school and thought that was his destiny. Nothing made him as happy as painting. He saw the world in all the splendor of colorful diversity; he was obsessed with painting, and he explored the world and looked into its secrets through art. Mother listened to him very carefully, noting that the father should express his attitude toward his son's choice. We cannot say that she was happy with his choice, but she did not express doubts. She was a powerful and strong woman. Her profession had taught her a lot and forged a steel character. Zahra khanum worked as a phthisiatrician and her main patients were tuberculosis patients in prison. This woman who was pampered in childhood got to know the true value of life and death and was able to accept even what she did not understand. And she did not feel the art of her son deeply, considering this occupation to be an amusement rather than a serious matter worthy of a man. This is read in her glance in the portrait painted by Mir Nadir. In this sorrowful look, in a restrained indulgent smile, in the dark shadows that lie on the white face, a lived life filled with love, disappointment, moments of happiness and irreparable loss is reflected. In the very position of a woman who accepts her fate, feels detachment and is withdrawn, she clasped her hands tightly as if demonstrating an unshakable confidence in her rightness. But at the same time, there is so much love for her son, even adoration, in the portrait! He admired his mother, the integrity of her character, her peculiar beauty, nobility, and intelligence. The

Buzovna kəndi, 1980-ci illər
Buzovna Village, 1980s
Бузовны, 1980-е

ностью форм – отличались несвойственным этому направлению ярким колоритом. Цвет в его работах полыхает, поражает мощной энергией, глубиной, драматическим накалом. Работы этого периода отличаются зрелостью композиционного и колористического решения. Их отличает характерная, обобщенная лепка формы, экспрессивность плотного мазка, тональная резкость, особый ритм колорита, сочетающего контрасты крупных пятен. «Сеятели» (1973) – одна из знаковых картин семидесятых в коллекции Государственной Третьяковской галереи – поражает масштабными размерами полотна, выразительной монументальной композицией и драматичным колоритом. Эту работу Мир Надир написал, учась на последнем курсе Полиграфического института. Фигуры мужчин, мощные, словно изваянные из абшеронских скал, крепко стоят на земле, полыхающей алым цветом, символизируя огненную стихию Абшера. Отец и трое его сыновей словно стоят на страже этих земель, вдалеке видна родная деревня, на горизонте небо обнимает Каспий. Их темные, обветренные ветром Хазри лица, вросшие в землю фигуры составляют единое целое с ландшафтом. Полотно поражает силой колорита – пылающий красный оттеняется черным и вспышками холодной стали острых, как лезвия ножа, штыков лопат.

Дом Мир Надира – обитель искусства, огромное хранилище его работ: не помещаясь в мастерской, они хранятся в лабиринтах коридоров, на закрытых балконах, в комнатах, на лестничных площадках – все заставлено большими холстами. Чтобы рассмотреть все эти работы, уйдет не один год. Мир Надир

şöbəyə keçir və məhz bu andan onun incəsənətdə sərbəst uçuşu başlayır. Moskvada tələbə yoldaşının vasitəçiliyi ilə Şimal qütbünə ekspedisiyaya gedən "Kapitan Sorokin" tədqiqat buzqıran gəmisində çalışmağa başlayır. Beş il ərzində Mir Nadir komandanın bir üzvünə çevrilir. İt qoşqusunda Kamçatkadan Saxalinə, Kars Qapılarından Yeni Torpağa (Novaya Zemlya), Dikson burnundan Çelyuskin burnuna qədər davam edən bu macərələr unudulmaz təəssüratlar başlamaqla yanaşı, yaşamaq üçün sərt dərslər vermiş, rəssamın həyat təcrübəsini zənginləşdirən müstəsna bilikləri əldə etməyə kömək.

Bakıya qayıtdığı ilk illər Mir Nadir üçün çətin idi. Gənc ailənin yaşamaq üçün pulu yox idi. Rəssam hər işə əl atırdı. Dostu, rəssam Arif Əsgərova birgə Azərbaycanın rayonlarında binaların fasadlarında monumental mozaik pannolar düzəldirdilər. Bu ağır, yorucu işi qızmar günəş altında və ya soyuq qış küləyində yerinə yetirmək lazım gəlir, aldıkları qəpik-quruş isə ən sadə həyat təzi üçün belə yetmirdi.

Təəssüf ki, Sovet İttifaqı dağılıqdan sonra bu işlərin çoxu da qalmadı. 1970-ci illərdə emalatxanasında Mir Nadir o dövürün sovet rəngkarlığının aparıcı istiqamətlərindən sayılan sərt üslubda mənzərələr, natürmortlar, süjetli kompozisiyalar və portretlər çəkirdi. Bu illərdə çəkdiyi dəqiq kompozisiyalı və yığcamlıq, monumentallıq kimi səciyyəvi

portrait is beautiful and picturesque. The dark velvet of the background is shaded by a shawl the color of ripe cornel, trimmed with a gold fringe that covers the head and shoulders of the woman. How steadily life moves to its sunset....

For the father, the son's choice of such a future was incomprehensible. He did not understand how one could deal with this useless occupation seriously, all day long, hoping that someone would appreciate his art at least once, would take an interest in him, that he would have the opportunity to adequately support a family and raise children. And what is there to live for in the world, if not for the future? Such a whim as painting, you can afford on the weekends, but it is unreasonable to make a profession out of this. The artist's life is a winding road full of thorns with an unknown end. It must be suffered, wept over, and endured. For what? How difficult it is to explain to another person, even the closest one, this need and vital necessity.

Mir Nadir dreamed of entering the Department of Monumental Art of the Leningrad Higher Art-Industrial School named after V.I. Mukhina. The competition was at a very high level. For each of the ten places, there were up to one hundred people coming. In the first year, he did not have enough points, so Mir Nadir got a job as a handyman at the construction site. He managed to go to the Hermitage, and to the courses of

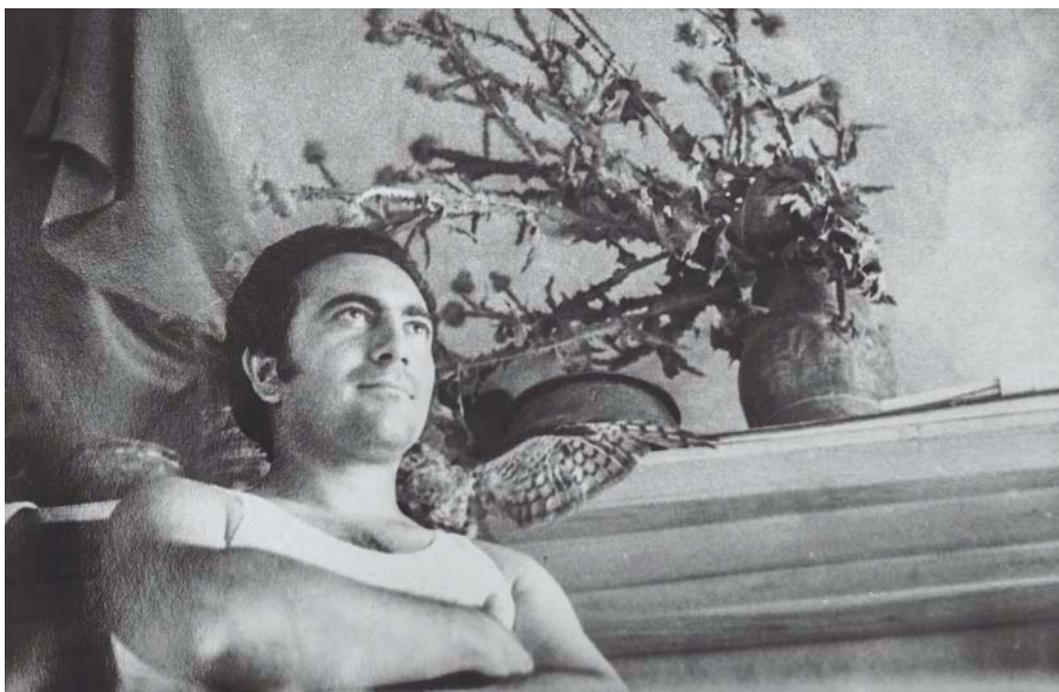
необычайно плодовитый художник. У него не бывает выходных, отпусков и праздничных дней, он не мыслит жизни без своих холстов. Его «духовный отец», представитель абшеронской школы, первый концептуальный художник в Азербайджане Горхмаз Эфендиев говорил: «Ты работаешь, как тяжелый артиллерист, отстреливаешься каждый день новыми и новыми работами. Но иногда надо остановиться, поработать над чем-то одним, вдумчиво, не торопясь». Мир Надир рассказывает, как они были близки с Горхмазом, когда он проводил в его доме долгие часы в рассуждениях об искусстве. Горхмаз Эфендиев был эрудитом, человеком широчайших знаний в литературе, поэзии и философии, изучал средневековые трактаты, схоластику, прекрасно разбирался в искусстве. Он был сильным теоретиком, одним из первых начал экспериментировать с ресайклинг-артом, делая инсталляции и коллажи из вещей, которые находил на городских свалках. Эфендиев считал, что искусство существует вне времени и жизненных контекстов, его нельзя обменивать на деньги, брэнность жизни на этой земле он подчеркивал своим полным аскетизмом, принуждая и всех членов своей семьи жить в крайней нужде, но исповедуя высокие идеалы. Полгода он проводил на своей абшеронской даче, где кроме небольшой комнатки, в которой он хранил свои работы, больше ничего и не было. В саду росло роскошное инжирное дерево, которое кормило его все лето.

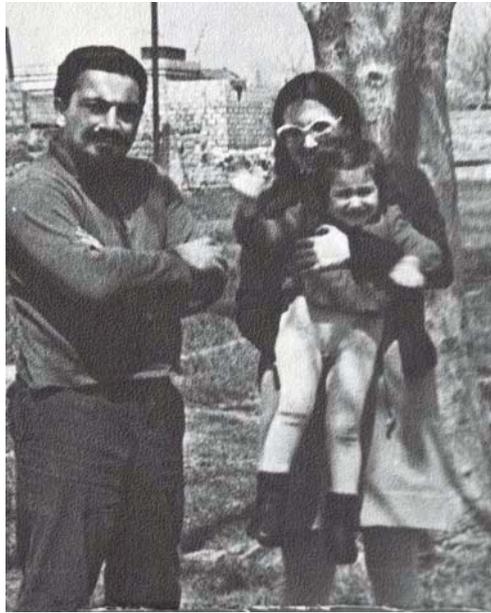
Мир Надир вспоминает, как он упрашивал друга помочь ему пристроить к комнатке мастерскую, где он мог бы и писать, и хранить свои работы. Горхмаз категорически отказывался, говоря, что жизнь художника висит на волоске, к чему что-то строить, терять время на благоустройство? Все время надо посвящать только работе, чтению,

Emalatxanada, Buzovna. Abşeronu gözərkən, soldan-saga: Mir Nadir Zeynalov, Bəyim xanım və Qorxmaz Əfəndiyev, 1970-ci illər, Bakı. Ailə arxivindən

In the studio, Buzovna Village. Absheron, from left: Mir Nadir Zeynalov, Beyim and Gorkhmas Afəndiyev, 1970s years, Baku. From family archive

В студии, Бuzовны. На Абшероне, слева: Мир Надир Зейналов, Бейим и Горхмаз Эфендиевы, 1970 гг., Баку. Из семейного архива

üsullu, bəzən isə forma hipertrofiyası olan bu əsərlər, həmin istiqamətə xas olmayan parlaq koloriti ilə seçilirdi. Rəssamın əsərlərində rəng alovlanır, güclü enerjisi, dərinliyi, dramatik gərginliyi ilə insanı heyran edir. Bu dövrün yaradıcılıq işləri kompozisiya və kolorit həllinin yetkinliyi ilə də seçilir. Eyni zamanda, onlar səciyyəvi, ümumiləşdirilmiş forma yapımı, dolğun yaxmanın ekspressivliyi, tonun kəskinliyi, iri ləkələrin ahəngini özündə birləşdirən koloritin xüsusi ritmi ilə də seçilir. Dövlət Tretyakov Qalereyasının kolleksiyasından 70-ci illərə aid simvolik rəsmlərdən biri olan “Əkinçilər” rəsmi iri həcmi, ifadəli monumental kompozisiyası və dramatik koloriti ilə heyran edir. Bu əsəri Mir Nadir Poliqrafiya İnstitutunun sonuncu kursunda oxuyarkən çəkib. Sanki Abşeron qayalarından yonulmuş qüdrətli kişi fiqurları Abşeronun od ünsürünü simvolizə edən al-qırmızı rəng ilə alovlanan torpağında möhkəm durublar. Ata və üç oğul sanki bu torpaqların

monumental art at the school in the evenings. But he could not stand the year of such a life. Severe climate, constant colds, and work on the construction site undermined his health. Mir Nadir returned to Baku, and a year later entered the Department of Fine Arts of the Moscow Polygraphic Institute, where among the teachers there was a real ambiance of avant-garde Russian painting and graphics of the twenties: A.Lentulov, I.Mashkov, V.Favorsky, and A.Goncharov. At the department, there was a truly creative atmosphere. These were wonderful years. However, in the third year Mir Nadir transferred to the extramural department, and from this time his free flight in art began. In Moscow, with the help of a fellow student, he got on the Captain Sorokin research icebreaker, which went on an expedition to the North Pole. All five years Mir Nadir was part of the team. From Kamchatka to Sakhalin, from the Kara Gates to Novaya Zemlya, from Cape Dixon to Cape Chelyuskin on a dog sled — these were adventures that gave unforgettable impressions, and at the same time gave tough lessons of survival and allowed them to acquire exceptional knowledge that enriched his life experience. The first years after returning to Baku were difficult. He had a young family, and no means of subsistence. Mir Nadir took up any job. Together with a friend, the artist Arif Askerov, they made monumental mosaic panels on the facades of buildings in the different regions of Azerbaijan. This was a hard, exhausting job. He worked under the scorching sun, and in the winter wind, and

duhovnomu rostu. «Разве ты этого не чувствуешь?» – спрашивал Мир Надира Горхмаз.

Горхмаз Эфендиев оказал большое влияние на Зейналова, на понимание им основ искусства, жизненных и духовных приоритетов, на стремление найти свою индивидуальность, идти собственной дорогой без оглядки.

Любимым преподавателем Мир Надира в училище был замечательный художник Лятиф Фейзуллаев. Он не вмешивался в творческий процесс, заходил на урок, садился в углу, закуривал и начинал рассказывать о великих художниках, о годах своей учебы в Москве, о жизни и живописи. Эти теоретические уроки были очень полезны, он умел дать направление, деликатно подсказать, кого-то вскользь похвалить, выходя из класса. Его уроки можно описать как легкие касания холста кистью, цветные следы которой создают гармонию.

Но для Мир Надира путь к настоящему искусству лежал через познание Абшера, и тут его наставником был выдающийся художник, основоположник азербайджанского авангарда Джавад Мирджавадов. Джавад вошел в историю национальной живописи как самый левый художник, активно сопротивлявшийся тоталитарному режиму, всем своим существом борющийся с бездушной системой, за что система ему жестоко мстила, игнорируя его, вычеркнув из художественного процесса, не закупая работ, никак не поддерживая, а иных путей, кроме приобретения работ государством, в советской стране не было. Художник отчаянно нуждался, но это не сломало его принципа верности свободе. Он был совершенно независим и от мирских ценностей, самым главным для него была живопись. Еще в пятидесятых он, живя в Бузовнах, экспериментировал с современными художественными практиками, альтернативными советскому академическому искусству, «салонному», как его называл Мирджавад. Он использовал все, что находил на строительной площадке, – железную сетку, битум, арматуру.

Заливая сетку битумом, он получал поверхность, на которую ведрами лил краску, огромными щетками распределяя по ней красочные слои. Эти

“Natürmört”, 1970,
kətan, yağlı boya, 70 x 50 sm

–
“Still life”, 1970,
oil on canvas, 70 x 50 cm

–
“Натюрморт”, 1970
холст, масло, 70 x 50 см

keşiyini çəkir, uzaqdan doğma kənd də görünür, üfüqdə isə səma Xəzəri qucaqlayır. Onların qarabuğdayı, xəzri küləyindən codlaşmış üzləri, torpağda möhkəm dayanmış fiqurları landşaft ilə vəhdət təşkil edir. Əsər koloritinin gücü ilə də heyrətləndirir – alışan qırmızı, qara və bellərin bıçaq tiyəsitək iti süngülərinin boz poladının iştartısı ilə kölgələnilir.

Mir Nadirin evi incəsənət məskəni, rəssamın əsərlərinin saxlanacaq yeridir: emalatxanaya yerləşmədiklərinə görə rəsm əsərləri dəhlizlərin labirintlərində, örtülü eyvanlarda, pilləkən meydançalarında qorunur. Bütün bu işlərlə bir-bir tanış olmaq üçün bir il bəs etməz. Mir Nadir son dərəcə məhsuldar rəssamdır. Onun nə istirahət günləri, nə məzuniyyəti, nə də bayram günləri olur, o, həyatını kətansız təsəvvür etməz. Rəssamın “mənəvi atası”, Abşeron məktəbinin nümayəndəsi, Azərbaycanın ilk konseptual rəssamı Qorxmaz Əfəndiyev deyirdi: “Sən ağır topçu kimi işləyirsən, hər gün yeni-yeni əsərlərlə atəş açırsan. Lakin bəzən dayanmaq, bir iş üzərində tələsmədən, düşünərək işləmək lazımdır”. Mir Nadirin dediyinə görə, onlar Qorxmaz ilə çox yaxın olmuş, saatlarla onun evində sənət haqqında fikir mübadiləsi aparmışlar. Qorxmaz Əfəndiyev erudit idi, ədəbiyyat,

earned a pittance, which was not enough even for the most modest life. Unfortunately, these works did not survive the collapse of the Soviet Union. In the 1970s in his workshop, Mir Nadir painted landscapes, still-lives, plot compositions, and portraits in the so-called severe style, which at that time was one of the leading trends in Soviet painting. Mir Nadir's works of these years, with their clear composition and other characteristic techniques in lapidary, monumental, and sometimes hypertrophied forms, differed in their vivid coloring unusual for this direction. The color in his works blazes and amazes with powerful energy, depth, and dramatic heat. The works of this period are distinguished by the maturity of his compositional and coloristic decisions. They are distinguished by a characteristic, generalized modeling of the form, the expressiveness of a dense smear, tonal sharpness, a special rhythm of color, and combining the contrasts of large spots. Sowers, one of the iconic paintings of the seventies in the collection of the State Tretyakov Gallery, amazes with its large-scale canvas, expressive monumental composition, and dramatic color. Mir Nadir painted this work in his last year at the Polygraphic Institute. The powerful figures of men, sculpted as if from Absheron rocks, stand firmly on the ground, blazing with scarlet color, symbolizing the fiery element of Absheron. The father and his three sons seem to be guarding these lands, the native village is visible in the distance, and on the horizon the sky embraces the Caspian Sea. Their dark faces, weather-beaten by Khazri wind, and their bodies standing shoulder-to-shoulder form a single whole with the landscape. The canvas impresses with the power of color: the flaming red is shaded by black, and the flashes of the shovels' cold steel are as sharp as knife blades.

Mir Nadir's house is the abode of art, a huge repository of his works. Not fitting in the workshop, they are stored in the labyrinths of corridors, in closed balconies, in rooms, in staircases — everything is filled with large canvases. It will take more than one year to consider all these works. Mir Nadir is an unusually prolific artist. He does not have days off, or holidays, and cannot imagine his life without his canvases. His spiritual father, the representative of the Absheron school

неподъемные абстрактные композиции по силе воздействия были сродни атомной бомбе, и для студентов художественного училища такие произведения и такая манера работать были совершеннейшим откровением. К нему тянулись, он привлекал своей харизматичной внешностью – высокий, крупный, с артистичными руками, в очках, с длинными волосами – это был настоящий инопланетянин. Его не то что не понимали, его боялись – такую необыкновенную свободу в образе жизни, творчестве и высказываниях он себе позволял. Там же, в Бузовнах, Мирджавад делал исполинских размеров скульптуру из арматуры, в которую заливал бетон. Около двадцати скульптур и битумных композиций художнику пришлось закопать в песках Абшерона, чтобы избежать ареста. Ему поставили условие: в течение 24 часов покинуть обжитую хибару и забрать весь этот «антисоветский ужас». Мирджаваду некуда было везти работы, которые выглядели монументально даже на фоне огромных абшеронских глыб, необъятного неба, среди солнца, воды и ветра. Они аккумулировали в себе энергию этой земли и фактически были сделаны из плоти и крови Абшерона.

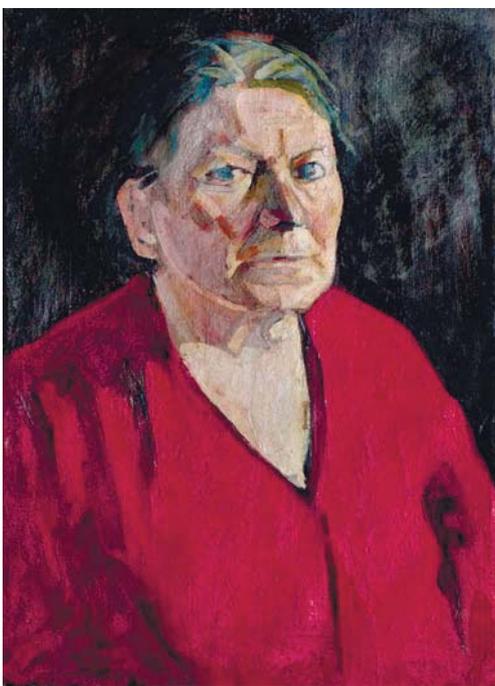
Мир Надир, как и другие молодые художники, ездил к Мирджаваду как в Мекку современного искусства. Пищу им заменяла живопись, сон – разговоры об искусстве, вернее, бесконечные лекции Мирджавада – он был центром Вселенной и властителем этих земель.

«Живописи нужно учиться только на Абшероне»

– любил говорить художник. Абшерон нужно познать каждой клеточкой тела и души. На старой рыбацкой лодке с самодельной мачтой Мирджавад уходил в море. Пешком, босой, без головного убора, еды и воды он проходил десятки километров до Гобустана, земли грязевых вулканов, и это было испытанием для тех, кто хотел быть с ним рядом и учиться у него живописи.

Искусство надо выстрадать – и он

poeziya və fəlsəfə sahələrində geniş biliklərə sahib olmaqla yanaşı, orta əsrlərə aid traktatları, sxolastikanı öyrənir, incəsənəti gözəl anlayırdı. O, güclü nəzəriyyəçi idi, birincilərdən olaraq resaykling-art ilə eksperimentlərə başlamış – şəhər zibilliklərindən tapdıqları əşyalardan installyasiya və kollajlar yaradırdı. Əfəndiyev hesab edirdi ki,

“Baba və nəni. Portretlər”, 1962, 1963, kətan, yağlı boya, hərəsi 50 x 43 sm

“Grandfather and Grandmother. Portraits”, 1962, 1963, oil on canvas, each 50 x 43 cm

“Портреты. Дедушка и бабушка”, 1962, 1963 холст, масло, каждая 50 x 43 см

and the first conceptual artist in Azerbaijan, Gorkhmaz Efendiyev, said, “You work like a heavy artilleryman; you fire every day with new works. But sometimes you need to stop, work on one thing thoughtfully, without haste.” Mir Nadir related how he and Gorkhmaz were close when he spent long hours in his house involved in discussions about art. Gorkhmaz Efendiyev was an erudite man with the widest knowledge of literature, poetry, and philosophy; he studied medieval treatises, scholasticism, and was well versed in art. He was a strong theorist; one of the first to start experimenting with recycling art, making installations and collages of things that he found in urban landfills. Efendiyev believed that art exists outside the contexts of time and life; it cannot be exchanged for money. He emphasized the brutality of life on this earth with his full asceticism, forcing all members of his family to live in extreme poverty, but professing high ideals. He spent half a year at his Absheron country house, where, besides a small room in which he kept his work, there was nothing else. In the garden grew a grand fig tree, which fed him all summer. Mir Nadir remembers how he entreated his friend to help him attach a workshop to the room where he could write and store his works. Gorkhmaz categorically refused, saying that the artist's life is hanging by a thread: why build something and waste time for beautification? All time should be devoted only to work, reading, and spiritual growth. “Can you not feel it?” asked Gorkhmaz. Gorkhmaz Efendiyev had a great influence on Zeynalov, his understanding of art basics, life, spiritual priorities, and the desire to find his own individuality, to go his own way without looking back.

Mir Nadir's favorite teacher in school was the wonderful artist Latif Feizullayev. He did not interfere in the creative process. He went to class, sat down in the corner, lit a cigarette and began to talk about the great artists, about the years of his studies in Moscow, about life and painting. These theoretical lessons were very useful. He was able to give direction, delicately give the cue, casually praise someone, then leave the classroom. His lessons can be described as light touches of the canvas with a brush, the color traces of which create harmony.

preziral художников, делающих работы на заказ для тематических выставок, за что они получали государственные награды, звания, должности. Это самозванцы, разве им введомая настоящая жизнь и цена, которую платишь за то, чтобы иметь право называть себя художником?!

Для Мир Надира Абшерон – неисчерпаемый источник вдохновения. Он пишет образы Абшерона в разные сезоны и времена суток, зная его непредсказуемый характер, остро ощущая малейшие изменения в настроении места. То это обледенелая земля с прони («Натюрморт» (1975), «Сеятели» (1973) зывающим ветром, выкорчевывающим чахлые деревья, то здесь расцветает пьянящая ароматами весна с цветущими миндальными или абрикосовыми деревьями, то наступает жаркое лето, когда воздух плавится, краски словно выгорают на испепеляющем солнце, все становится плоскостным, монохромным.

Пейзаж «Мотив» (1980), характерный для манеры Мир Надира, построен на соотношениях сложных оттенков охры с белилами и чистым, прозрачным голубым цветом в сочетании с линиями и геометрическими фигурами, находящимися в четкой, ритмичной супрематической гармонии. Этот летний мотив изображает фрагмент полуразрушенной, заброшенной абшеронской постройки, сквозь зияющие проемы которой видна синева бескрайнего моря.

Как-то отец, наблюдая за мучениями сына, трудившегося на износ, чтобы получить гроши, сказал: «Успокойся, не изнуряй себя попытками заработать денег. Деньги дает Бог. Если ему будет угодно, он пошлет тебе ключ от двери материального благополучия, которую ты откроешь, если же нет, что бы ты ни делал, как бы себя ни изводил, будешь мучиться, чтобы заработать гроши. Живи и делай то, что любишь, все придет». Достаток к нему так и не пришел, но Мир Надир никогда не нуждался в лишних деньгах.

Начиная с семидесятых он как постоянный участник всесоюзных и республиканских выставок побывал в составе советских творческих групп во многих странах мира, получил редкий шанс дважды съездить в Индию, которая

"Kənd motivi", 1981,
kətan, yağlı boya, 100 x 100 sm

"Contry motive", 1981,
oil on canvas, 100 x 100 cm

"Селский мотив", 1981
холст, масло, 100 x 100 см

incəsənət zaman və həyat kontekstlərindən kənarda mövcuddur, onu pula dəyişmək olmaz. Bu dünyada həyatın faniliyini özünün tam asketizmi ilə vurğulayaraq, ailə üzvlərini də ehtiyac içində yaşayıb,

But for Mir Nadir, the path to real art lay through the knowledge of Absheron, and here his mentor was the outstanding artist and founder of the Azerbaijani avant-garde, Javad Mirjavadov. Javad entered the history of national painting as a most leftist artist, actively resisting the totalitarian regime, and struggling with a soulless system with all his being, for which the system brutally took revenge on him by ignoring him, striking him out of the art process, not buying his works, and not supporting him at a time when there were no other ways for an artist to survive,

потрясла его до глубины души.

Мир Надир любит делиться воспоминаниями об этой стране. Его поразили масштабы Индии, циклопическая скальная архитектура культовых комплексов, необыкновенная пластика скульптуры и настенных росписей, образ жизни людей, их занятия, необычайная роскошная природа, сверкающая для живописца сиянием десятков тысяч цветов. Храм Аджанта, жизнь сикхов, ремесленные деревни – все вызывало бурное восхищение. Перезезжая на автобусе из

“Xoruzun sübh tezdən səsi”, 1975,
kətan, yağlı boya, 110 x 80 sm,
N.Radışev adına Dövlət İncəsənət Muzey, Saratov

“The morning cry of a cock”, 1975,
oil on canvas, 110 x 80 cm,
State Art Museum named after N.Radishev, Saratov

“Утренний крик петуха”, 1975,
холст, масло, 100 x 80 см,
Музей Искусств им. Радищева, Саратов

yüksək ideallara inanmağa məcbur edirdi. O, ilin yarısını özünün rəsm əsərlərini saxladığı balaca otaqdan ibarət Abşerondakı bağında keçirirdi. Bağda yay boyu onu qidalandıran gözəl əncir ağacı bitirdi. Mir Nadir dostunu bu otağın yanında emalatxana və rəsmlərini saxlamaq məqsədilə daha bir otaq tikməsinə razı salmaq üçün çalışdığını xatırlayır. Qorxmaz qəti şəkildə imtina edib deyirdi ki, rəssamın həyatı onsuzda tükədən asılıdır, nəyə tikmək, vaxtını abadlıq işlərinə sərf etmək nəyə gərəkdir axı? Bütün vaxtını yalnız işinə, mütləqiyyə, mənəvi inkişafa həsr etmək lazımdır. “Mir Nadir, məgər sən bunu hiss etməsən?” deyər Qorxmaz ondan soruşurdu.

Qorxmaz Əfəndiyev Mir Nadirin incəsənət əsaslarını, həyatı və mənəvi prioritetləri anlamasına, individuallığını tapmaq cəhdinə, geriyə baxmadan öz yolu ilə getməsinə böyük təsir göstərmişdir.

Mir Nadirin rəssamlıq məktəbində sevimli müəllimi gözəl rəssam Lətif Feyzullayev idi. O, yaradıcılıq prosesinə qarışmır, bir küncdə öyləşib, siqareti yandıraraq,

except for the acquisition of works by the state, in the Soviet country. The artist desperately was in need, but this did not break his principle of fidelity to freedom. He was completely independent of worldly values; the most important thing for him was painting. Back in the ‘50s, while living in Buzovna, he experimented with modern art practices, alternative to Soviet academic art, or “the salon,” as Mirjavad called it. He used everything he found on the construction site: an iron grid, bitumen, and armature. Filling the grid with bitumen, he created a surface on which he poured buckets of paint, distributing colorful layers with huge brushes. These unbearable abstract compositions by force of impact were akin to an atomic bomb, and for art school students, such works and this manner of working were a perfect revelation.

Everyone was drawn to him; he attracted attention with his charismatic appearance – tall, big, with artistic hands, glasses and long hair – he was a real alien. It was not that they did not understand him; they were afraid of him: he allowed himself such extraordinary freedom in his lifestyle, creativity, and statements. In the same place, in Buzovna, Mirjavad made gigantic size sculptures from the armature, into which concrete was poured. The artist had to bury about twenty sculptures and bituminous compositions in the sands of Absheron in order to avoid arrest. He was given a condition: within 24 hours he had to leave his habitable hovel and take away all of his “anti-Soviet horror.” Mirjavad had nowhere to carry works that looked monumental even against the backdrop of huge Absheron blocks, the immense sky, among the sun, water and wind. They accumulated in themselves the energy of this land and were in fact made of the flesh and blood of Absheron. Mir Nadir, like other young artists, went to Mirjavad as if to a Mecca of contemporary art. Food was replaced by painting, sleep, and talk about art – or rather, Mirjavad’s endless lectures – he was the center of the universe and the ruler of these lands. The artist liked to say:

“Painting needs to be studied only in Absheron.”

одной деревни в другую, художники попадали всякий раз в новый мир – и по колориту, и по запахам, и по настроению. В каждой деревне тысячелетиями традиционно все занимаются одним ремеслом, что и определяет ритм жизни этих людей. Подъезжая к одной из деревень, Мир Надир был потрясен увиденным – ярко-желтая земля, из которой растут огромных размеров, с невероятно широкой кроной ярко-зеленые деревья, на которые заброшены для сушки окрашенные во все цвета палитры и их оттенки ткани для сари. Это было невероятное зрелище, и впечатление от соприкосновения с самым контрастным на планете колоритом проявится в работах художника, в соотношении ярких, открытых тонов, в которые вкраплены различные фактуры – гладкость шелка и шершавость коры древних деревьев, рыхлость земли и прозрачность воды, и этот сравнительный ряд может продолжаться до бесконечности...

На формирование зрелого стиля Мир Надира большое влияние оказали испанский живописец и скульптор Антони Тапиес, американский художник Джексон Поллок и многие другие. Он, подобно Тапиесу, покрывает холсты густой смесью красок с песком, вводя в живописную фактуру различные материалы, будь то картон, бумага, всевозможные объекты. Располагая полотно прямо на земле во дворе своего дома, он словно приглашает природу

“Qazma ilə natürmort”, 1975,
kətan, yağlı boya, 100 x 120 sm

“Peasant’s still life”, 1975,
oil on canvas, 100 x 120 cm

“Натюрморт с киркой”, 1975,
холст, масло, 100 x 120 см

“Qalada mənzərə”, 1996,
kətan, yağlı boya, 70 x 90 sm,
Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı

“Gala village view”, 1996,
oil on canvas, 70 x 90 cm,
State Art Gallery, Bakı

“Вид деревни Гала”, 1996,
холст, масло, 70 x 90 см,
Государственная Картинная Галерея, г. Баку

məşhur rəssamlar, Moskvada keçən tələbəlik illəri, həyat və rəssamlıq haqqında danışardı. Bu cür nəzəri dərslərin böyük faydası var idi. Lətif müəllim istiqamətləndirməyi, nəzakətlə yol göstərməyi, sinifdən çıxarkən kimisə ötrəri tərifləməyi bacarırdı. Onun dərsləri fırçanın kətana xəfif toxunuşundan harmoniya yaradan rəngli izlərə bənzəyirdi.

Absheron must be known by every cell of one's body and soul. On an old fishing boat with a self-made mast, Mirjavad went into the sea. Barefoot, without a headdress, food, and water, he passed thousands of kilometers to Gobustan, the land of mud volcanoes, and this was a test for those who wanted to be with him and learn painting from him. One must suffer one's way through art, and he despised artists who did custom work for thematic exhibitions, for which they received state awards, titles, and positions. They are impostors. Do they know the real life and the price that you pay for having the right to call yourself an artist?!

For Mir Nadir, Absheron is an inexhaustible source of inspiration. He paints the images of Absheron in different seasons and times of the day, knowing his unpredictable nature, acutely feeling the

стать соавтором его произведений. Художник так описывает процесс работы: «Ветер приносит песок и листья, дождь орошает полотно, и краска растекается, теряя свою яркость, мазок расплывается, холст намокает, и сквозь него стекают струйки бурой воды». «Мистическая духовная жизнь» (2011) необычайно изысканна в соотношениях цветовых пятен – от дымчато-серого к бледной фуксии, центр композиции сияет мистическим золотом, на котором брызги черного создают причудливые формы, словно темная бездна неумолимо поглощает свечение золота античной мозаики – символа побежденной временем высшей духовной красоты. В серии картин, посвященных теме Древнего Египта, художник апеллирует к образности египетского искусства, символике его изобразительного языка.

Lakin rəssam üçün əsl incəsənətə doğru uzanan yol Abşeronu dərk etməkdən keçirvə bu yolda onun müəllimi, görkəmli rəssam, Azərbaycan avanqardının banisi Cavad Mircavadov olmuşdur. Cavad milli rəssamlıq tarixinə totalitar rejimə aktiv müqavimət göstərən, bütün varlığı ilə insafsız sistem ilə mübarizə aparən ən “sol” rəssam kimi düşmüşdür. Bütün bunlara görə sistem ondan qisas alaraq rəssama məhəl qoymur, onu bədii proseslərdən silərək, əsərlərini almır, ona dəstək olmurdu. Sovet ölkəsində isə yeganə yol işlərinin dövlət tərəfindən alınması idi. Cavad ehtiyac içində olmağına rəğmən, azadlıq uğrunda prinsiplərindən dönmürdü. O, dünyəvi dəyərlərdən tamamilə azad idi, onun üçün əsas olan rəssamlıq idi.

Hələ 50-ci illərdə Buzovnada yaşayarkən o, sovet akademik və ya “salon” adlandırdığı incəsənətinə alternativ olan müasir bədii praktikalar üzərində eksperimentlər aparırdı. Mircavad tikinti meydançasında tapdığı hər şeydən – dəmir tordan, bitumdan, armaturdan istifadə edirdi. Torun üçün bitumu tökdükdən sonra əmələ gələn səthin üzərinə vedrə ilə boya tökərək, böyük fırçalarla üzərindəki rəngli qatları bölüşdürürdü. Bu ağır, abstrakt kompozisiyalar təsir gücünə görə atom bombasına bənzəyir və rəssamlıq məktəbinin tələbələri üçün bu kimi əsərlər, bu cür işləmək qaydası tam bir yenilik idi. Özünün xarizmatik görünüşü ilə – hündür, iri bədəni, sənətkar əlləri, cənək və uzun saçları onu yadplanetliyə bənzədir və o, hər kəsi cəlb edirdi. Mircavadı nəinki anlamır, həyat tərzində, yaradıcılığında və fikirlərindəki azadlığından çəkinirdilər. Elə oradaca – Buzovnada Mircavad betonu armaturun üçün tökərək nəhəng heykəllər hazırlayırdı. İyirmiyyə yaxın heykəli və bitumdan hazırlanan kompozisiyanı isə həbsdən canını qurtarmaq üçün Abşeronda qumun üçün basdırdı. Rəssamın qarşısında şərt qoyulmuşdur: 24 saat ərzində bu daxmanı tərək edib, bütün “antisovet dəhşətini” buradan aparmaq. Lakin nəhəng Abşeron qayaları və sonsuz səma fonunda, günəş, su və küləklər qoynunda belə möhtəşəm görünən bu əsərləri aparmağa yer yox idi. Bu torpağın enerjisini özündə toplayan heykəllər faktiki olaraq Abşeronun “qanı” və “canından” hazırlanmışdır. Digər gənc rəssamlar kimi Mir Nadir də Mircavadın evini müasir incəsənətin Məkkəsinə

slightest changes in the mood of the place. At first, there is icy land with a piercing wind that uproots stunted trees, then here blooms the spring of heady aromas with flowering almond or apricot trees, and then the hot summer comes, when the air melts, the paints burn out in the withering sun, and everything becomes flat and monochrome (*Still Life* (1975), *The Sowers* (1972)). *Motive landscape* (1980), characteristic of Mir Nadir's manner, is built on the proportions of complex shades of ocher with whitewash and a clear, transparent blue color in combination with lines and geometric figures that are in precise, rhythmic Suprematist harmony. This summer motif depicts a fragment of a dilapidated, abandoned Absheron building, through the gaping apertures of which is visible the blue of the boundless sea.

Once his father, watching the son's torment as he worked up the strength to get a pittance, said, “Calm down, do not exhaust yourself trying to make money. Money is given by God. If he pleases, he will send you the key to the door of material prosperity that you will open; if not, whatever you do, no matter how you plagued yourself, you will be tormented to earn a pittance. Live and do what you love, everything will come.”

Wealth did not come to him, but Mir Nadir never needed extra money. Since the '70s, he has been a regular participant of All-Union and republican exhibitions, and visited many countries of the world as part of the Soviet creative groups. He received a rare chance to go twice to India, which shocked him to the depths of his soul.

Mir Nadir likes to share his memories of this country. He was impressed by the scale of India, the cyclopean rock architecture of the cult complexes, the unusual plasticity of sculpture and murals, the lifestyles of people and their occupations, and the country's extraordinarily splendid natural environment, shining for the painter with tens of thousands of sparkling colors. The cave temple of Ajanta, the life of the Sikhs, the handicraft villages – everything aroused admiration. Moving by bus from one village to another, by color, smells, and mood the artists got into a new world every time. In each village for millennia, traditionally everyone is engaged in one craft, which determines the rhythm of

“Xudaverdinin portreti”, 1989, kətan, yağlı boya, 130 x 100 sm

“Portrait of Khudaverdi”, 1989, oil on canvas, 130 x 100 cm

“Портрет Худаверди”, 1989, холст, масло, 130 x 100 см

«Грань моей мечты», «Неизбежное присутствие» (2004) – это философские размышления о канувшей в Лету великой цивилизации, оставившей глубокий след в истории человечества. Мир Надир балансирует на грани фигуративности и беспредметности, вводя в абстрактную фактуру холста, похожую на осыпавшиеся стены древнего храма, всего один «говорящий» элемент – пальмовую ветвь, священную во многих культурах.

Если зрителю сложно разобраться в сложном колористическом вихре полотен художника, Мир Надир дает ключ к расшифровке – названия работ.

Интересно, что, создавая картину, он совершенно не обдумывает замысел, все произведения – чистейшая импровизация, но вот названия неожиданным образом помогают увидеть смысл тем, кому недостаточно наслаждения цветовыми и композиционными эффектами. Так, мощное по решению полотно «Тайная сила земли» (2013) захватывает динамикой линий, контрастирующих фактурных поверхностей, словно

“Ustaların dincəlməsi”, 1976,
kətan, yağlı boya, 140 x 170 sm

–
“Repairmen’s stay time”, 1976,
oil on canvas, 140 x 170 cm

–
“Отдых ремонтников”, 1976,
холст, масло, 140 x 170 см

взрывающих холст в самом центре. В картине «Бездонный колодец времени» воронка времени уносит в небытие зловещий смерч темных брызг. Монохромное полотно решено в акварельной технике – разводы грязно-белого на плотном сером и уплотняющемся черном, что усиливает драматизм композиции, а пастозные мазки охры словно отражают солнечный блик, рождая в душе надежду на спасение.

Мир Надир работает одержимо, он пишет много, с упоением, пишет в своей мастерской в доме, на пленэре, даже просто прогуливаясь по берегу моря, собирает материал для абшеронских коллажей. Абстрактные композиции «Белый Абшерон», «Снасти рыбака», «Середина и согласие» не только создают совершенно отчетливое ощущение природного ландшафта Абшерона, его цветовой гаммы, но выражают и еле уловимую ауру этих мест, передают настроение. Изобразительность в них минимальна: линии и круги игры «дартс», яркими пятнами выстреливающие на разбеленной пастозной поверхности, в которую вмонтированы объекты материального мира – треснувшая рама для фотографий, пластиковые бутылки, кусок рыболовной сети и другие предметы, образующие мир бесполезных вещей в космосе вечной, всё перемальвающей природы. Мир Надир никогда не говорит об искусстве как способе декларировать идеи, он далек от концептуализма, ему чужда какая бы то

–
“Abşeron əkinçiləri”, 1972,
kətan, yağlı boya, 202 x 273 sm,
Dövlət Tretyakov Qalereyası, Moskva

–
“Abşeron sowers”, 1972,
oil on canvas, 202 x 273 cm,
State Tretyakov Gallery, Moscow

–
“Abşeronские сеятели”, 1972,
холст, масло, 202 x 273 см,
Государственная Третьяковская галерея, г. Москва

gedirmiş kimi ziyarət edirdi. Rəssamlıq onlar üçün qıdanı, Mircavadın sonsuz mühazirələri, incəsənət haqqında söhbətləri isə yuxunu əvəz edir – o, kainatın mərkəzi, bu torpaqların hökmdarı idi. Rəssam deyirdi:

“Rəngkarlığı yalnız Abşeronda öyrənmək lazımdır”.

Abşeronu vücud və qəlbinin hər bir hüceyrəsi ilə dərk etməlisən. Mircavad əldəqayırma dər ağacı olan köhnə balıqçı qayığı ilə dənizə çıxırdı. O, palçıq vulkanlar torpağı Qobustana qədər onlarla kilometr yolu ayaqyalın, başıaçıq, ac, susuz piyada gedir və bu onun yanında olmaq, ondan rəssamlığı öyrənmək istəyənlər üçün bir sınaq idi. Incəsənət üçün əzab çəkməlisənsə o, tematik sərgilər üçün sifarişlə işləyən və buna görə dövlətdən mükafat, vəzifə, fəxri ad alan rəssamlara nifrət edirdi. Onlar rəssam adını

these people's lives. Approaching one of the villages, Mir Nadir was shocked by what he had seen: a bright yellow soil, from which grow bright green trees of enormous size with incredibly wide crowns, and sari fabric, painted in all colors of the palette and their shades, which were thrown on them to dry. It was an incredible scene, and the impression of contact with the most contrasting colors on the planet will manifest itself in the artist's works, in the ratio of bright, open tones interspersed with various textures – the smoothness of silk and the roughness of the ancient trees' bark, the looseness of the soil and the transparency of water, and this comparative series can continue indefinitely... The formation of Mir Nadir's mature style was greatly influenced by the Spanish painter and sculptor Antoni Tapies, the American artist Jackson Pollock, and many others. He, like Tapies, covers canvases with a thick mixture of paints and sand, introducing various materials, such as cardboard, paper, and various objects into a picturesque texture. Having a canvas directly on the ground in the courtyard of his house, it is as if he is inviting nature to

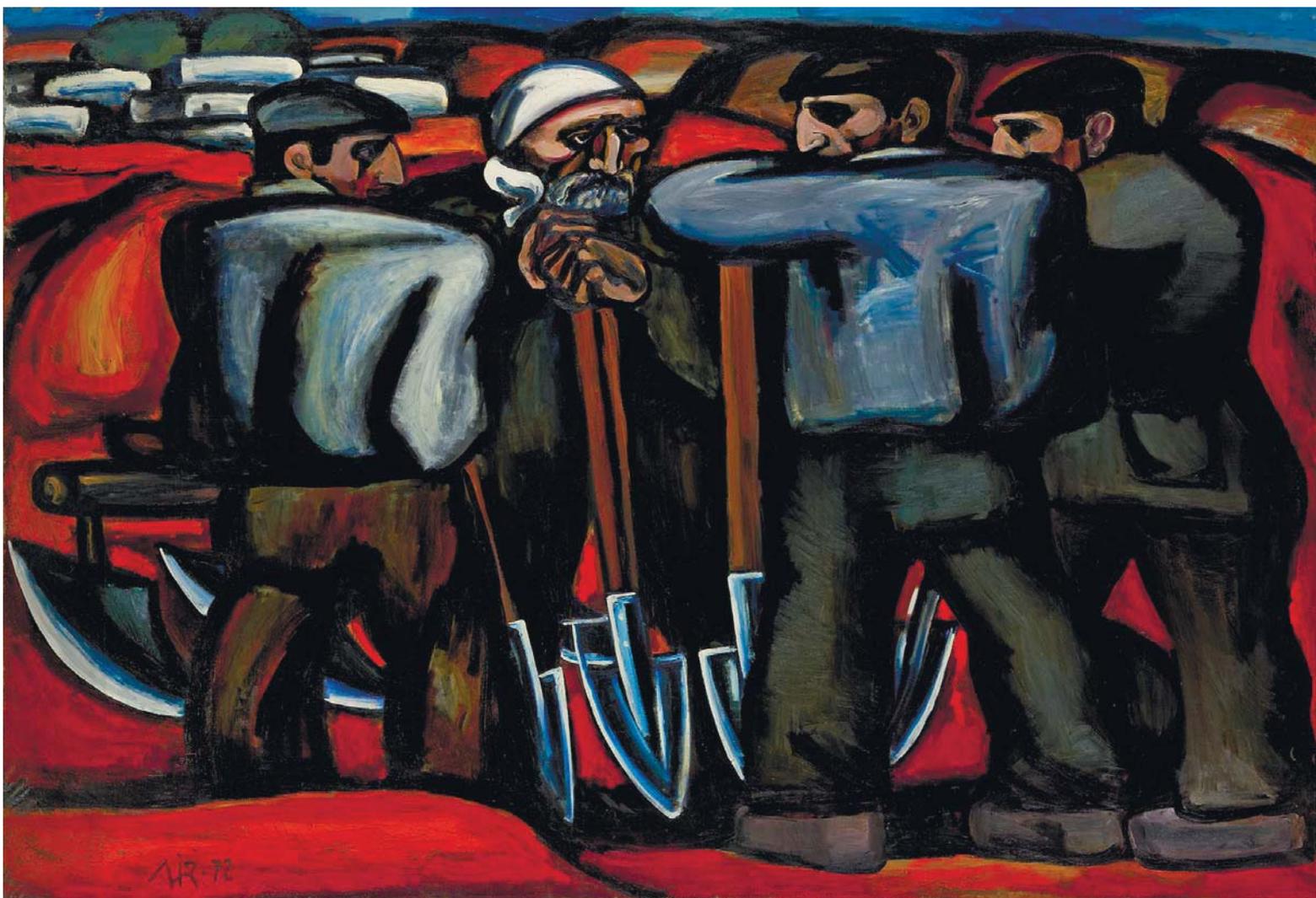
mənimsəmişlər – məgər onların əsl həyatın necə olduğundan, özünü rəssam adlandırmaq üçün nələrdən keçmək lazım olduğundan xəbərləri varmı?

Mir Nadir üçün Abşeron tükənməz ilham mənbəyidir. Buranın dəyişkən xarakterini bilən, bu məkanın əhvalındakı cüzi dəyişiklikləri hiss edən rəssam Abşeronu müxtəlif fəsilərdə, günün müxtəlif saatlarında təsvir edirdi. Abşeron gah buz bağlayan, ağacları kökündən qopararaq sümüklərə işləyən güclü küləkli torpaq (“Natürmort”, 1975; “Əkinçilər”, 1972), gah bura ətri ilə adamı məst edən badam və ərik ağaclarının çiçəkləndiyi bahar, gah da bu torpağa havanın əridiyi isti yay gəlir, qızmar günəş bütün rəngləri soldurur, hər şey səthi, monoxrom olur. Mir Nadirin üslubuna xarakterik olan “Motiv” (1980) mənərəsi oxranın mürəkkəb çalarlarının, ağ və təmiz, şəffaf mavi rəngin dəqiq, ritmik, supermatik harmoniyada olan xəttləri ilə həndəsi fiqurların ahəngi üzərində qurulub. Bu yay motivi yarımdayılmış, atılan, oyuqlarından sonsuz

become a co-author of his works. The artist describes the process of work as follows: “The wind brings sand and leaves, the rain irrigates the canvas, and the paint spreads, losing its brightness; the smear blurs, the canvas gets wet, and trickles of brown water flow through it.” *Mystical spiritual life* (2011) is unusually exquisite in its ratio of colored spots: from smoky gray to pale fuchsia, the center of the composition shines with mystical gold, on which a black spray creates bizarre shapes, like a dark abyss swallowing up the glow of an antique mosaic's gold, the symbol of the time-defeated supreme spiritual beauty. In the series of paintings devoted to the theme of Ancient Egypt, the artist appeals to the imagery of Egyptian art, the symbolism of his pictorial language. *The Edge of My Dream and Inevitable Presence* (2004) are philosophical reflections about the great civilization that has sunk into oblivion and left a deep imprint in the history of mankind. Mir Nadir balances on the brink of imagery

ни было надуманность. Для него искусство – жизненная потребность, в основе которой лежит его субъективное эстетическое чувство, он экспериментирует с различными материалами, фактурами, сочетает живописный язык с декоративным, когда в фактуру масляной живописи внедряет фрагменты ткани, безворсового ковра, шерстяного стеганого одеяла, свою любимую рубашку. Этот тот случай, когда утилитарные вещи переходят из предметного мира в сферу вечного, в область высокого искусства.

Искусство Мир Надира ностальгично и ассоциативно, он говорит на языке универсальных символов, вторгаясь в эту сакральную образность и привнося в нее свою философию. Его живопись – всегда продолжение стихов, а абстракции – это макро-реализм, разложение предметного мира на атомы, мельчайшие частицы или детали, рассмотренные через увеличительное стекло.

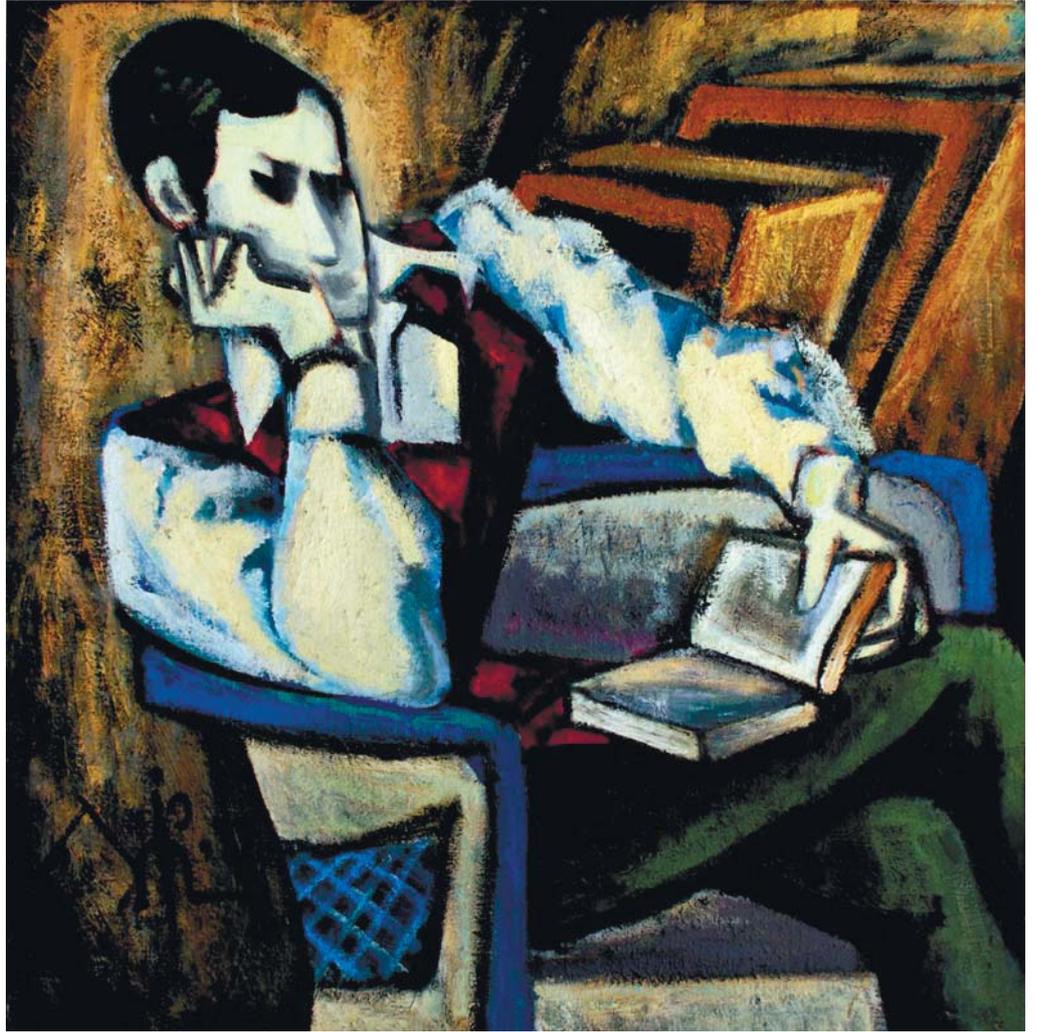

dəniz görünən Abşeron tikilisinin fraqmentini təsvir edir.

Bir gün qəpik-quruş qazanmaqdan ötrü oğlunun necə əziyyət çəkdiyini, həddindən artıq çox işlədiyini görən atası ona deyir: “Bir az sakitləş, pul qazanmaq üçün özünü bu qədər taqətdən salma. Pulu yetirən Allahdır. O istəsə, işləməsən belə sənə maddi firavanlığın açarını göndərəcək, yox əgər istəməsə, nə qədər əziyyət çəksən də, qəpik-quruş qazanacaqsan. Yaşa və sevdiyin işi ilə məşğul ol, hər şeyin olacaq”. Heç zaman varlı ola bilməyən Mir Nadirin artıq pula ehtiyacı da yox idi. O, yetmişinci illərdən başlayaraq ümumittifaq və respublika sərgilərinin daimi iştirakçısı kimi yaradıcı qrupların tərkibində dünyanın bir çox ölkələrini ziyarət etmiş, Mir Nadirin qəlbində böyük təəssüratlar yaradan Hindistanda iki dəfə olmaq şansını da qazanmışdır.

Rəssam bu ölkə haqqında xatirələri ilə bölüşməyi sevirdi. Onu Hindistanın miqyası – ibadət komplekslərinin siklopik qaya memarlığı, heykəl və divar rəsmlərinin qeyri-adi plastikası, insanların həyat tərzi, onların məşğuliyyətləri, rəngkar üçün minlərlə rəngin parıltısı ilə rəvnəqlənən gözəl təbiəti valeh edirdi. Acanta məbədi, siklərin həyatı, sənətkarlıq mərkəzi olan kəndləri – bunlar hamısı rəssamda heyranlıq hissi doğururdu. Rəssamlar avtobusla bir kənddən o birinə gedərkən hər dəfə koloriti, qoxusu, əhvalı ilə fərqlənən yeni dünyaya baş vururdular. Hər kəndin əhalisi artıq min illər boyunca bir sənətlə məşğuldur və bu insanların həyat ritmini müəyyən edir. Kəndlərdən birinə yaxınlaşan zaman, gördükləri Mir Nadiri sarsıdır – sapsarı torpaqda bitən enli çətirli parlaq-yaşıl ağaclar və onların üzərinə qurumaq üçün atılan, palitranın bütün rənglərinə və çalarlarına boyanan, sarı üçün nəzərdə tutulan parçalar. Bu inanılmaz mənzərə və planetimizin ən kontrastlı koloriti ilə təmasdan qalan təəssüratlar rəssamın işlərində parlaq, açıq tonların nisbətində, bu tonların içində ipək hamarlığı və qədim ağac qabıqlarının codluğu, torpağın kövrəkliyi və suyun şəffaflığı və s. kimi müxtəlif fakturaların çilənməsində özünü göstərmişdi.

Mir Nadirin yetkin üslubunun formalaşmasına ispan rəngkarı və heykəltəraşı Antoni Tapies, amerikalı rəssam Cekson Pollok və başqaları təsir göstərmişlər. O, Tapies kimi kətanların

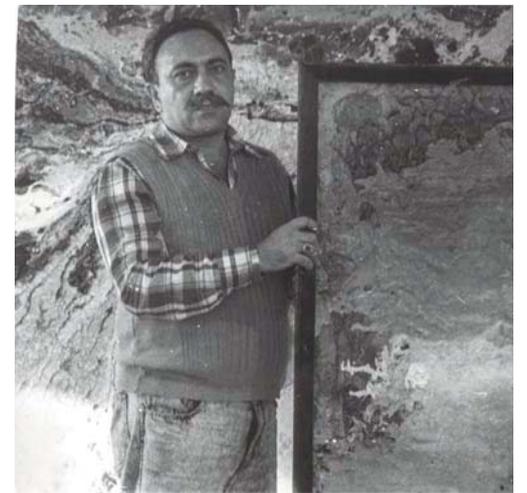
and non-objectivity, introducing into the abstract texture of the canvas, similar to the crumbling walls of the ancient temple, only one “speaking” element: the palm branch, sacred in many cultures.

If the viewer finds it difficult to understand the complex coloristic vortex of the artist's paintings, Mir Nadir gives the decryption key in the titles of his works. It is interesting that while creating a painting, he does not think about his aim at all; every work is pure improvisation. The titles help to see the meaning, for those to whom color and compositional effects are not enough. So, *The Secret Force of the Earth* (2013) powerfully and decisively captures the dynamics of lines, contrasting textured surfaces like it is blasting canvas in the center. In the painting *Bottomless Well of Time*, the time funnel carries away the sinister tornado of dark splashes into oblivion. The monochrome canvas is made in a watercolor technique – a dirty white bleeds onto dense gray and denser black, which enhances the composition's drama,

“Qardaşın portreti”, 1971, kətan, yağlı boya, 130 x 120 sm

– “Portrait of the brother”, 1971, oil on canvas, 130 x 120 cm

– “Портрет брата”, 1971 холст, масло, 130 x 120 см

Buzovna kəndi, 1990-cı illər
Buzovna Village, 1990s
Бузовны, 1990-е

üzərini boya və qum qarışığı ilə örtür və rəngkarlıq fakturasına karton, kağız kimi müxtəlif material və obyektlər daxil edir. Kətanı evinin həyətinə torpaqda yerləşdirməklə sanki təbiəti özü ilə həmmüəllif olmağa dəvət edir. Rəssam iş prosesini bu cür təsvir edir: “Külək qumu və yarpaqları gətirir, yağış kətanı yaş edir və boya axaraq parlaqlığını itirir, yaxma yayılır, kətan islanır və onun içindən boz suyun kiçik şırnaqları axır.” “Mistik mənəvi həyat” (2011) əsəri rəng ləkələrinin nisbəti cəhətdən – bozultudan solğun qırmızı rəngə qədər nəfisdir. Kompozisiyanın mərkəzi qara sıçrantılar qeyri-adi formalar yaradan mistik qızılı ilə parlayır, sanki qaranlıq uçurum zamana uduzan ali mənəvi gözəlliyin simvolu sayılan antik mozaikanın qızılı parıltısını amansızcasına canına çəkir. Qədim Misir mövzusunda həsr olunmuş silsilə rəsmlərdə Mir Nadir bu incəsənətinin obrazlılığına, onun təsviri dilinin simvolikasına müraciət edir.

“Arzumun hüdudu”, “Qaçılmaz iştirak” (2004) əsərləri bəşəriyyət tarixində dərin iz qoyan böyük sivilizasiya haqqında fəlsəfi düşüncələrdir. Mir Nadir fiqurativlik və predmetsizlik həddində tarazlığı saxlayaraq kətanın qədim məbədin tökülmüş divarlarına bənzəyən mücərrəd fakturasına yalnız tək “danışan” element – bir çox mədəniyyətlərdə müqəddəs sayılan palma budağını daxil edir.

Tamaşaçı rəsmlərin mürəkkəb koloristik burulğanını anlamaqda çətinlik çəkərsə, Mir Nadir onun şifrini açmağa açar, yəni əsərlərin adlarını təqdim edir. Maraqlıdır ki, əsəri yaradarkən o ideya haqqında fikirləşmir, bütün rəsmlər tam bir improvizasiyadır, lakin təkə rəng və kompozisiya effektləri ilə kifayətlənməyənlər üçün rəsmlərin adları onların mənasını anlamağa kömək edir. Belə ki, güclü həllə malik “Torpağın sirli qüvvəsi” (2013) əsəri sanki kətanın mərkəzini partladan fakturalı səthlərlə təzad yaratmış xəttlərin dinamikası ilə

“Тәнһа ағас”, 1974,
кəтан, yağlı боја, 80 x 60 см,
N.Radışev adına Dövlət İncəsənət Музей, Saratov

“Lonely tree”, 1974,
oil on canvas, 80 x 60 cm,
State Art Museum named after N.Radışev, Saratov

“Одинокое дерево”, 1974,
холст, масло, 80 x 60 см, Государственный
Музей Искусств им. Радищева, Саратов

and the pastoral ochre smears seem to reflect the sunlight, giving the soul the hope of salvation.

Mir Nadir works obsessively; he paints a lot, with ecstasy in the studio in his house, and paints en plein air, even while strolling along the seashore, collecting material for Absheron collages. His White Absheron, Fisherman's Tackles, and Middle and Consent abstract compositions not only convey a distinct sense of the Absheron natural landscape, they also express a barely perceptible aura of these places through their mood and color scheme. Their pictoriality is minimal: lines and circles resemble the game of darts, firing with bright spots on a bleached pasty surface, onto which objects

Удивителен по силе воздействия коллаж «Последняя осень» (1985) из коллекции Бакинского Музея современного искусства. При первом взгляде на полотно создается впечатление, что это полная абстракция, где корявая вздыбившаяся фактура холста сочетает хаотичные пастозные бурые пятна с кое-где пересеченными вертикальными и диагональными линиями. Так и можно воспринимать этот холст, долго рассматривать его сложную живописную поверхность, но, когда взглядишься, становится очевидным, что художник изобразил огромный упавший с дерева осенний лист – когда-то пожелтевший, высохший, затем ставший бурым, съезжившимся и корявым. В естественном жизненном цикле

heyran edir. “Zamanın dibsiz quyusu” əsərində zaman çalası tünd sıçrantıların məşum qasırgısını heçliyə aparır. Monoxrom rəsm akvarel texnikasında işlənilib – boz və qatılaşaraq kompozisiyanın dramatikliyini gücləndirən qara üzərindəki çirkli ağ ləkələr, sanki günəş zolağını əks etdirən pastoz oxra yaxmaları isə xilas olmaq üçün bir ümid verir.

Rəssam həddin artıq çox və həzz alaraq işləyir – evindəki emalatxanasında, plenerdə, hətta dəniz sahilində gəzərkən belə Abşeron kollajları üçün material toplayır. “Ağ Abşeron”, “Balıqçı ləvazimatları”, “Orta və razılıq” kimi abstrakt kompozisiyalar Abşeronun təbii landşaftını, onun rəng qammasını aydın şəkildə yaratmaqla yanaşı, eyni zamanda bu yerlərin əhvalını, güclə seziləcək aurasını da ötürür. Onlarda təsvirilik minimaldır: “darts” oyununun xətt və dairələri ağ pastozlu səth üzərində parlaq ləkələr sıradır. Ona hər şeyi üyüdən, əbədi təbiət kosmosunda faydasız əşyaları təşkil edən maddi dünya obyektləri – çatlamış fotosəkil çərçivəsi, plastik butulkalar, balıqçı torunun bir parçası quraşdırılıb. Mir Nadir heç zaman ideyalarını bildirmək üsulu kimi incəsənəti qeyd etmir, konseptualizmdən uzaqdır, hər hansı uydurmalar ona yaddır. Rəssam üçün incəsənət əsasında onun subyektiv estetik hissi olan həyatı zərurətdir – o, müxtəlif material və fakturalar üzərində təcrübə aparır, yağlı boyakarlıq fakturasına parça, xovsuz xalça, sıyrılmış yorğan, özünün sevimli köynəyinin fraqmentlərini daxil edərək rəngkarlıq dilini dekorativ dil ilə uyğunlaşdırır. Bu, o hadisədir ki, utilitar əşyalar predmet dünyasından əbədi, yüksək incəsənət sahəsinə keçirlər. Mir Nadir sənəti nostalji və assosiativdir, o, universal rəmzlər dilində danışır və bu sakral bədiiliyə daxil olaraq, ona öz fəlsəfəsini gətirir. Onun rəngkarlığı şeirlərin davamıdır, abstraksiyalar isə əşya

“Payız”, 1985,
kətan, yağlı boya, 180 x 150 sm,
Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı

“Autumn”, 1985,
oil on canvas, 180 x 150 cm,
State Art Gallery, Bakı

“Осень”, 1985,
холст, масло, 180 x 150 см,
Государственная Картинная Галерея, Баку

of the material world are mounted, such as a cracked picture frame, plastic bottles, a piece of fishing net, and other objects, all forming a world of useless things in the eternal, all grinding space of nature. Mir Nadir never talks about art as a way to declare ideas, he is far from conceptualism, he is alien to any kind of fiction. For him, art is a vital need, based on his subjective aesthetic sense. He experiments with various materials and textures, combines pictorial language with decorative language, such as when he integrates fragments of fabric, flat woven carpets, wool quilts, or his favorite shirt into the texture of oil painting. This is the case when utilitarian things pass from the objective world into the eternal realm, into the field of high art. Mir Nadir's art is nostalgic and associative; he speaks the language of universal symbols, invading this sacred imagery and introducing his philosophy into it. His painting is always a continuation of poetry, and his abstractions are macro-realism, the decomposition of the objective world into atoms, tiny particles or details, viewed through a magnifying glass. The “Last Autumn collage” (1985) from the collection of the Museum of Modern Art is amazing in terms of its impact. At first glance, it seems that it is completely abstract, where the clumsy uplifting texture of the canvas combines chaotic pasty brown spots with crossed vertical and diagonal lines scattered here and there. One could perceive the canvas in this way, considering its complex picturesque surface. But when you look at it, it becomes obvious that the artist painted a huge autumn leaf fallen from the tree that once yellowed, dried, and turned brown, cowering and clumsy. In the natural life cycle, the artist sees the drama of life, its inevitable withering and oblivion, the loss from the living world, life after death in its transcendent state. “Of all the arts, abstract painting is the most difficult. It demands that you know how to draw well, that you have a heightened sensitivity for composition and for color, and that you be a true poet. The last is essential,” wrote V. Kandinsky.

Getting into Mir Nadir's house, you find yourself in a special living space — time here moves at its own pace, different from that in which we all live. Mir Nadir, the owner of the house, sits at a long, hospitable table, looks sullenly and smiles,

Ana ilə, Buzovna kəndi, 1990-ci illər
With Mother, Buzovna Village, 1990s
С мамой, Бузовны, 1990-е

художник видит драму жизни, ее неизбежное увядание и забвение, выпадение из мира живых, жизнь после смерти в ее трансцендентном состоянии.

«Среди всех видов искусства абстрактное – самое трудное. Оно требует от вас умения хорошо рисовать, обостренной чувствительности к композиции и цветовым сочетаниям, и чтобы вы были истинным поэтом», – писал В. Кандинский.

День собирал осколки будней
В праздничный ритуал потопа
И уносил остатки жизней
Из сокровищницы бездны
Он не сдавался и казалось
Большая ночь надолго отступила
Но есть тоненькая брешь
В кузне луны и солнца
Куда временами заглядывает смерть
Собиратель оплаченного долга
Создатель огромной культуры
И в эту страну вечности
Все улетает незаметной стаей
Твоя скорбь и моя надежда
Твой святой облик и моя нежность.
Из стихов Мир Надира,
«Большая ночь», 22 апреля 1986

Попадая в дом Мир Надира, оказываешься в особом жизненном пространстве – время тут идет своим ходом, отличным от того, в каком живем все мы. Мир Надир, хозяин дома, сидит за длинным гостеприимным столом, смотрит исподлобья и улыбается, веселит анекдотами, вспоминает яркие эпизоды молодости, рассказывает о великих художниках, о своей извечной

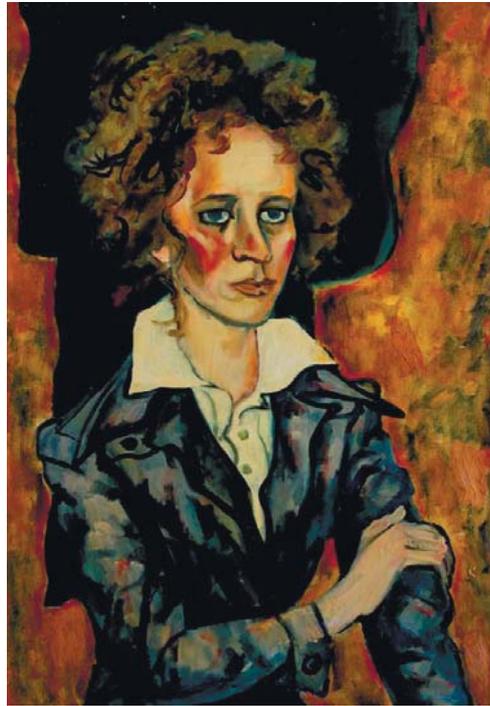
dünyasının atomlara, böyüdücü şüşə vasitəsilə görə biləcəyimiz kiçik hissəcik və detallara ayırdığı makro-realizmdir. Müasir İncəsənət Muzeyinin kolleksiyasında qorunub saxlanılan “Son payız” kollajı (1985) təsir qüvvəsi ilə heyran edir. Rəsmə ilk dəfə baxdıqda bunun tam bir abstraksiya olduğu təəssüratı yaranır ki, burada kətanın kələ-kötür fakturası xaotik pastozlu qonur ləkələrlə bəzi yerlərdə kəşişən şaquli və üfuqi xəttləri özündə birləşdirir. Bu rəsmi elə bu cür də qəbul etmək olar. Lakin ona diqqətlə baxsan, görürsən ki, rəssam burada saralan, solan, sonra isə qonurlaşmış, büzüşüb ağacdən düşən iri payız yarpağını təsvir edib. Təbii həyat tsiklində rəssam həyat dramını, onun əbədi olmadığını, canlılar aləminin tərki etməyi, ölümdən sonrakı transsendent vəziyyətini görür.

V. Kandinski yazırdı: “Bütün incəsənət növləri arasında abstrakt sənət ən çətinidir. O, sizdən yaxşı rəsm çəkməyi, kompozisiyaya qarşı həssaslığı, rəng ahəngdarlığı və sözün əsl mənasında şairlik tələb edir.”

Sənətkarın evinə daxil olarkən özünü xüsusi bir məkanda hiss edirsən – burada bizim hamımızın yaşadığından fərqli olaraq zaman öz axarı ilə davam edir. Ev sahibi Mir Nadir böyük qonaqpərvər masanın arxasında oturub, gözaltı baxaraq gülümsəyir, lətifələri ilə güldürür, gəncliyinin parlaq epizodlarını xatırlayır, dahi rəssamlar, özünün əzəli ehtirası – yəni rəssamlıq haqqında söhbət açır. O, həm özü, həm də hər şeyə ironiya ilə yanaşır, onun qəribə yumor hissi – rəssam özü bunu qara yumor adlandırır – istənilən psixoloji maneələri aşaraq, açıq ünsiyyətə kökləyir. Mir Nadir burulmuş bıqları, əlində gitarası ilə yüzillik ağacın altında serenada oxuyan sambrolu, qaynar, temperamentli kolumbiyalını xatırladır.

Avtoportretlərində özünü kraplaka boyanmış, ehtiraslı sevgidən qışqıran, sevinc və kəşflərlə dolu təsvir edir. Bəzən o özünü hər kəsdən uzaq, öz firçası ilə çəkdiyi tale xəttini seyr edən filosof kimi görür.

Mir Nadir – səxavətli, geniş qəlbli insandır. Rəssam əvəzənilməz itkinin də nə olduğunu bilir, lakin buna baxmayaraq onun ürəyi həyatı, hər saniyəni sevməyə davam edir. Bu sevgi onun rəsmlərindədir, bu isə o deməkdir ki, onlara toxunan hər kəsin – hamımızın içindədir.

“Sənətşünas L. Peterçukun portreti”, 1980, kətan, yağlı boya, 115 x 80 sm, Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı

“Portrait of art critic L. Peterchuk”, 1980, oil on canvas, 115 x 80 cm, State Art Gallery, Bakı

“Портрет искусствоведа Л. Петерчук”, 1980, холст, масло, 115 x 80 см, Государственная Картинная Галерея, Баку

amuses with anecdotes, recalls bright episodes of youth, and narrates stories about great artists and his eternal passion: painting. He is ironic in relation to himself and to everything in the world, his amazing sense of humor – he calls it black humor – destroys any psychological barriers and invites open communication. Mir Nadir resembles a hot, temperamental Colombian in a sombrero, with a dashingly twisted mustache and a guitar in his hands, singing serenades under the sprawling crown of a century-old tree. This is how he portrays himself on self-portraits filled with madder lake, shouting about passionate love, full of joys and discoveries. Sometimes he sees himself as a detached philosopher observing the lines of fate that he holds with his brush.

Mir Nadir is a generous, broad-minded person, his heart continues to love life every second, despite the fact that he has known irreplaceable loss. This love is in his paintings, and therefore it is in each of those who perceive them, in all of us.

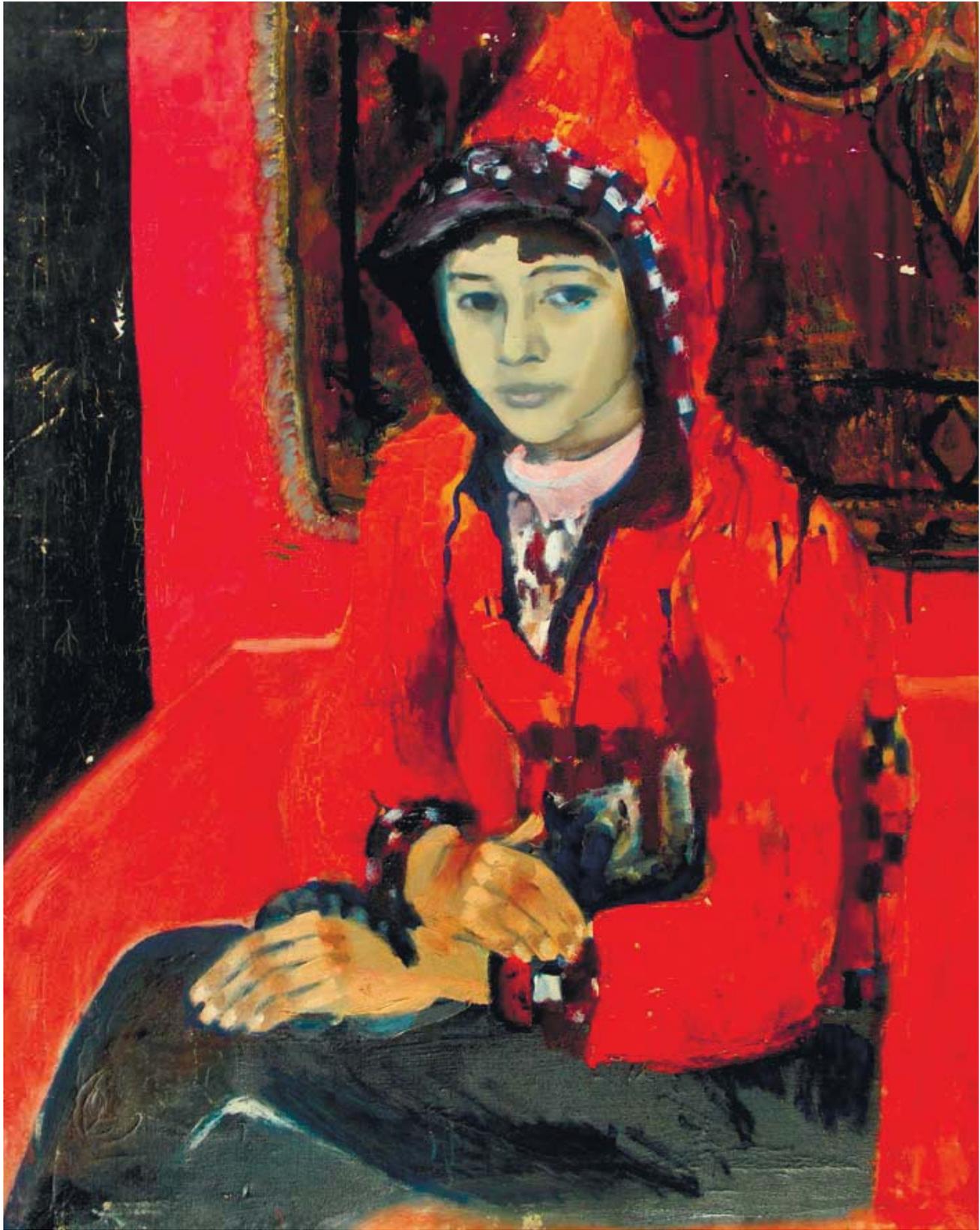
“Rəssam R. Aslanovun portreti”, 1982, kətan, yağlı boya, 100 x 75 sm, N. Radışev adına Dövlət İncəsənət Muzeyi, Saratov

“Portrait of the artist R. Aslanov”, 1982, oil on canvas, 100 x 75 cm, State Art Museum named after N. Radishev, Saratov

“Портрет художника Р. Асланова”, 1982, холст, масло, 100 x 75 см, Государственный Музей Искусств им. Радищева, Саратов

страсти – живописи. Он ироничен по отношению и к себе, и ко всему на свете, его удивительное чувство юмора – он называет его черным юмором – разрушает любые психологические преграды и настраивает на открытое общение. Мир Надир напоминает горячего, темпераментного колумбийца в сомбреро, с лихо закрученными усами и гитарой в руках, распевającego серенады под раскидистой кроной столетнего дерева. Таким он себя и изображает на автопортретах, залитых краплением, кричащих о страстной любви, полной радостей и открытий. Иногда он видит себя отстраненным философом, наблюдающим за линиями судьбы, которые проводит своей кистью.

Mir Nadir – щедрый, широкой души человек, его сердце продолжает любить жизнь, каждую ее секунду, притом, что ему довелось познать и невозполнимую утрату. Эта любовь – в его картинах, а значит и в каждом из тех, кто с ними соприкоснулся, во всех нас.

*“Oğlumun portreti”, 1980, kətan, yağlı boya, 100 x 80 sm,
Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı*

*“Portrait of the Son”, 1980, oil on canvas, 100 x 80 cm,
State Art Gallery, Baku*

*“Портрет сына”, 1980, холст, масло, 100 x 80 см,
Государственная Картинная Галерея, Баку*

“Gənc qızın portreti”, 1987, kətan, yağlı boya, 120 x 100 sm,
Radışev adına Dövlət İncəsənət Muzeyi, Saratov

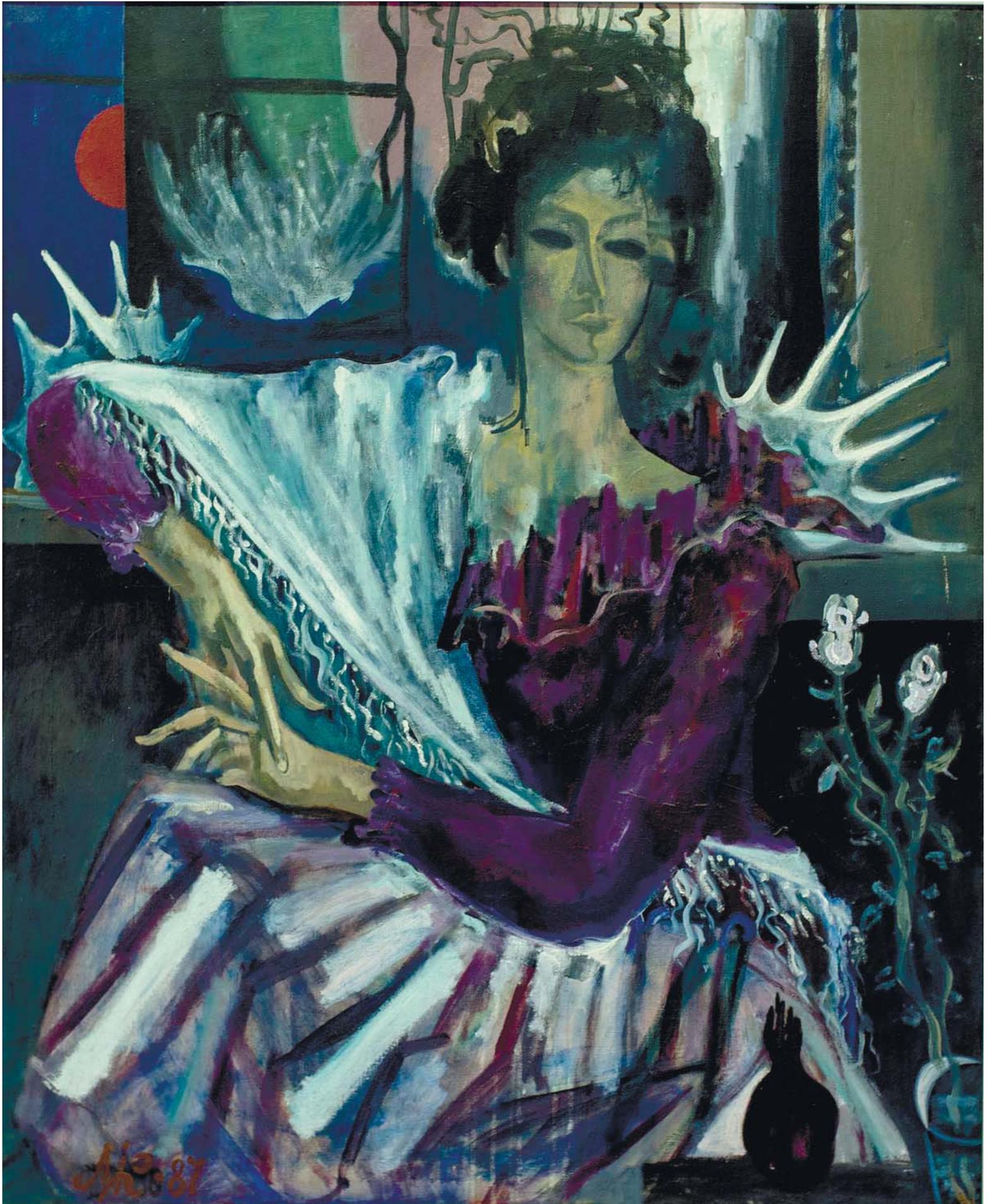
“Portrait of the girl”, 1987, oil on canvas, 120 x 100 cm,
State Art Museum named after N.Radishev, Saratov

“Портрет девушки”, 1987, холст, масло, 120 x 100 см,
Государственный Музей Искусств им. Н.Радищева, Саратов

“Dəniz xatirələri”, 1987, kətan, yağlı boya, 118 x 99 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

“Memory about Sea”, 1987, oil on canvas, 118 x 99 cm,
Museum of Modern Art, Bakı

“Воспоминания о море”, 1987, холст, масло, 118 x 99 см,
Музей Современного Искусства, Баку

“Şəraf xanımın portreti”, 1989, kətan, yağlı boya, 110 x 90 sm

“Portrait of Sharaf Khanum”, 1989, oil on canvas, 110 x 90 cm

“Портрет Шараф ханум”, 1989, холст, масло, 110 x 90 см

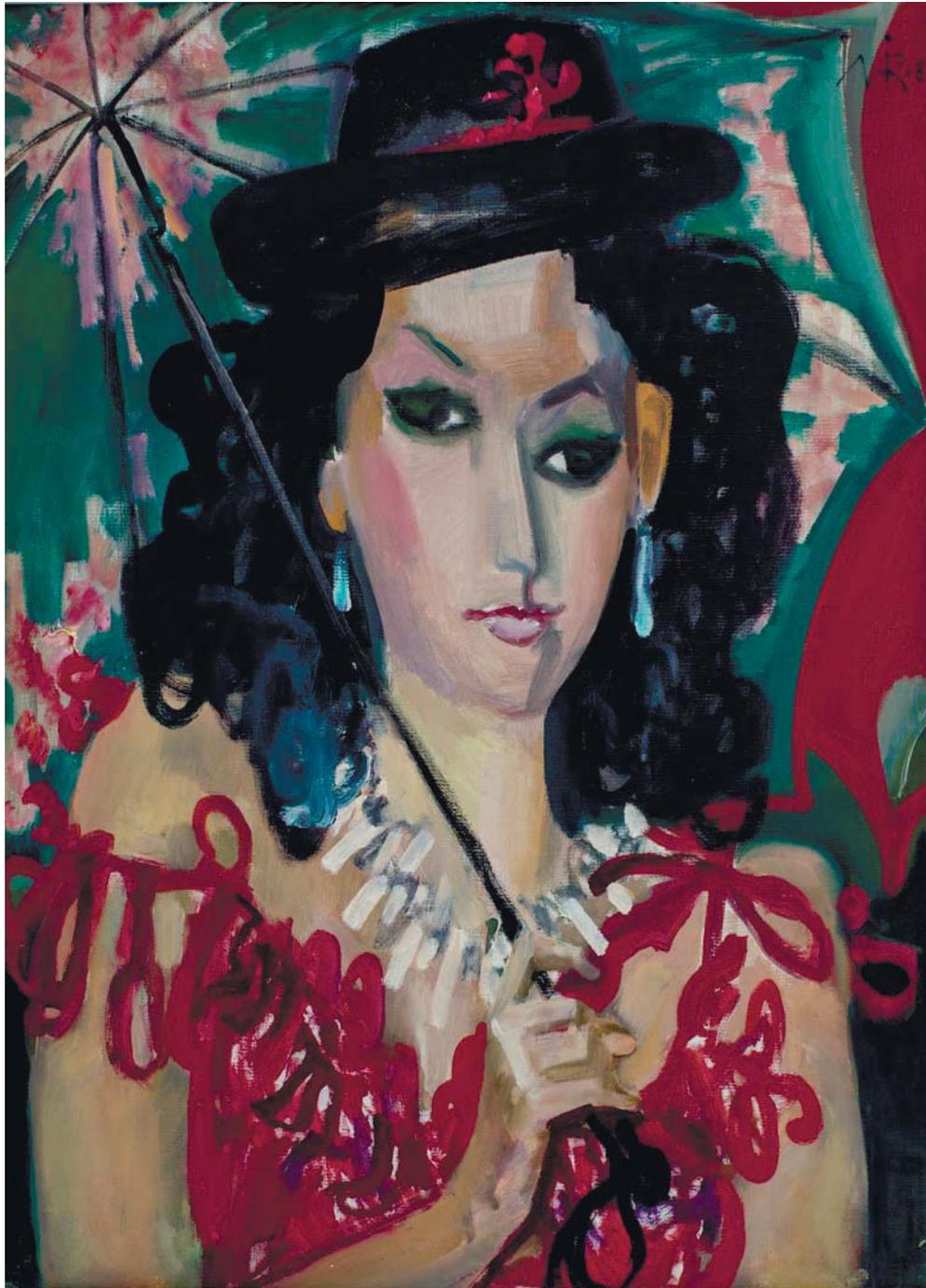
“Göl qırağında”, 1998, kətan, yağlı boya, 120 x 120 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

“Girl with basket, 1989, oil on canvas, 120 x 120 cm,
Museum of Modern Art, Bakı

“У озера”, 1989, холст, масло, 120 x 120 см,
Музей Современного Искусства, Баку

Art. 92

“Gülarənin portreti”, 1989, kətan, yağlı boya, 100 x 81 sm,
Müasir İncəsənət Museyi, Bakı

“Gulara’s Portrait”, 1989, oil on canvas, 100 x 81 cm,
Museum of Modern Art, Baku

“Портрет Гюлары”, 1989, холст, масло, 100 x 81 см,
Музей Современного Искусства, Баку

◊

“Xalça önündə portret”, 1992, kətan, yağlı boya, 90 x 70 sm

“Portrait beyond of the carpet”, 1992, oil on canvas, 90 x 70 cm

“Портрет на фоне ковра”, 1992, холст, масло, 90 x 70 см

*“Duyğu”, 1986, катан, yağlı boya, 150 x 90 sm,
Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı*

*“Feelings”, 1986, oil on canvas, 150 x 90 cm,
State Art Gallery, Baku*

*“Чувства”, 1986, холст, масло, 150 x 90 см,
Государственная Картинная Галерея, г. Баку*

“Новузун янında рəқіфəлэр”, 2007, кəтəп, җағһ бoҗа, 130 x 140 см

“Girlfriends near the pool”, 2007, oil on canvas, 130 x 140 cm

“Подруги у бассейна”, 2007, холст, масло, 130 x 140 см

“Suprematik portret”, 1993, kətan, yağlı boya, 150 x 90 sm

“Suprematist portrait”, 1993, oil on canvas, 150 x 90 cm

“Супрематический портрет”, 1993, холст, масло, 150 x 90 см

“Su içən Şərəf xanım”, 2009, kətan, yağlı boya, 160 x 100 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

“Girl with basket”, 2009, oil on canvas, 160 x 100 cm,
Museum of Modern Art, Bakı

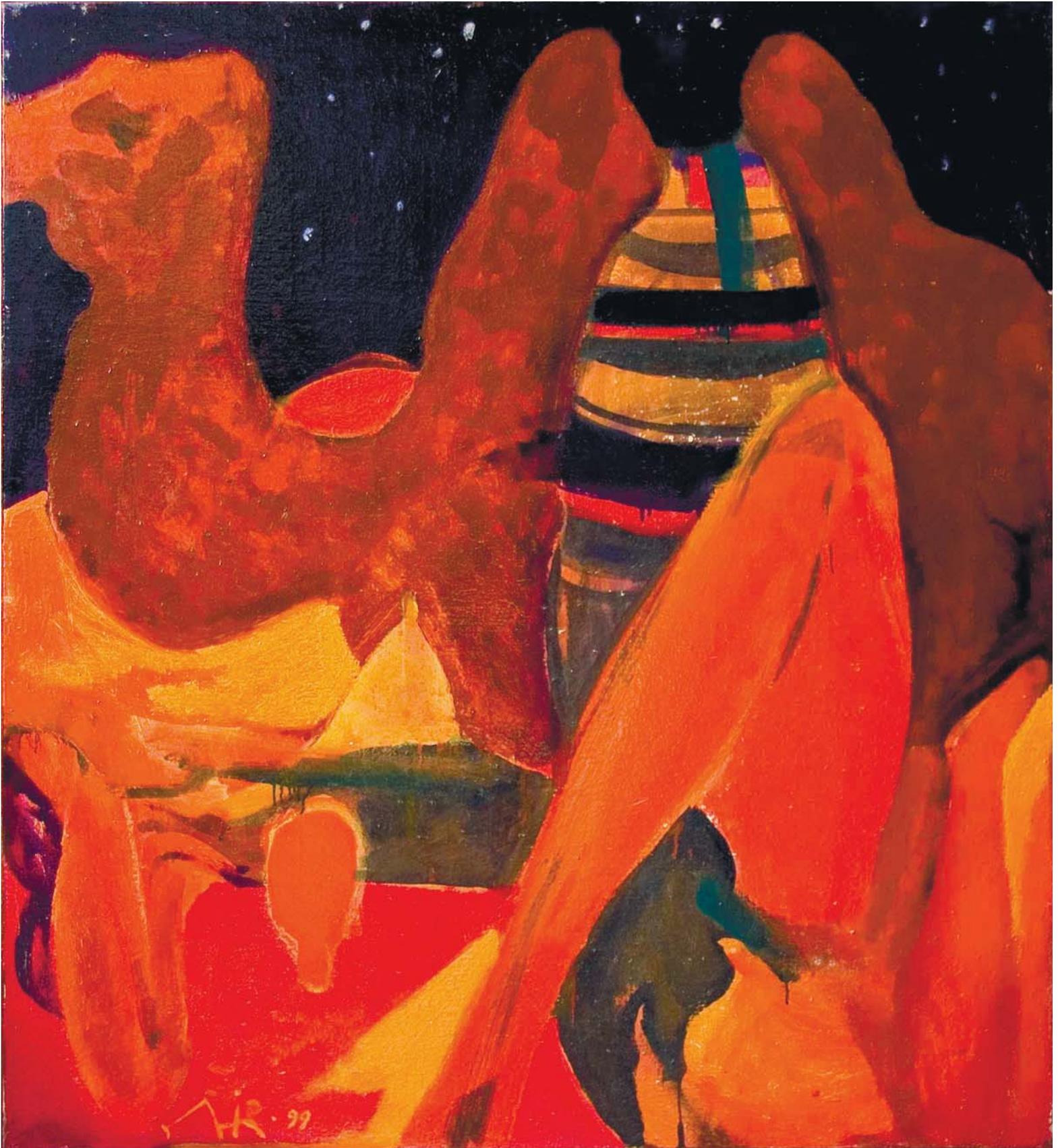
“Пьющая воду Шараф ханум”, 2009, холст, масло, 160 x 100 см,
Музей Современного Искусства, г. Баку

*“Absolut ilə birləşmə”, 1992, kətan, yağlı boya, 90 x 145 sm,
Radişev adına Dövlət İncəsənət Muzeyi, Saratov*

*“Merging with the absolute”, 1992 oil on canvas, 90 x 145 cm,
State Art Museum named after N.Radishev, Saratov*

*“Слияние с абсолютом”, 1992, холст, масло, 90 x 145 см,
Государственный Музей Искусств им. Н.Радищева, Саратов*

“Yay gecəsində yuxu”, 1999, kətan, yağlı boya, 120 x 120 sm

“Midsummer night's dream”, 1999, oil on canvas, 120 x 120 cm

“Сон в летнюю ночь”, 1999, холст, масло, 120 x 120 см

*“Son payız”, 1985, kətan, yağlı boya, 130 x 130 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı*

*“Last Autumn”, 1985, oil on canvas, 130 x 130 cm,
Museum of Modern Art, Bakı*

*“Последняя осень”, 1985, холст, масло, 130 x 130 см,
Музей Современного Искусства, г. Баку*

“Narla ilə natürmort”, 1987, kətan, yağlı boya, 110 x 100 sm

“Still life with pomegranates”, 1987, oil on canvas, 110 x 100 cm

“Натюрморт с гранатами”, 1987, холст, масло, 110 x 100 см

*“Pazır marafonu”, 1988, kətan, yağlı boya, 159 x 159 sm,
N.Radışev adına Dövlət İncəsənət Muzeyi, Saratov*

*“Autumn marathon”, 1988, oil on canvas, 159 x 159 cm,
State Art Museum named after N.Radishev, Saratov*

*“Осенний марафон”, 1988, холст, масло, 159 x 159 см,
Государственный Музей Искусств им. Н.Радищева, Саратов*

*"Göy tonda natürmort", 1987, kətan, yağlı boya, 110 x 100 sm,
N.Radışev adına Dövlət İncəsənət Muzeyi, Saratov*

*"Still life in blue tones", 1987, oil on canvas, 110 x 100 cm,
State Art Museum named after N.Radishev, Saratov*

*"Натюрморт в голубых тонах", 1987, холст, масло, 110 x 100 см,
Государственный Музей Искусств им. Н.Радищева, Саратов*

“Yaşıl səhər”, 1991, kətan, yağlı boya, 200 x 200 sm

“Green Morning”, 1991, oil on canvas, 200 x 200 cm

“Зеленое утро”, 1991, холст, масло, 200 x 200 см

“Arxaik natürmort”, 1999, kətan, yağlı boya, 110 x 100 sm

“The archaic still-life”, 1999, oil on canvas, 110 x 100 cm

“Архаический натюрморт”, 1999, холст, масло, 110 x 100 см

“Qırmızı natürmort”, 1999, kətan, yağlı boya, 120 x 140 sm

“Red still life”, 1999, oil on canvas, 120 x 140 cm

“Красный натюрморт”, 1999, холст, масло, 120 x 140 см

*“Qadın və dəniz”, 1995, kətan, yağlı boya, 104 x 130 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı*

*“Woman and sea”, 1995, oil on canvas, 104 x 130 cm,
Museum of Modern Art, Baku*

*“Женщина и море”, 1995, холст, масло, 104 x 130 см,
Музей Современного Искусства, Баку*

“Неява рэнгі”, 1987, кэтан, уаўлі боуа, 100 x 120 см,
Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı

“The color of the quince”, 1987, oil on canvas, 100 x 120 cm,
State Art Gallery, Bakı

“Цвет айвы”, 1987, холст, масло, 100 x 120 см,
Государственная Картинная Галерея, г. Баку

◇

“Ауторпортрет”, 1999, кэтан, уаўлі боуа, 160 x 140 см
Şəxsi kolleksiya

“Autorportrait”, 1999, oil on canvas, 160 x 140 cm
Private collection

“Автопортрет”, 1999, холст, масло, 160 x 140 см
Частная коллекция

“Sarı mənzərə”, 1999, kətan, yağlı boya, 120 x 150 sm

“Yellow landscape”, 1999, oil on canvas, 120 x 150 cm

“Желтый пейзаж”, 1999, холст, масло, 120 x 150 см

“Pazız natürmortu”, 2001, kətan, yağlı boya, 100 x 110 sm

“Autumn still life”, 2001, oil on canvas, 100 x 110 cm

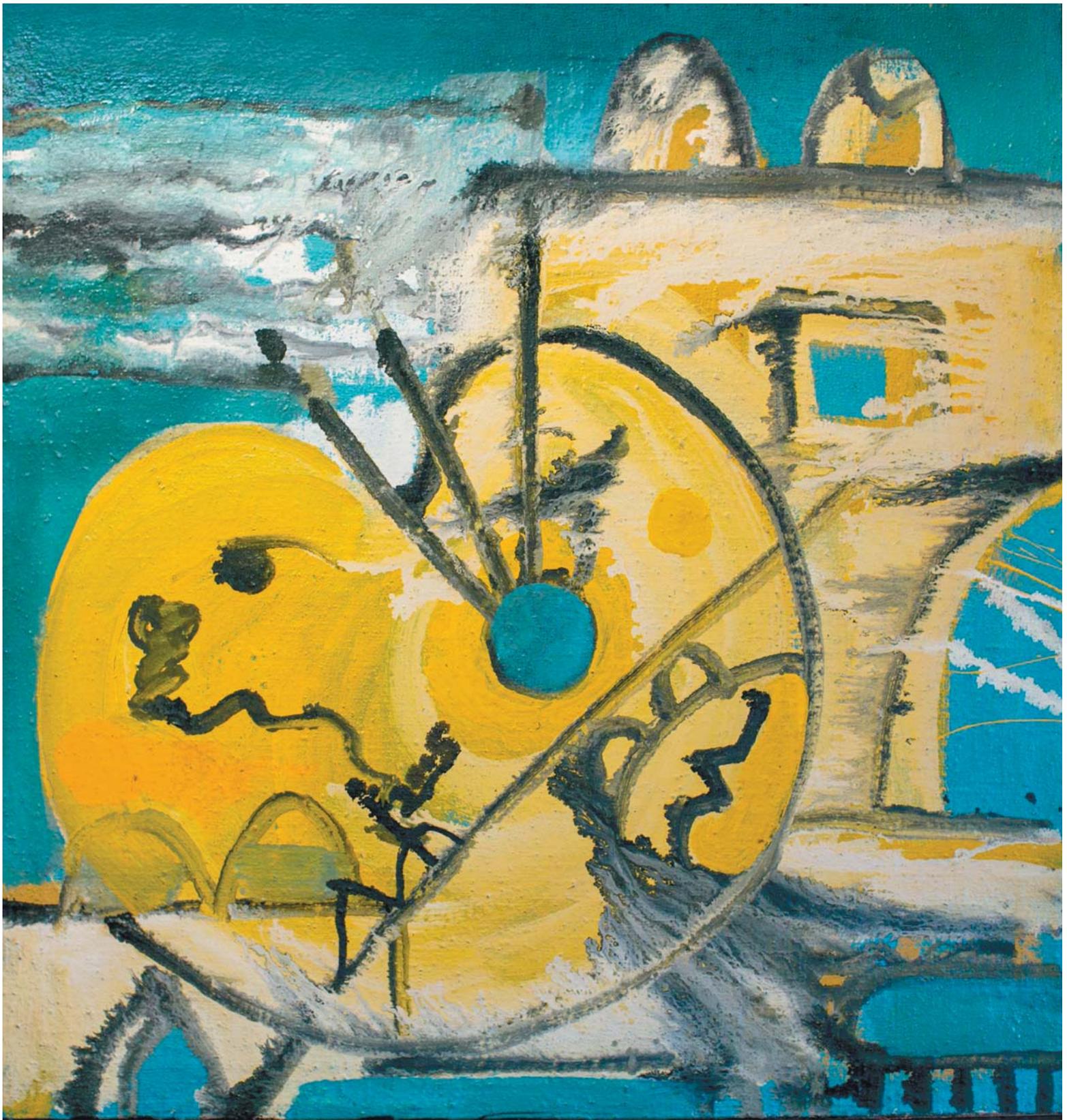
“Осенний натюрморт”, 2001, холст, масло, 100 x 110 см

“Հասոց ձեռք և՛ natürmort”, 1999, կտան, յաջի boya, 100 x 130 սմ

“Still life with a mortar”, 1999, oil on canvas, 100 x 130 cm

“Намюрморт со ступой”, 1999, холст, масло, 100 x 130 см

“Abşeron palitrasi”, 2005, кэтан, yağlı boya, 140 x 160 sm

“Absheron palette”, 2005, oil on canvas, 140 x 160 cm

“Абшеронская палитра”, 2005, холст, масло, 140 x 160 см

“Rəssamın emalatxanası”, 2012, kətan, yağlı boya, 142 x 142 sm

“Artist Studio”, 2012, oil on canvas, 142 x 142 cm

“Мастерская художника”, 2012, холст, масло, 142 x 142 см

“Sakitçilik”, 2007, кэтан, yağlı boya, 130 x 130 см

“Serene Bliss”, 2007, oil on canvas, 130 x 130 cm

“Безмятежное Блаженство”, 2007, холст, масло, 130 x 130 см

“Mərdəkanda rayuz”, 1996, kətan, yağlı boya, 98 x 98 sm,
Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı

“Autumn in Mardakan”, 1996, oil on canvas, 98 x 98 cm,
State Art Gallery, Baku

“Осень в Мардакане”, 1996, холст, масло, 98 x 98 см,
Государственная Картинная Галерея, Баку

◇

“Tas-Mahal”, 1989, kətan, yağlı boya, 110 x 90 sm,
Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı

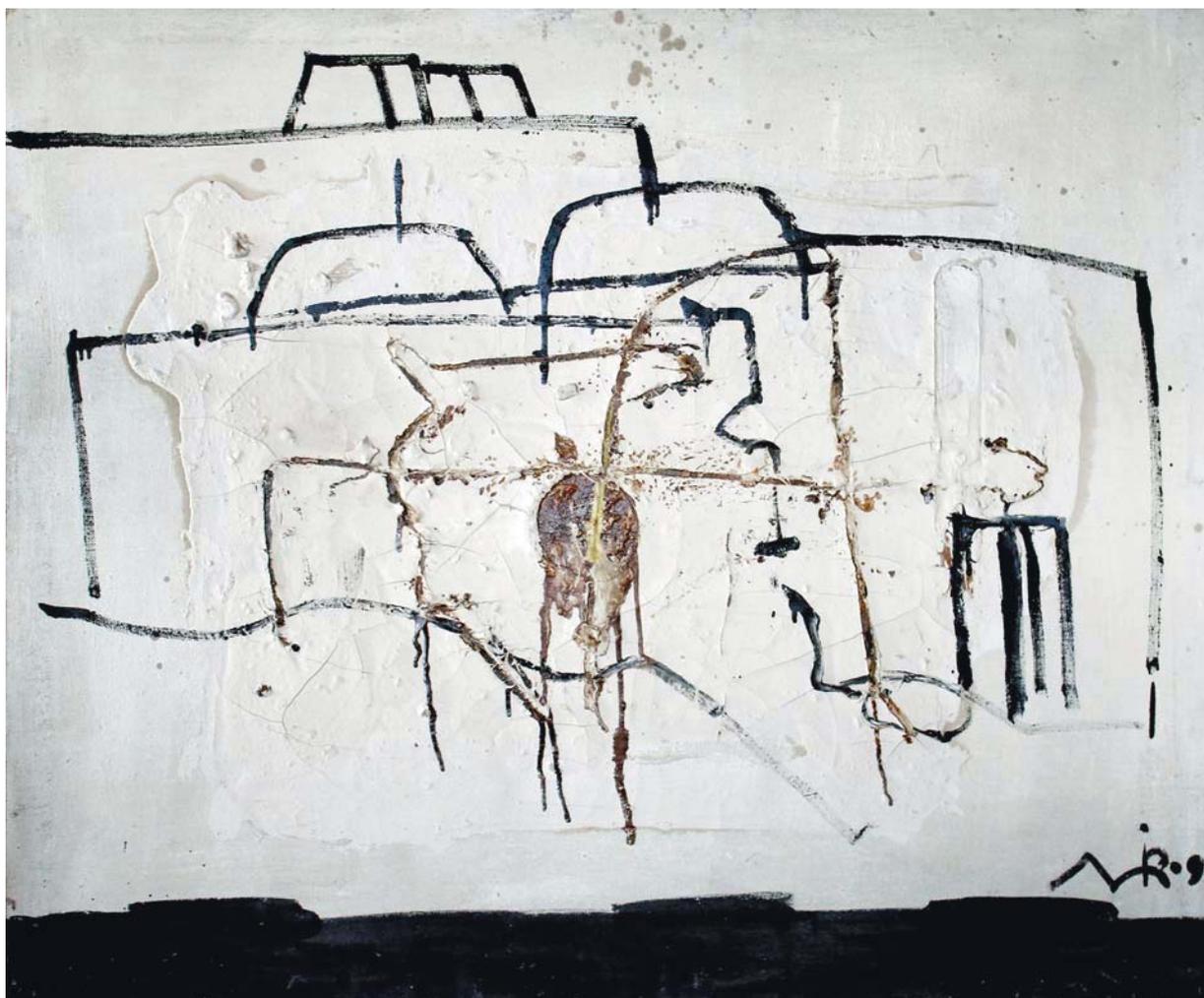
“Taj Mahal”, 1989, oil on canvas, 110 x 90 cm,
State Art Gallery, Baku

“Тадж-Махал”, 1989, холст, масло, 110 x 90 см,
Государственная Картинная Галерея, Баку

2000

大
小
回
南

*“Qrafik landşaftı”, 1993, kətan, yağlı boya, 100 x 120 sm,
Şəxsi kolleksiya, Bakı*

*“Graphic landscape”, 1993, oil on canvas, 100 x 120 cm,
Private collection, Baku*

*“Графический пейзаж”, 1993, холст, масло, 100 x 120 см,
Частная коллекция, Баку*

*“Daimi çağırış”, 2000, kətan, yağlı boya, 150 x 130 sm,
Şəxsi kolleksiya, Bakı*

*“Eternal call”, 2000, oil on canvas, 150 x 130 cm,
Private collection, Baku*

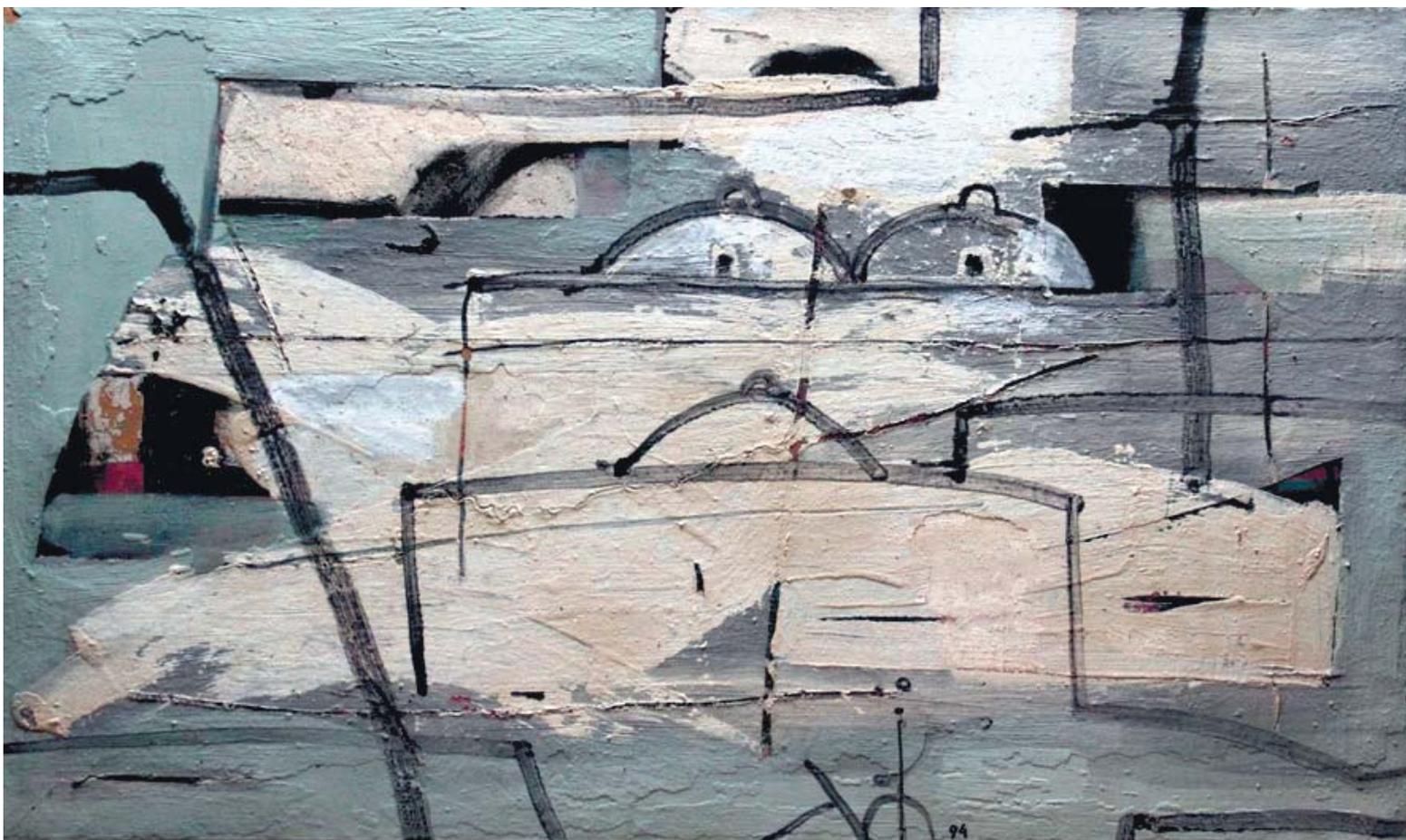
*“Вечный зов”, 2000, холст, масло, 150 x 130 см,
Частная коллекция, Баку*

“Abşeron motivi”, 2005, kətan, yağlı boya, 70 x 120 sm

“Apsheron Motive”, 2005, oil on canvas, 70 x 120 cm

“Абшеронский мотив”, 2005, холст, масло, 70 x 120 см

*“Qış günü”, 1994, kətan, yağlı boya, 90 x 150 sm,
Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı*

*“Winter day”, 1994, oil on canvas, 90 x 150 cm,
State Art Gallery, Baku*

*“Зимний день”, 1994, холст, масло, 90 x 150 см,
Государственная Картинная Галерея, Баку*

“Mütləq hal”, 1980, kətan, yağlı boya, 80 x 100 sm

“Absolute real”, 1980, oil on canvas, 80 x 100 cm

“Абсолютное настоящее”, 1980, холст, масло, 80 x 100 см

“Բանաստիճակային տեսարան”, 1970, կտան, յաղի նուր, 110 x 110 սմ

“Fantastic landscape”, 1970, oil on canvas, 110 x 110 cm

“Բանաստիճակային նայաճակ”, 1970, իոստ, ուսո, 110 x 110 սմ

“Ağ divar”, 1985, kətan, yağlı boya, 120 x 150 sm,
Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı

“White wall”, 1985, oil on canvas, 120 x 150 cm,
State Art Gallery, Baku

“Белая стена”, 1985, холст, масло, 120 x 150 см,
Государственная Картинная Галерея, Баку

*“Struktur mənzərə”, 1980, kətan, yağlı boya, 75 x 115 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı*

*“Structural landscape”, 1980, oil on canvas, 75 x 115 cm,
Museum of Modern Art, Bakı*

*“Структурный пейзаж”, 1980, холст, масло, 75 x 115 см,
Музей Современного Искусства, Баку*

“Yağışdan sonra”, 2001, kətan, yağlı boya, 94 x 100 sm

“After the rain”, 2001, oil on canvas, 94 x 100 cm

“После дождя”, 2001, холст, масло, 94 x 100 см

“Bir qış günü”, 2017, kətan, yağlı boya, 90 x 125 sm

“Winter day”, 2017, oil on canvas, 90 x 125 cm

“Зимний день”, 2017, холст, масло, 90 x 125 см

“Kollajlı natürmort”, 1990, kətan, yağlı boya, 150 x 150 sm

“Still life in collage”, 1990, oil on canvas, 150 x 150 cm

“Натюрморт в коллаже”, 1990, холст, масло, 150 x 150 см

*“Tənha baliqçılıq qayıqı”, 2013, kətan, yağlı boya, 141 x 160 sm,
Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı*

*“A lonely fishing boat”, 2013, oil on canvas, 141 x 160 cm,
State Art Gallery, Baku*

*“Одинокая рыбацкая лодка”, 2013, холст, масло, 141 x 160 см,
Государственная Картинная Галерея, Баку*

“Dolğunluq və bitkinlik”, 2007, kətan, yağlı boya, 150 x 100 sm

“The fullness and completeness”, 2007, oil on canvas, 150 x 100 cm

“Полнота и завершенность”, 2007, холст, масло, 150 x 100 см

“Kollaj”, 2014, kətan, yağlı boya, 210 x 140 sm

“Kollage”, 2014, oil on canvas, 210 x 140 cm

“Коллаж”, 2014, холст, масло, 210 x 140 см

“Qaranlıq dəniz”, 2017, kətan, yağlı boya, 140 x 150 sm

–
“Night sea”, 2017, oil on canvas, 140 x 150 cm

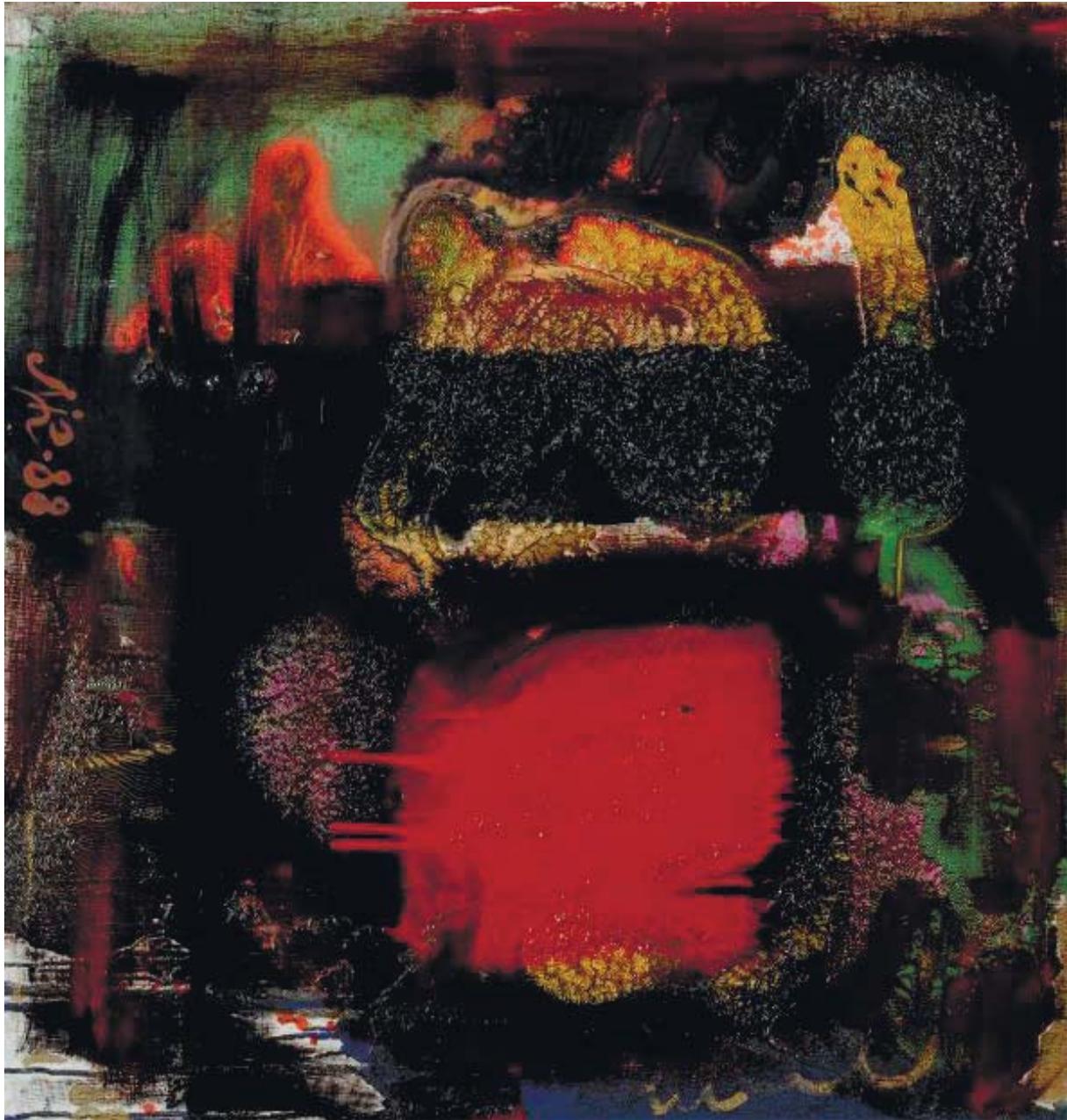
–
“Ночное море”, 2017, холст, масло, 140 x 150 см

◊

“Özünü dərk etmə”, 2014, kətan, yağlı boya, 177 x 140 sm

–
“Self-absorbed”, 2014, oil on canvas, 177 x 140 cm

–
“Погруженность в себя”, 2014, холст, масло, 177 x 140 см

“Qarşıdurma”, 1988, кэтан, акрил, 100 x 100 см,
N.Radışev ad. İncəsənət Muzeyi, Saratov

“The opposition”, 1988, oil on canvas, 100 x 100 cm,
Museum of Arts named after N.Radışev, Saratov

“Противостояние”, 1988, холст, масло, 100 x 100 см,
Музей Искусств им. Н.Радищева, Саратов

◇

“Həyatın özü”, 2010, кэтан, акрил, 270 x 180 см,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

“Life itself”, 2010, oil on canvas, 270 x 180 cm,
Museum of Modern Art, Bakı

“Сама жизнь”, 2010, холст, масло, 270 x 180 см,
Музей Современного Искусства, Баку

本館天目

“Nitqin yolu ilə”, 2014, kətan, akril, 190 x 140 sm

“On the voice way”, 2014, acrylic on canvas, 190 x 140 cm

“По следу речи”, 2014, холст, акрил, 190 x 140 см

◇

“Qırmızı yuxu”, 2004, kətan, akril, 150 x 130 sm

“Red dream”, 2004, acrylic on canvas, 150 x 130 cm

“Красный сон”, 2004, холст, акрил, 150 x 130 см

“Автопортрет”, 2016, кэтан, yağlı boya, 140 x 150 см

“Autoportrait”, 2016, oil on canvas, 140 x 150 cm

“Автопортрет”, 2016, холст, масло, 140 x 150 см

*"Sakitlik", 1998, Kətan, yağlı boya, 100 x 100 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı*

*"Silent", 1998, oil on canvas, 100 x 100 cm
Museum of Modern Art, Bakı*

*"Тишина", 1998, холст, масло, 100 x 100 см
Музей Современного Искусства, Баку*

“Məlumat qırıqları”, 2006, kətan, yağlı boya, 130 x 158 sm

“Information bits”, 2006, oil on canvas, 130 x 158 cm

“Обрывки информации”, 2006, холст, масло, 130 x 158 см

◊

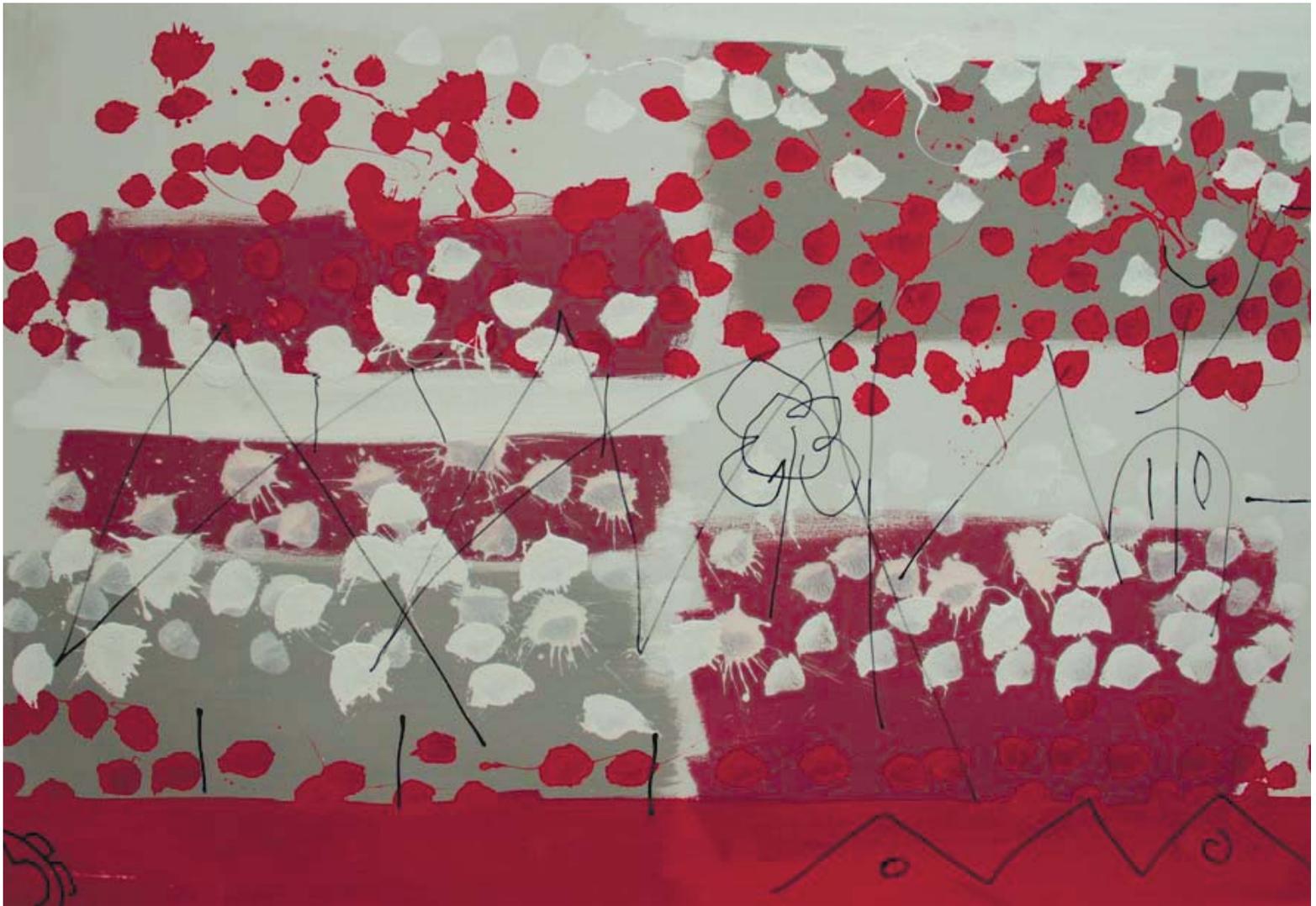
“Böyük günəş”, 2007, kətan, yağlı boya, 250 x 200 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

“Big Sun”, 2007, canvas, mixed technique, 250 x 200 cm,
Museum of Modern Art, Baku

“Большое солнце”, 2007, холст, смешанная техника, 250 x 200 см,
Музей Современного Искусства, Баку

“Əzəli enerji”, 2006, kətan, yağlı boya, 100 x 135 sm
“The primordial energy”, 2006, oil on canvas, 100 x 135 cm
“Изначальная энергия”, 2006, холст, масло, 100 x 135 см

“Baharın sırlı qapıları”, 2010, kətan, yağlı boya, 143 x 201 sm

“Secret gates of the spring”, 2010, oil on canvas, 143 x 201 cm

“Тайные врата весны”, 2010, холст, масло, 143 x 201 см

*“Uluların yolu ilə”, 1975, kətan, yağlı boya, 75 x 100 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı*

*“On the forefathers footsteps”, 1995, oil on canvas, 75 x 100 cm,
Museum of Modern Art, Bakı*

*“По следам предков”, 1995, холст, масло, 75 x 100 см,
Музей Современного Искусства, Баку*

“Bahar motivi”, 2016, kətan, yağlı boya, 90 x 120 sm

“Spring motive”, 2016, oil on canvas, 90 x 120 cm

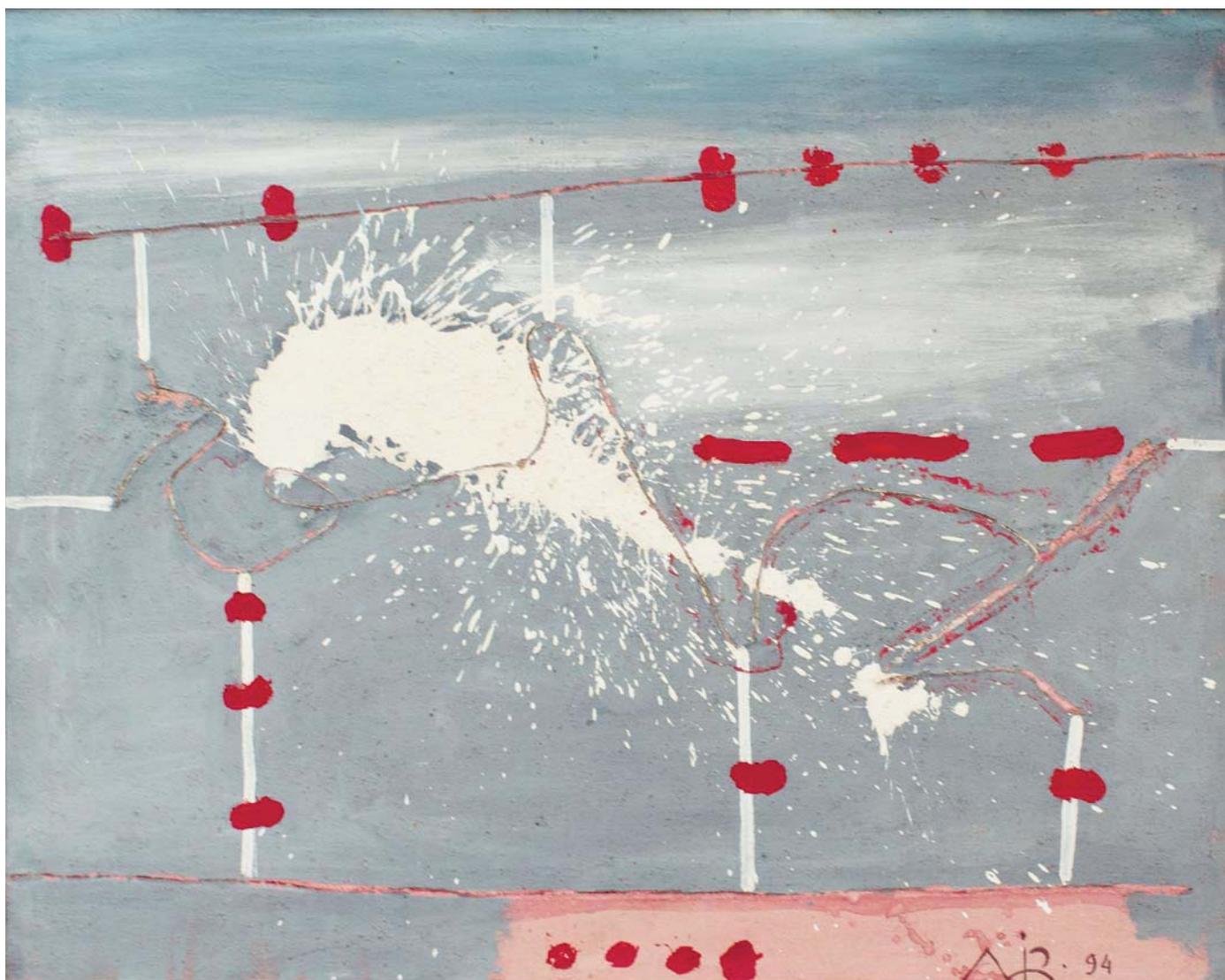
“Весенний мотив”, 2016, холст, масло, 90 x 120 см

“Fəza və zaman”, 2004, kətan, yağlı boya, 200 x 140 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

“Space and time”, 2004, canvas, mixed technique, 200 x 140 cm,
Museum of Modern Art, Bakı

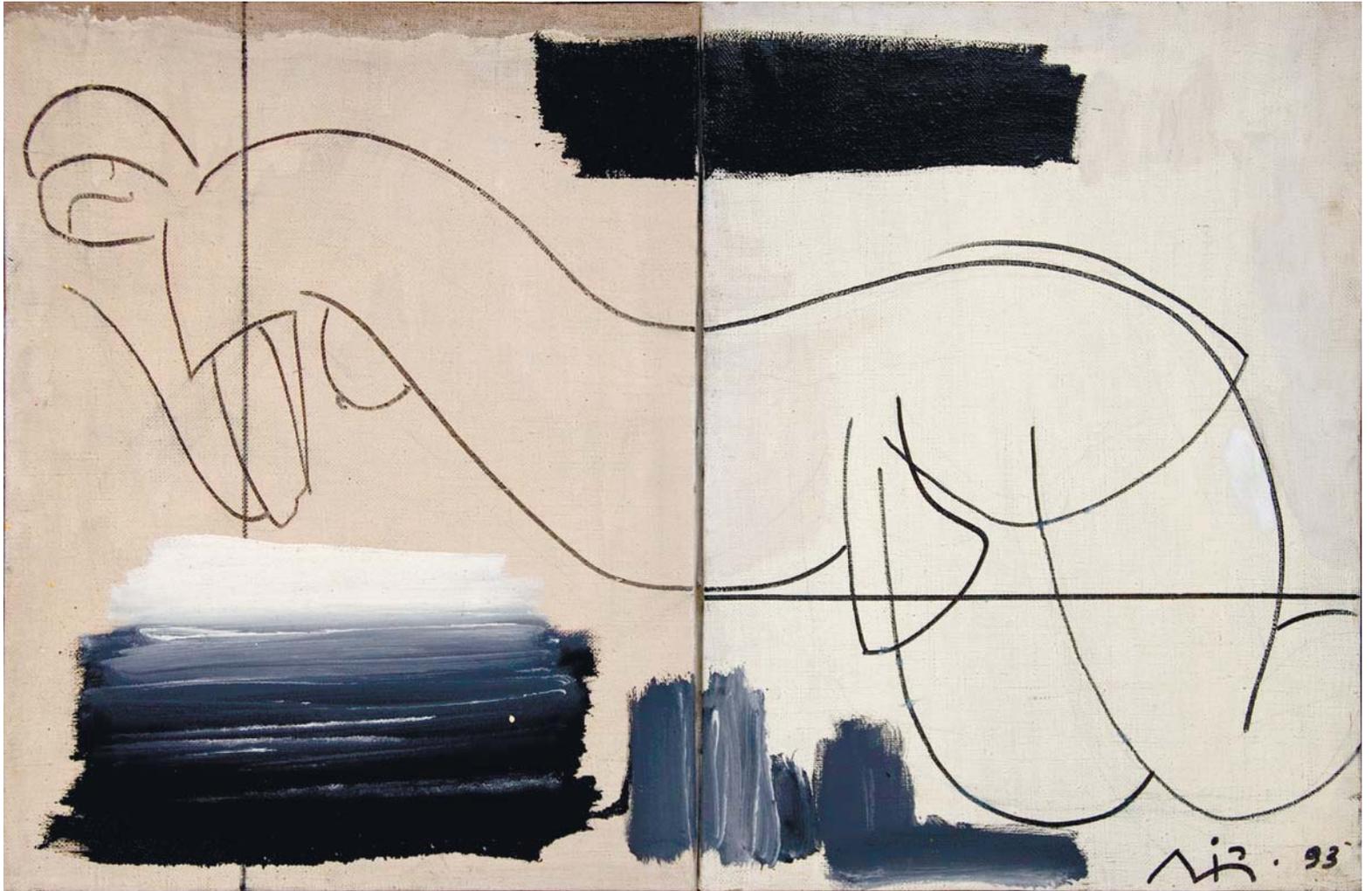
“Пространство и время”, 2004, холст, смешанная техника, 200 x 140 см,
Музей Современного Искусства, Баку

*“Gəzintidən qayıdış”, 1994, kətan, yağlı boya, 100 x 120 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı*

*“Back from a walk”, 1994, canvas, mixed technique, 100 x 120 cm,
Museum of Modern Art, Bakı*

*“Возвращение с прогулки”, 1994, холст, смешанная техника, 100 x 120 см,
Музей Современного Искусства, Баку*

“Yatmış kadın”, 1993, kətan, yağlı boya, 90 x 130 sm

“Sleeping woman”, 1993, oil on canvas, 90 x 130 cm

“Спящая женщина”, 1993, холст, масло, 90 x 130 см

“Fantastik мэнзэр”, 2006, кэтан, уағли боуа, 130 x 150 см

“Fantastic landscape”, 2006, oil on canvas, 130 x 150 cm

“Фантастический пейзаж”, 2006, холст, масло, 130 x 150 см

“Şimal küləyi”, 2005, kətan, yağlı boya, 112 x 128 sm

“Northern wind”, 2005, oil on canvas, 112 x 128 cm

“Северный ветер”, 2005, холст, масло, 112 x 128 см

“Buzovna kəndi”, 2005, kətan, yağlı boya, 100 x 100 sm

“Village Buzovna”, 2005, oil on canvas, 100 x 100 cm

“Бузовны”, 2005, холст, масло, 100 x 100 см

“Akşam motivi”, 2005, katan, yağlı boya, 95 x 95 sm

“Evening motif”, 2005, oil on canvas, 95 x 95 cm

“Вечерний мотив”, 2005, холст, масло, 95 x 95 см

“Gələcəyə giriş”, 2005, kətan, yağlı boya, 100 x 100 sm

“The entrance to the future”, 2005, oil on canvas, 100 x 100 cm

“Вход в будущее”, 2005, холст, масло, 100 x 100 см

“Varlığın sakinliği”, 2006, kətan, yağlı boya, 100 x 135 sm

“The rest of Genesis”, 2006, oil on canvas, 100 x 135 cm

“Покой бытия”, 2006, холст, масло, 100 x 135 см

“Нэуатин мистик руһу”, 2012, кәтан, yağlı boya, 150 x 190 см

“The mystical life of the spirit”, 2012, oil on canvas, 150 x 190 cm

“Жизнь мистического духа”, 2012, холст, масло, 150 x 190 см

“Müqəddəs öküz”, 2005, kətan, yağlı boya, qarışıq texnika, 95 x 95 sm

“The sacred bull”, 2005, oil on canvas, mixed technique, 95 x 95 cm

“Священный бык”, 2005, холст, масло, смешанная техника, 95 x 95 см

“Səhrada qışqırıq”, 2011, kətan, qarışıq texnika, 210 x 170 sm

“A cry in the desserts”, 2011, canvas, mixed technique, 210 x 170 cm

“Крик в пустыне”, 2011, холст, смешанная техника, 210 x 170 см

“Qala kəndi”, 2005, kətan, yağlı boya, 80 x 100 sm

“The Village Of Gala”, 2005, oil on canvas, 80 x 100 cm

“Селение Гала”, 2005, холст, масло, 80 x 100 см

“Yaradıcılığın həddi”, 2004, kətan, yağlı boya, 141 x 100 sm

“Facets of creativity”, 2004, oil on canvas, 141 x 100 cm

“Грани творчества”, 2004, холст, масло, 141 x 100 см

“Ay işığı”, 2012, kətan, yağlı boya, qarışıq texnika, 100 x 110 sm

“Moon light”, 2012, oil on canvas, mixed technique, 100 x 110 cm

“Лунная ночь”, 2012, холст, масло, смешанная техника, 100 x 110 см

“Ағ дэвэ”, 1994, кэтан, уағли боуа, 190 x 150 см

“White camel”, 1994, oil on canvas, 190 x 150 cm

“Белый верблюд”, 1994, холст, масло, 190 x 150 см

“Tənha qayıq”, 2011, kətan, qarışıq texnika, 151 x 196 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

“Lonely boat”, 2011, canvas, mixed technique, 151 x 196 cm,
Museum of Modern Art, Bakı

“Одинокая лодка”, 2011, холст, смешанная техника, 151 x 196 см,
Музей Современного Искусства, Баку

“Parallellər”, 2011, kətan, akril, 190 x 150 sm

“Parallels”, 2011, acrylic on canvas, 190 x 150 cm

“Паралели”, 2011, холст, акрил, 190 x 150 см

“Aхşam işığı ilə birləşmə”, 2012, кəтан, акрил, 210 x 150 см

“Merging with the evening light”, 2012, acrylic on canvas, 210 x 150 cm

“Слияние с вечерним светом”, 2012, холст, акрил, 210 x 150 см

“Azadlıqın yarantması!”, 2014, кэтан, акрил, 190 x 140 см

“The creation of the freedom!”, 2014, acrylic on canvas, 190 x 140 cm

“Сотворение свободы!”, 2014, холст, акрил, 190 x 140 см

“Günəşpərəst ilə söhbət”, 2014, kətan, yağlı boya, 190 x 140 sm

“A conversation with a sun worshipper”, 2014, oil on canvas, 190 x 140 cm

“Разговор с солнцепоклонником”, 2014, холст, масло, 190 x 140 см

"Sarı və qırmızı", 2017, kətan, yağlı boya, 140 x 150 sm

"Yellow and red", 2017, oil on canvas, 140 x 150 cm

"Желтое и красное", 2017, холст, масло, 140 x 150 см

“Palitra ilə avtoportret”, 2016, kətan, yağlı boya, 136 x 90 sm

“Autoportrait with palette”, 2016, oil on canvas, 136 x 90 cm

“Автопортрет с палитрой”, 2016, холст, масло, 136 x 90 см

“Хэвэр”, 2003, кэтан, уяғһи боуа, 110 x 130 см

“Message”, 2003, oil on canvas, 110 x 130 cm

“Послание”, 2003, холст, масло, 110 x 130 см

“Günəşin qaynar örtüyü”, 2014, kətan, yağlı boya, 170 x 140 sm

“Searing cover of the sun”, 2014, oil on canvas, 170 x 140 cm

“Жгучий покров солнца”, 2014, холст, масло, 170 x 140 см

“Нәүәтин нәбзи”, 2014, кәтән, уағли боуа, 195 x 150 см

“The life-giving heat”, 2014, oil on canvas, 195 x 150 cm

“Зной животворный”, 2014, холст, масло, 195 x 150 см

“Yeni üfüqlər”, 2011, kətan, akril, 200 x 150 sm

“New horizons”, 2011, acrylic, oil on canvas, 200 x 150 cm

“Новые горизонты”, 2011, холст, акрил, масло, 200 x 150 см

“Монохром эсэр”, 2017, кэтан, коллаж, 140 x 150 см

“Monochrome picture”, 2017, canvas, collage, 140 x 150 cm

“Монохромная картина”, 2017, холст, коллаж, 140 x 150 см

“Sakral diinya”, 2010, кѳтан, акрил, 200 x 143 см

“Sacral world”, 2010, acrylic on canvas, 200 x 143 cm

“Сакральнѳй мир”, 2010, холст, акрил, 200 x 143 см

“Qeyb olmuş sirr”, 2012, kətan, akril, 195 x 150 sm

“Unfathomable mystery”, 2012, acrylic on canvas, 195 x 150 cm

“Непостижимая тайна”, 2012, холст, акрил, 195 x 150 см

XVII

“Göylərin qüvvəsi”, 2004, kətan, qarışıq texnika, 149 x 149 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

“The power of heaven”, 2004, mixed technique on canvas, 149 x 149 cm,
Museum of Modern Art, Baku

“Сила небес”, 2004, холст, смешанная техника, 149 x 149 см,
Музей Современного Искусства, Баку

“Yeni obyekt”, 2017, kətan, qarışıq texnika, 178 x 140 sm

“New object”, 2017, mixed technique on canvas, 178 x 140 cm

“Новый объект”, 2017, холст, смешанная техника, 178 x 140 см

“Abşeron - neft məkanı”, 2012, kətan, yağlı boya, 100 x 100 sm

“Absheron - oil land”, 2012, canvas, mixed technique, 100 x 100 cm

“Апшерон - нефтяной край”, 2012, холст, смешанная техника, 100 x 100 см

“Məcaz”, 2017, kətan, qarışıq texnika, 150 x 140 sm

“Fisherman house”, 2017, canvas, mixed technique, 150 x 140 cm

“Метафора”, 2017, холст, акрил, 150 x 140 см

“Misirə yürüşü”, 2012, kollaj, kətan, akril, 140 x 200 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

“A campaign in Egypt”, 2012, canvas, acrylic, 140 x 200 cm,
Museum of Modern Art, Bakı

“Поход в Египет”, 2014, холст, акрил, 140 x 200 см,
Музей Современного Искусства, Баку

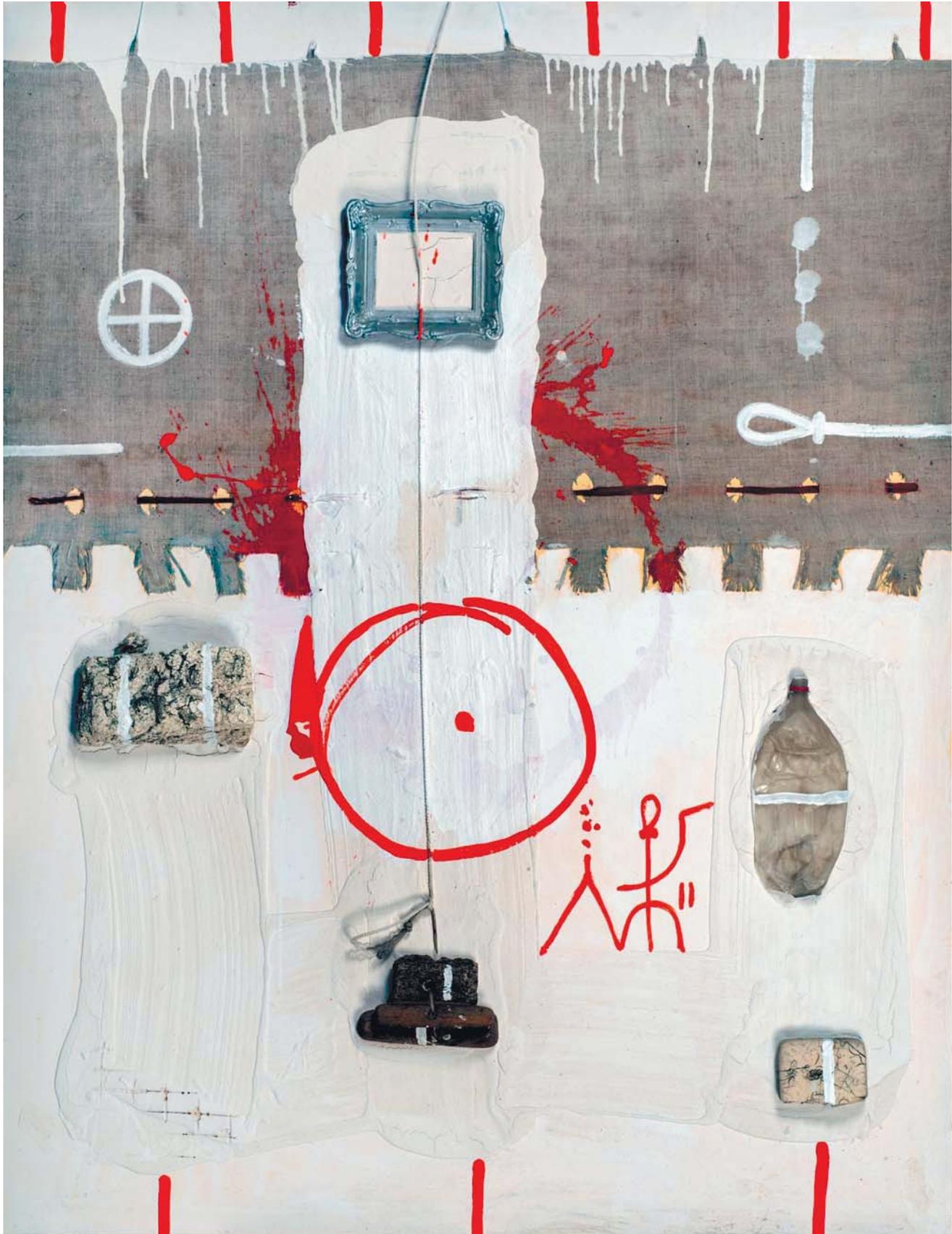
“İşıq axşamı ilə birləşmə”, 2012, kətan, akril, 210 x 150 sm

“The merger with the evening light”, 2012, canvas, acrylic, 210 x 150 cm

“Слияние с вечерним светом”, 2012, холст, смешанная техника, 210 x 150 см

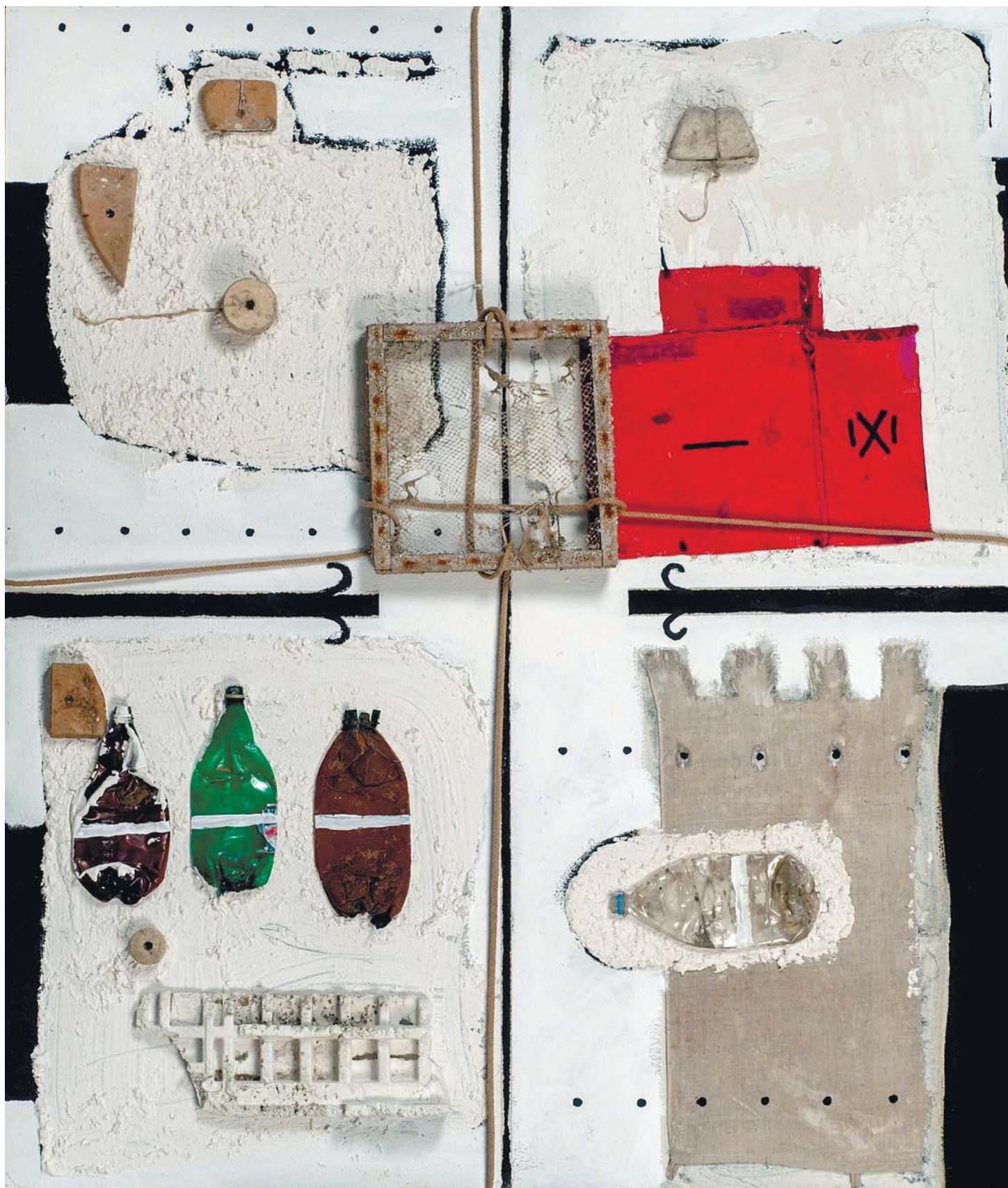
12

“Ortaqliq və uyğunluq”, 2011, kətan, qarışıq texnika, 197 x 151 sm

“The middle and the similarity”, 2011, canvas, mixed technique, 197 x 151 cm

“Середина и схожесть”, 2011, холст, смешанная техника, 197 x 151 см

“Balıqçı evi”, 2011, kətan, qarışıq texnika, 196 x 150 sm

“Fisherman house”, 2011, canvas, mixed technique, 196 x 150 cm

“Дом рыбака”, 2011, холст, смешанная техника, 196 x 150 см

“Bəyaz Abşeron”, 2011, kətan, yağlı boya, qarışıq texnika, 190 x 150 sm

“White Absheron”, 2011, oil on canvas, mixed technique, 190 x 150 cm

“Белоснежный Абшерон”, 2011, холст, масло, смешанная техника, 190 x 150 см

“Balıqçı ləvazimatları”, 2011, kətan, qarışıq texnika, 196 x 150 sm

“Tools of the fisherman”, 2011, canvas, mixed technique, 196 x 150 cm

“Инструменты рыбака”, 2011, холст, смешанная техника, 196 x 150 см

“Sözlər tükənmişdir”, 2014, kətan, akril, 140 x 200 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

“No words”, 2014, canvas, acrylic, 140 x 200 cm,
Museum of Modern Art, Bakı

“Нет слов”, 2014, холст, акрил, 140 x 200 см,
Музей Современного Искусства, Баку

“Tərk edilmiş balıqçı qayığı”, 2011, kətan, yağlı boya, qarışıq texnika, 130 x 150 sm

“Abandoned fishing boat”, 2011, oil on canvas, mixed technique, 130 x 150 cm

“Заброшенная рыбацкая лодка”, 2011, фанера, масло, смешанная техника, 130 x 150 см

“Mədəniyyətlərin qovuşması”, 2011, kətan, yağlı boya, qarışıq texnika, 200 x 150 sm

“A fusion of cultures”, 2011, oil on canvas, mixed technique, 200 x 150 cm

“Слияние культур”, 2011, фанера, масло, смешанная техника, 200 x 150 см

*"Palitra və fırça", 2007, kətan, yağlı boya, 91 x 100 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı*

*"Palette and brush", 2007, canvas, mixed technique, 91 x 100 cm,
Museum of Modern Art, Bakı*

*"Палитра и кисти", 2007, холст, масло, 91 x 100 см,
Музей Современного Искусства, Баку*

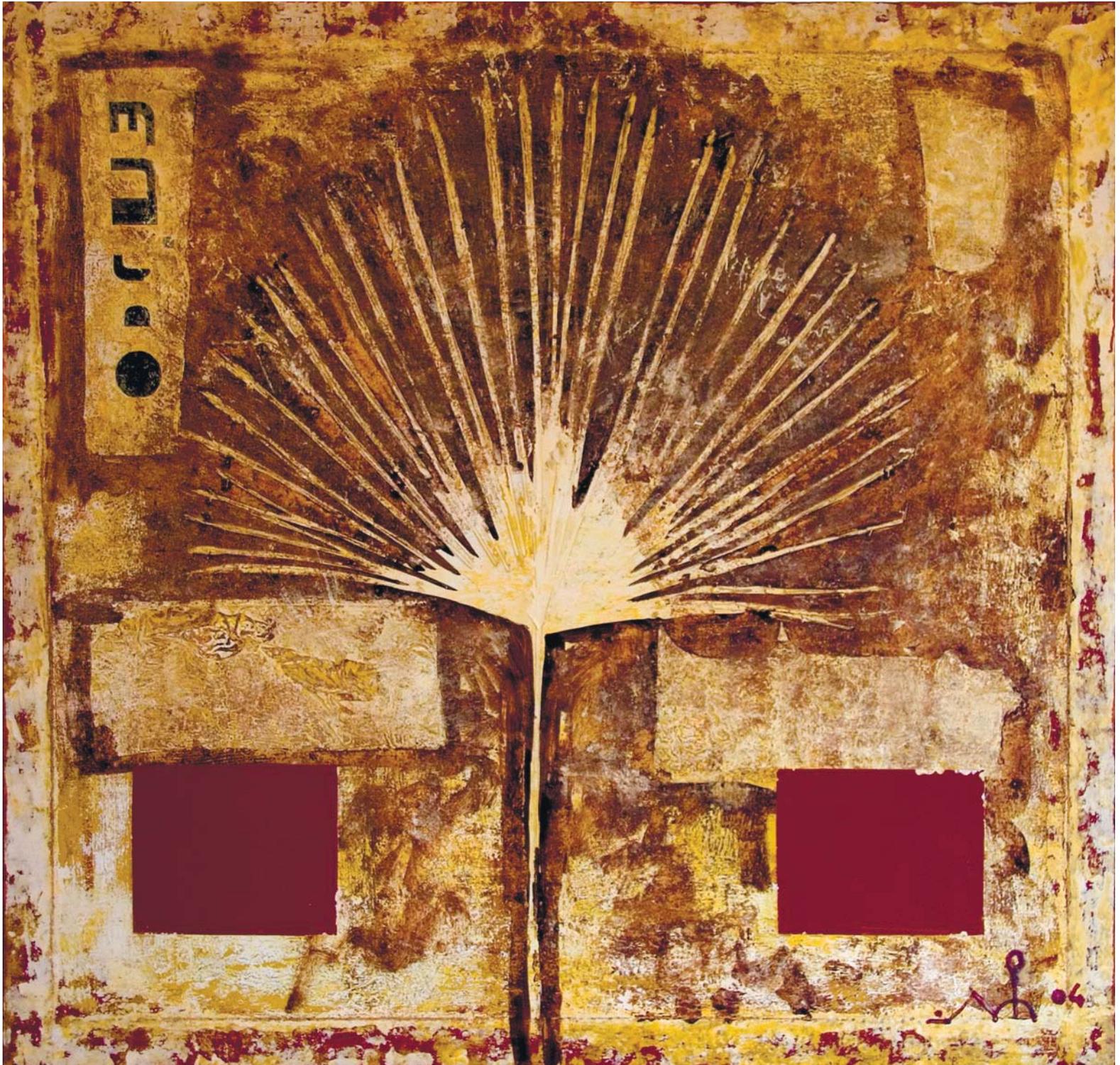

“Kollaj”, 2015, faner, yağlı boya, qarışıq texnika, 170 x 135 sm

“Collage”, 2015, oil on plywood, mixed technique, 170 x 135 cm

“Коллаж”, 2015, фанера, масло, смешанная техника, 170 x 135 см

“Fəal güc”, 2004, kətan, kollaj, 140 x 140 sm

“Active power”, 2004, collage on canvas, 140 x 140 cm

“Активная сила”, 2004, холст, коллаж, 140 x 140 см

◊

“Xalça ilə kompozisiya”, 2017, kətan, kollaj, 140 x 205 sm

“Carpet composition”, 2017, collage on canvas, 140 x 205 cm

“Ковровая композиция”, 2017, холст, коллаж, 140 x 205 см

*“Məcaz” 2007, kətan, qarışıq texnika, 80 x 100 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı*

*“Metaphor”, 2007, canvas, mixed technique, 80 x 100 cm,
Museum of Modern Art, Bakı*

*“Метафора”, 2007, холст, смешанная техника, 80 x 100 см,
Музей Современного Искусства, Баку*

*"Cismani məkan", 2008, qarışıq material və texnika, 95 x 95 sm,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı*

*"Physical space", 2008, mixed material and technique, 95 x 95 cm,
Museum of Modern Art, Bakı*

*"Физическое пространство", 2008, смешанная техника и материалы, 95 x 95 см,
Музей Современного Искусства, Баку*

“İmprovizasiya”, 2016, kətan, yağlı boya, 140 x 200 sm

“Improvisation”, 2016, oil on canvas, 140 x 200 cm

“Импровизация”, 2016, холст, масло, 140 x 200 см

“Монохром рəsm”, 2006, кəтан, yađlı boya, 100 x 90 см,
Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

“Monochrome picture”, 2006, oil on canvas, 100 x 90 cm,
Museum of Modern Art, Bakı

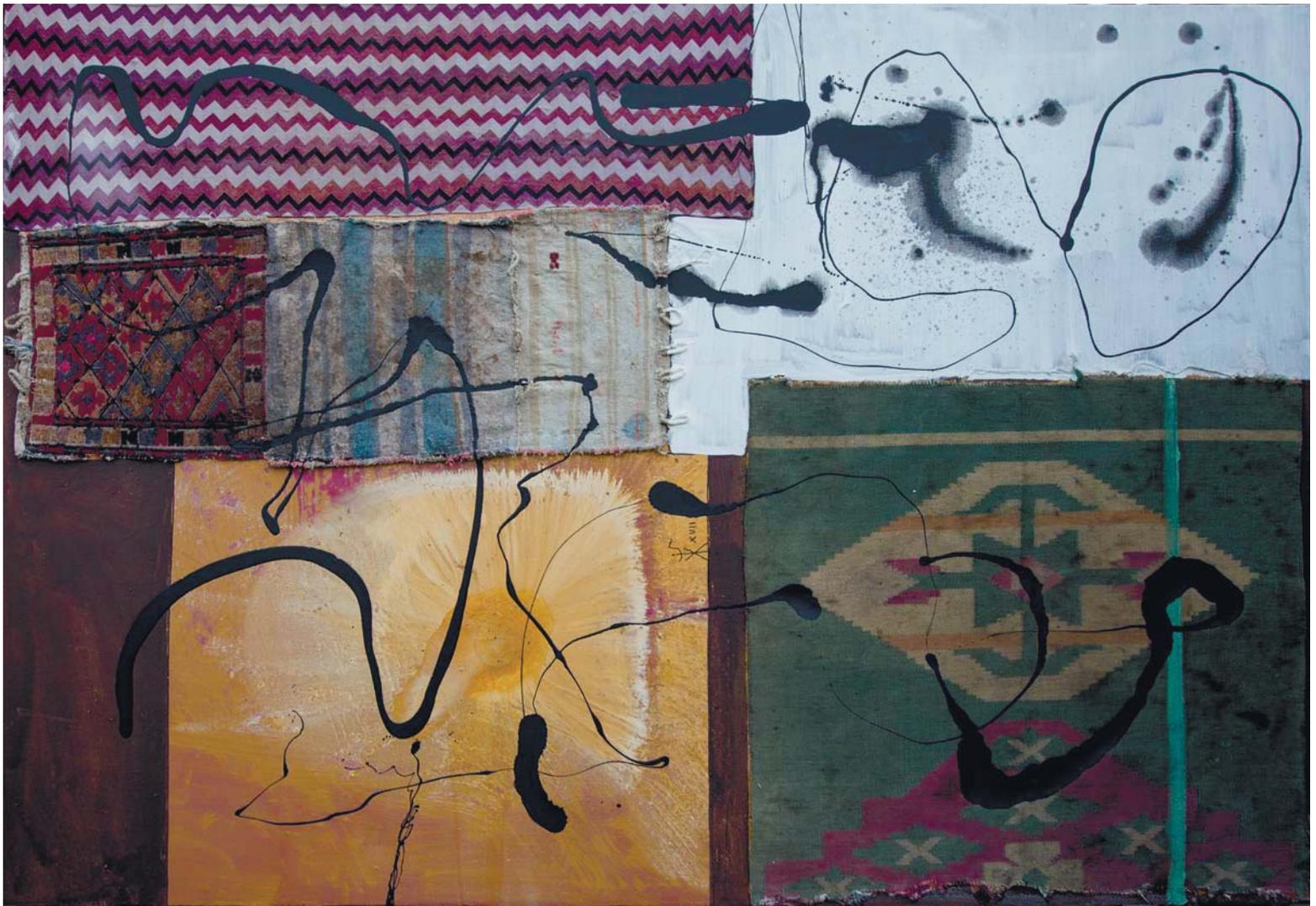
“Монохромная картина”, 2006, холст, масло, 100 x 90 см,
Музей Современного Искусства, Баку

“Intuisiya”, 1988, kətan, yağlı boya, 90 x 130 sm

“Intuition”, 1988, oil on canvas, 90 x 130 cm

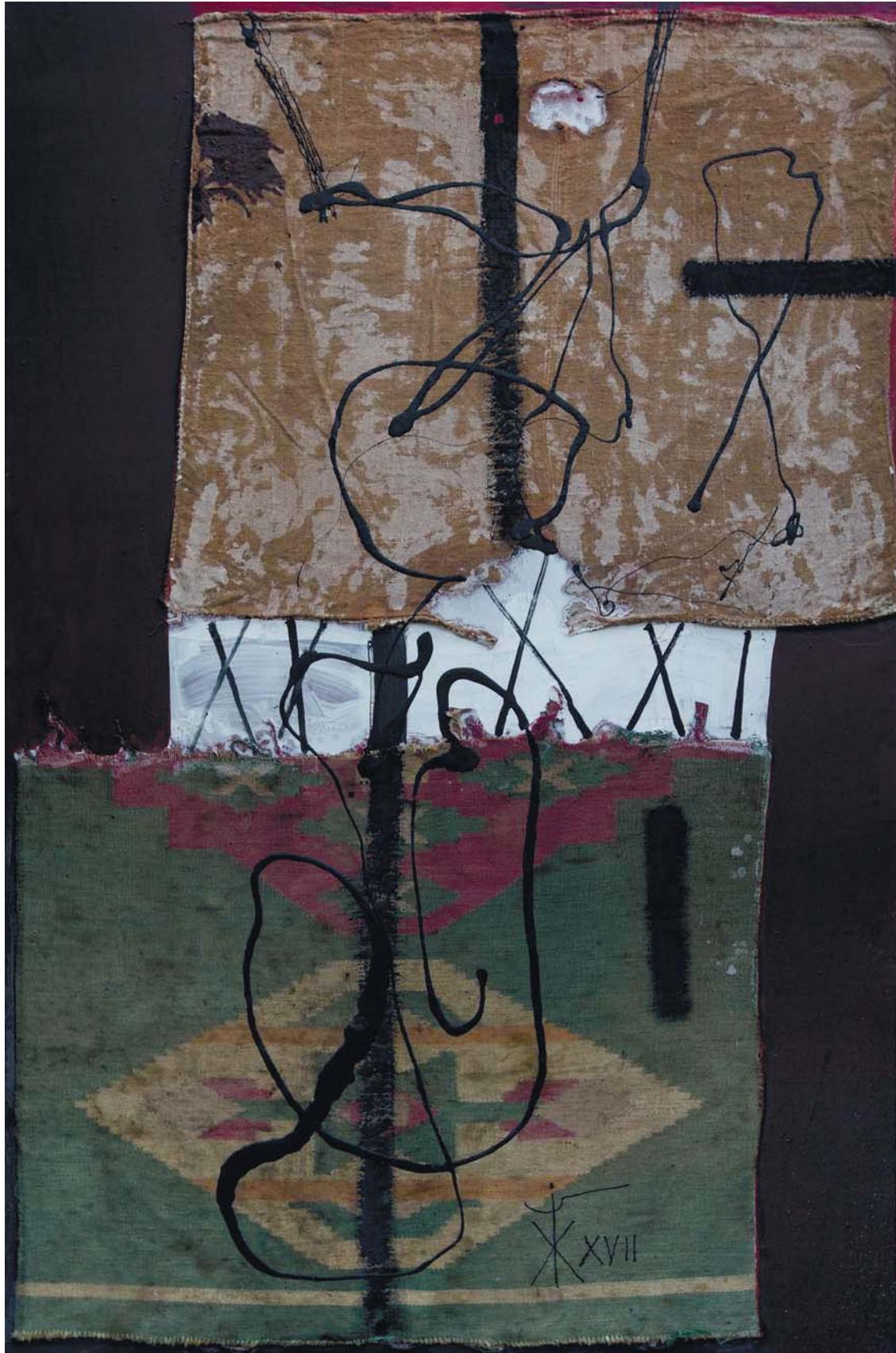
“Интуиция”, 1988, холст, масло, 90 x 130 см

“Halça ilə kompozisiya”, 2017, kətan, kollaj, 140 x 205 sm

“Carpet composition”, 2017, collage on canvas, 140 x 205 cm

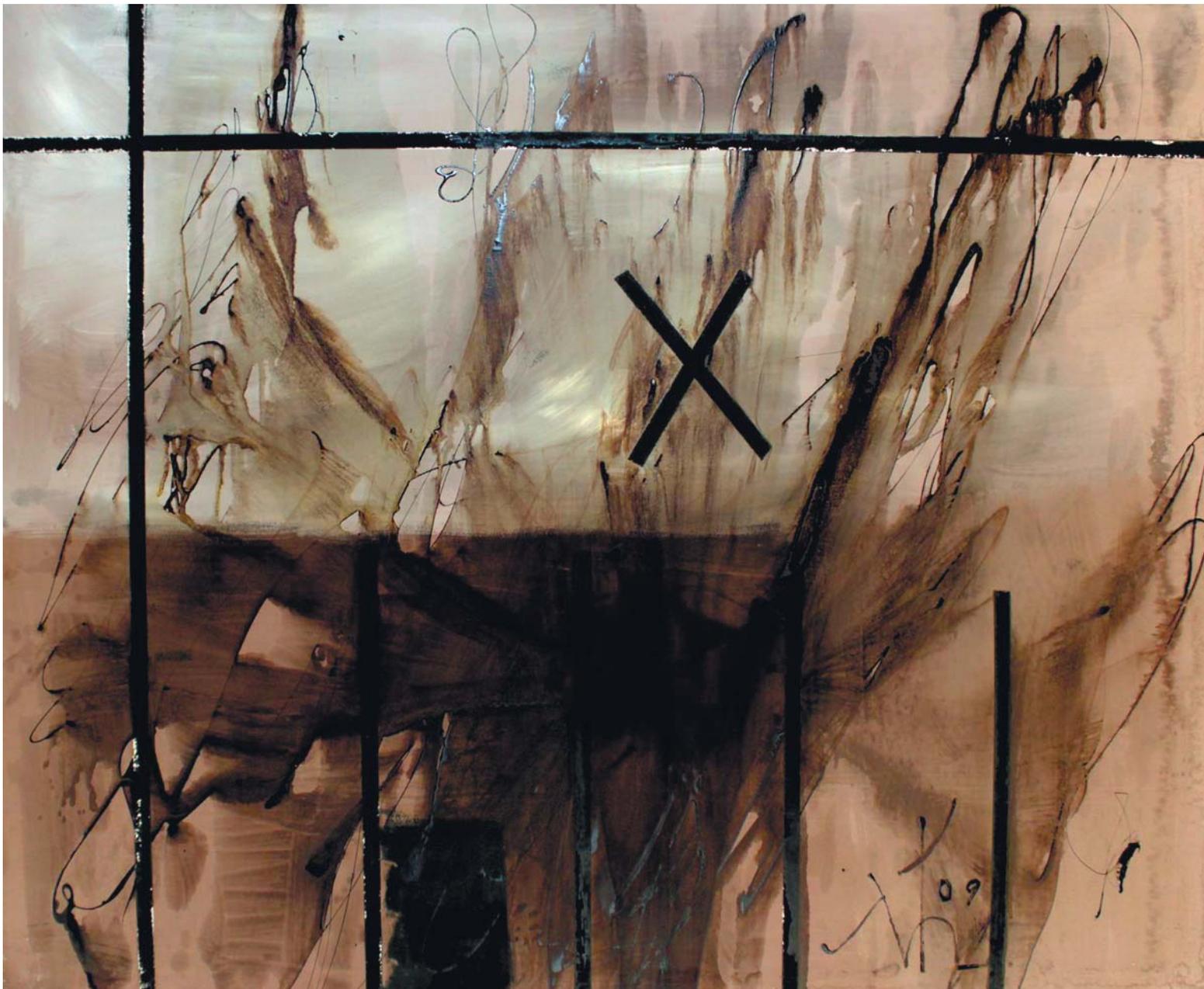
“Ковровая композиция”, 2017, холст, коллаж, 140 x 205 см

“Xalça ilə kompozisiya”, 2017, kətan, kollaj, 205 x 140 sm

“Carpet composition”, 2017, collage on canvas, 205 x 140 cm

“Ковровая композиция”, 2017, холст, коллаж, 205 x 140 см

“Sonsuzluğun həddi”, 2009, kətan, akril, 140 x 175 sm

“Limit unlimited”, 2009, acrylic on canvas, 140 x 175 cm

“Предельность безграничного”, 2009, холст, акрил, 140 x 175 см

"Ҳayat dialogo", 2017, катан, yağlı boya, akril, 175 x 142 sm

"Life dialogue", 2017, oil, acrylic on canvas, 175 x 142 cm

"Жизненный диалог", 2017, холст, масло, акрил, 175 x 142 см

“Xalça kompozisiyası II”, 2017, kətan, yağlı boya, 210 x 140 sm

“Carpet composition II”, 2017, oil on canvas, 210 x 140 cm

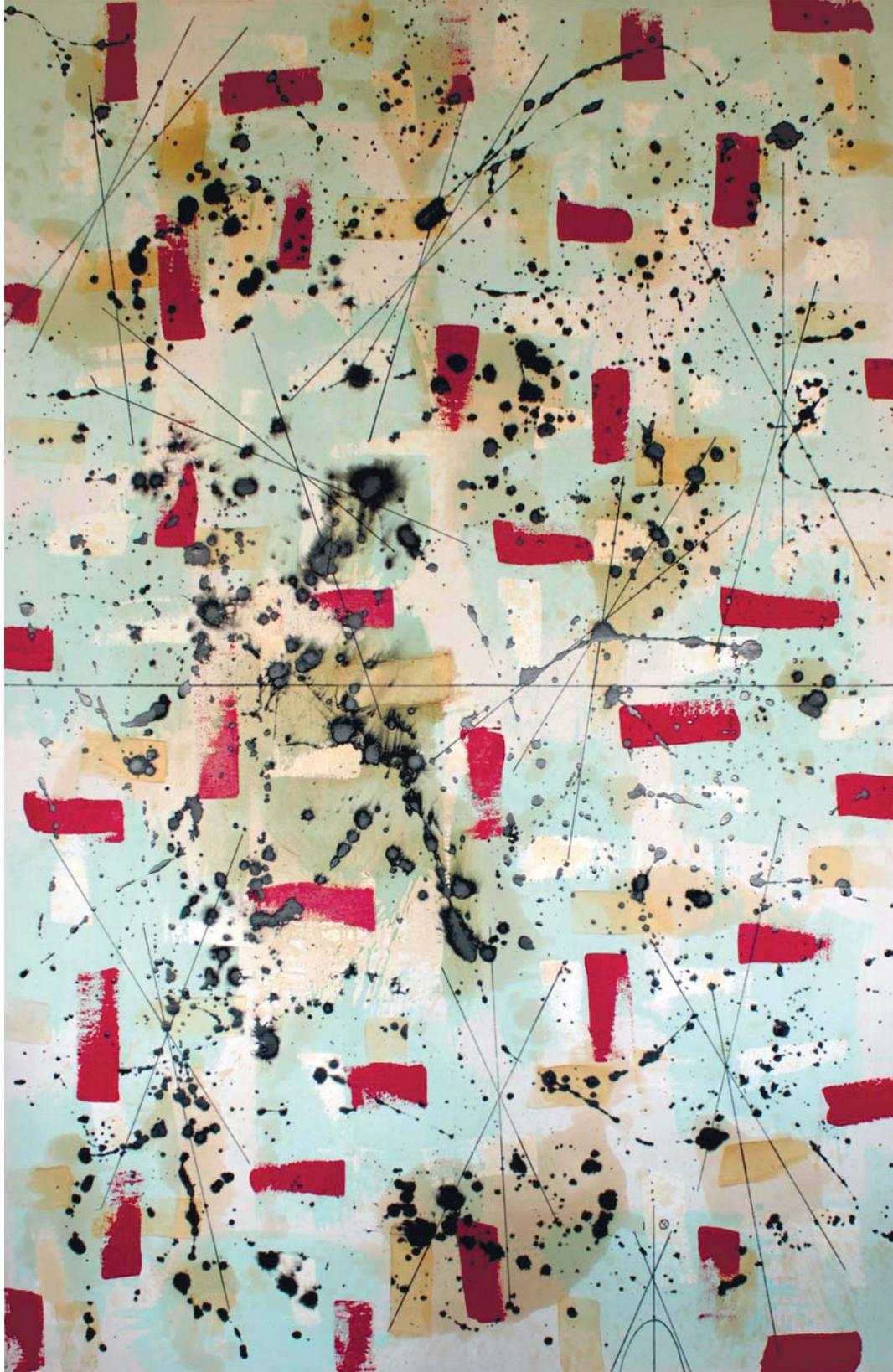
“Ковровая композиция II”, 2017, холст, масло, 210 x 140 см

"Yeni eksperiment", 2010, dikt, kollaj, 190 x 140 sm

"New experiment", 2010, plywood, collage, 190 x 140 cm

"Новый эксперимент", 2010, холст, масло, акрил, 190 x 140 см

“Adsız”, 2017, kətan, yağlı boya, 200 x 180 sm

“Untitled”, 2017, oil on canvas, 200 x 180 cm

“Без названия”, 2017, холст, масло, 200 x 180 см

“Halça kompozisiyası III”, 2017, kətan, yağlı boya, 205 x 140 sm

“Carpet composition III”, 2017, oil on canvas, 205 x 140 cm

“Ковровая композиция III”, 2017, холст, масло, 205 x 140 см

◊

“Halça kompozisiyası IV”, 2017, kətan, yağlı boya, 140 x 205 sm

“Carpet composition IV”, 2017, oil on canvas, 140 x 205 cm

“Ковровая композиция IV”, 2017, холст, масло, 140 x 205 см

“Xalça kompozisiyası V”, 2017, kətan, yağlı boya, 140 x 205 sm

“Carpet composition V”, 2017, oil on canvas, 140 x 205 cm

“Ковровая композиция V”, 2017, холст, масло, 140 x 205 см

“Eksperiment”, 2017, кэтан, yağlı boya, 170 x 136 sm

“Experiment”, 2017, oil on canvas, 170 x 136 cm

“Эксперимент”, 2017, фанера, масло, 170 x 136 см

“İndi və həmişə”, 2017, kətan, yağlı boya, 205 x 140 sm

“Now and always”, 2017, oil on canvas, 205 x 140 cm

“Теперь и всегда”, 2017, холст, масло, 205 x 140 см

◊

“İr ilə kompozisiya”, 2017, kətan, yağlı boya, qarışıq texnika, 150 x 200 sm

“Composition with rope”, 2017, oil on canvas, mixed technique, 150 x 200 cm

“Композиция с веревкой”, 2017, холст, масло, смешанная техника, 150 x 200 см

“Qırmızı obyekt”, 2016, kətan, yağlı boya, 150 x 140 sm

“Red object”, 2016, oil on canvas, 150 x 140 cm

“Красный объект”, 2016, холст, масло, 150 x 140 см

“Sirlı dünya”, 2013, kətan, yağlı boya, 195 x 150 sm

“The mysterious world”, 2013, acrylic, oil on canvas, 195 x 150 cm

“Таинственный мир”, 2013, холст, акрил, масло, 195 x 150 см

Mir Nadir Zeynalov Xronologiya

- 1942 Bakı şəhərində anadan olmuşdur
- 1963 Ə.Əzimzadə adına Azərbaycan dövlət Rəssamlıq məktəbinin rəngkarlıq fakültəsini bitirmişdir, Bakı ş.
- 1965 incəsənət sərgidə ilk dəfə iştirak, Lenin muzeyi, Bakı
- 1969 SSRİ rəssamlar ittifaqına qəbul
- 1971 Qafqaz rəssamlarının əsərlərindən ibarət sərgi
- 1973 Moskva Dövlət Poliqrafiya institutunun bədii qrafika fakültəsini bitirmişdir
- 1976-cı ildən ümumittifaq incəsənət sərgilərdə iştirak edir
- 1976 Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı idarə heyətinə üzv seçilir
- 1976 Gənc Rəssamların Ümumittifaq sərgisi, "Ustaların dincəlməsi" əsərinə görə Rəssamlıq Akademiyasının diplomu, Moskva
- 1977 Bədii sərgi, Azərbaycan Ədəbiyyatı və İncəsənəti dekadası, Kiyev
- 1981 Fərdi sərgi, V.Səmədova ad. sərgi salonu, Rəssamlar İttifaqı, Bakı
- 1985 Hindistan və Şri Lankaya yaradıcılıq səfərləri
- 1985 "Hindistanı gəzərkən" fərdi sərgisi, Dostluq Birliyi, Bakı
- 1986 İtaliya və Maltaya yaradıcılıq səfərləri
- 1986 Zaqafqaziya bienalesi, Tbilisi
- 1987 "Hindistanı gəzərkən" fərdi sərgisi, Dostluq Birliyi, Moskva
- 1987 "Azərbaycan SSRİ-nin təsviri incəsənəti", Moskva
- 1988 Ümumittifaq rəngkarlıq sərgisi, rəssamlar ittifaqı, Moskva
- 1988 Xəzəryanı ölkələrin rəssamlarının Bienalesi, "Bahar bağçası" əsərə görə bürünc medal, Bakı
- 1989 Azərbaycan rəssamlarının sərgisi, Xyuston, ABŞ
- 1989 Hindistana yaradıcılıq səfəri
- 1989 Misirə yaradıcılıq səfəri
- 1990 Fərdi sərgi, N.Radişev ad. İncəsənət Muzeyi, Saratov

2.

3.

4.

Mir Nadir Zeynalov Chronology

- 1942 born in Baku, Azerbaijan
- 1963 graduated Azerbaijan state art School named after A. Azimzade, faculty of painting, Baku
- 1965 first participation in art exhibition, Lenin Museum, Baku
- 1969 admitted to the Union of artists of the USSR
- 1971 exhibition of the works of artists from the Caucasus
- 1973 graduated from the Moscow State Polygraph Institute, faculty of graphic arts, Moscow
- 1976 participates in all union art exhibitions
- 1976 elected a member of the Union of artists of Azerbaijan
- 1976 all-Union Exhibition of Young Artists, Diploma of the USSR Academy of Arts for the painting "Rest repairmen", Moscow
- 1977 art exhibition, the Decade of Azerbaijani Literature and Arts, Kiev
- 1981 solo exhibition, exhibition hall named after V. Samedova, the Union of artists of Azerbaijan, Baku
- 1985 art trip to India and Sri Lanka
- 1985 solo exhibition, "India", Friendship Society, Baku

5.

Мир Надир Зейналов Хронология

- 1942 родился в Баку, Азербайджан
- 1963 окончил Азербайджанское государственное Училище им. А. Азимзаде, факультет живописи, Баку
- 1965 первое участие в художественной выставке, Музей им. Ленина, Баку
- 1969 принят в Союз художников СССР
- 1971 выставка произведений художников Кавказа
- 1973 окончил Московский государственный полиграфический институт, факультет художественной графики, Москва
- 1976 участвует во всесоюзных художественных выставках
- 1976 Избран членом правления Союза художников Азербайджана

6.

7.

8.

1990 Fərdi sərgi, Mərkəzi Rəssamlar Evi, Moskva

1992 Azərbaycan Respublikasının əməkdar rəssamı

1993 Azərbaycan rəssamlarının sərgisi, Los Angeles, ABŞ

1993 Beynəlxalq sərgi, Berlin, Almaniya

1995 fərdi sərgi, R.Mustafayev ad. Azərbaycan Dövlət İncəsənət Muzeyi, Bakı

2002 60 il yubiley sərgisi, S.Bəhlulzadə ad. sərgi salonu, Bakı

2002 Humay mükafatı, Bakı

2003 fərdi sərgi, Space televiziyasının binası, Bakı

2006 Azərbaycan Respublikası xalq rəssamı

2007 Məhəbbət göy qurşağı, Muzey Mərkəzi, Bakı

2007 Fərdi sərgi, Muzey Mərkəzi, Sərgi qalereyası, Bakı

2008 Yay impressionı, Muzey Mərkəzi, Bakı

2008 Zaman mərhələləri, Almaniya
Azərbaycan mədəniyyəti günləri
çərçivəsində sərgi, Milli Rəsm Qalereyası,
Drezden, Almaniya

1986 art trip to Italy and the island of Malta

1986 biennale Of Transcaucasia, Tbilisi

1987 solo exhibition, "India", Friendship Society, Moscow, Russia

1987 Republican exhibition "Art of Azerbaijan", Moscow

1988 all-Union Exhibition Of Painting, Moscow, Russia

1988 The bronze medal at the Biennale of the Caspian Republics for the "Spring Garden" work, Baku, Azerbaijan

1989 Exhibition of Azerbaijani artists, Houston, USA

1989 art trip to India

1989 art trip to Egypt

1990 Solo exhibition, Museum of Arts. N. Radishchev, Saratov

1990 Solo exhibition, Central House Of Artists, Moscow

1992 received the title of Honored artist of the Republic of Azerbaijan

1993 Exhibition of Azerbaijani artists, Los Angeles, USA

1993 international exhibition. Berlin, Germany

1995 personal exhibition, State Museum of Azerbaijani Arts. R. Mustafayev, Baku

2002 Personal exhibition dedicated to the 60th anniversary. Gallery of them. S. Bahlulzada, Baku

2002 Prize Humay, Baku

1976 Всесоюзная Выставка Молодых Художников, Диплом Академии Художеств СССР за картину «Отдых ремонтников», Москва

1977 Художественная выставка, Декада Азербайджанской Литературы и Искусства, Киев

1981 Персональная выставка, Выставочный зал им. В. Самедовой, Союз художников Азербайджана, Баку

1985 Творческая поездка в Индию и Шри Ланку

1985 Персональная выставка "По Индии", Общество Дружбы, Баку

1986 Творческая поездка в Италию и на остров Мальта

1986 Биенале Закавказья, Тбилиси

1987 Персональная выставка "По Индии", Общество Дружбы, Москва, Россия

1987 Республиканская выставка «Изобразительное искусство Азербайджанской ССР», Москва

1988 Всесоюзная Выставка Живописи, Москва, Россия

1988 Биенале Прикаспийских республик, бронзовая медаль за картину «Весенний сад», Баку

1989 Выставка азербайджанских художников, Хьюстон, США

1989 Творческая поездка в Индию

1989 Творческая поездка в Египет

1990 Персональная выставка, Музей Искусств им. Н.Радищева, Саратов

2009 "Ağ və qara", Muzey Mərkəzi, Bakı

2010 "Azərbaycan incəsənəti əsrlərin qövşəğində", R.Mustafayev ad. Dövlət İncəsənət Muzeyi, Bakı

2011 "Odlar yurdu Azərbaycan", Azərbaycan Mədəniyyəti günləri çərçivəsində sərgi, Eǧvö oteli, Paris, Fransa

2011 İncəsənət mərhələləri, Muzey Mərkəzi, Bakı

2011 2-ci Beynəlxalq İncəsənət Festivalı, Qəbələ, Azərbaycan

2011 Dünya Rəssamlar Akademiyasının 6 üzvünün sərgisi, V.Səmədova ad. sərgi salonu, Bakı

2011 Rusiya professional rəssamlar ittifaqının üzvü

2011 Fərdi sərgi, Rusiya İnformasiya-Mədəniyyət Mərkəzi, Bakı

2012 "Azərbaycan - Külək və odun rəngləri" Benetton layihəsi kitabı, İmago Mundi: Bəşəriyyət mədəniyyəti" sərgisi, Trevizo, İtaliya

2012 – 2013 "Bakıya uçuş - Azərbaycanın müasir incəsənəti". Səyyar sərgi: Heydər Əliyev Mərkəzi, Bakı, Azərbaycan; İncəsənət Tarixi Muzeyi, Vena, Avstriya; XXI əsr Müasir İncəsənət Muzeyi, Roma, İtaliya; "Multimedia-art" muzeyi, Moskva, Rusiya; "MeCollektor Room" qalereyası, Berlin, Almaniya; Solomon de Rotşild oteli, Paris, Fransa; "Filip de Puri və Ko" qalereyası, London, Böyük Britaniya

9.

10.

11.

2003 Personal exhibition in the halls of the Space TV

2006 people's artist of Azerbaijan

2007 "Rainbow love", Museum Center, Baku, Azerbaijan

2007 Solo exhibition. Museum Center, Baku, Azerbaijan

2008 "Impression of summer", Museum Center, Baku, Azerbaijan

2008 "Steps of Time", exhibition in the framework of the days of Azerbaijani culture in Germany, National State Gallery, Dresden, Germany

2009 "Black and White", Museum Center, Baku, Azerbaijan

2010 "Art of Azerbaijan at the turn of the century", State Museum of Arts. R. Mustafayev, Baku, Azerbaijan

2011 "Azerbaijan – land of fire" exhibition in the framework of the days of Azerbaijani culture, the Hotel Eǧvö, Paris, France

2011 Stages in the History of Art "Milestones in the history of art", Museum Center, Baku, Azerbaijan

2011 II international arts Festival, Gabala, Azerbaijan

2011 Exhibition the 6th Azerbaijan artists, member of the world Academy of Artists, exhibition hall named after V. Samedova, Baku, Azerbaijan

2011 Member of the professional Union of artists of Russia

1990 Центральный Дом Художников, Москва

1992 получил звание Заслуженного художника Азербайджанской Республики

1993 Выставка азербайджанских художников, Лос-Анджелес, США

1993 Международная выставка. Берлин, Германия

1995 персональная выставка, Азербайджанский Государственный Музей Искусств им. Р. Мустафаева, Баку

2002 Персональная выставка посвященная 60-летию. Галерея им. С. Бахлулзаде, Баку

2002 Премия Хумай, Баку

2003 Персональная выставка в залах телестудии Space

2006 получил звание народного художника Азербайджана

2007 Радуга любви, Музейный Центр, Баку, Азербайджан

2007 Персональная выставка. Музейный Центр, Баку, Азербайджан

2008 Импрессия лета, Музейный Центр, Баку, Азербайджан

2008 Steps of Time, выставка в рамках дней культуры Азербайджана в Германии, Национальная галерея, Дрезден, Германия

2009 Белое и черное, Музейный Центр, Баку, Азербайджан

2010 «Азербайджанское искусство на стыке веков», Государственный Музей Искусств им. Р.Мустафаева, Баку, Азербайджан

2011 «Азербайджан – страна огней», выставка в рамках дней культуры Азербайджана, Отель Eǧvö, Париж, Франция

2011 Этапы в истории искусства, Музейный Центр, Баку, Азербайджан

2011 II Международный Фестиваль искусств, Габала, Азербайджан

2011 Выставка 6-х азербайджанских художников, членов Всемирной Академии Художников, выставочный салон им. В.Самедовой, Баку, Азербайджан

2011 Член профессионального союза художников России

12.

13.

2012 "Təsviri incəsənətdə nar" sərgi-müsabiqə, 1-ci yer, AZNAR, V.Səmədova ad. qalereya, Bakı, Azərbaycan

2012 "Keçmişdən gələcəyə mədəniyyət irsi", Bakı Yaradıcılıq Mərkəzi, Bakı

2012 Fərdi sərgi, Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı, Azərbaycan

2013 "Kəşişmə nöqtəsində: Qafqazdan Mərkəzi Asiyayadək Müasir İncəsənət", Sotsbi, London, Böyük Britaniya

2013 "Balıq bürcü". Muzey Mərkəzi, Sərgi Qalereyası, Bakı

2014 "Kəşişmə nöqtəsində: İstanbuldan Kabuladək müasir incəsənət", Sotsbi, London, Böyük Britaniya

2014 "Yeni era", Dünya İncəsənət Akademiyasının üzvlərinin sərgisi, Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

2014 "Nuda Veritas", Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı

2015 "Kofe rəngi", Muzey Mərkəzi, Sərgi Qalereyası, Bakı

2015 Dünya İncəsənəti Akademiyası üzvlərinin sərgisi, İncəsənət Evi, Şüvəlan, Azərbaycan

2015 9-cu beynəlxalq incəsənət festivalı, İncəsənət Muzeyinin qalereyası, Antaliya, Türkiyə

2016 Gözəlliyin işığı, Muzey Mərkəzi, Bakı

2017 Azərbaycanın rənglərinin sehrli rənglər dünyası, Sofiya, Bolqarıstan

2011 Personal exhibition, Russian cultural Center, Baku, Azerbaijan

2012 Benetton: project Azerbaijan: The colors Of Wind and Fire, Imago Mundi: The Art of Humanity – Treviso, Italy

2012 – 2013 fly to Baku: Contemporary Art of Azerbaijan. Traveling exhibition: Heydar Aliyev Center, Baku, Azerbaijan; Museum of fine Arts, Vienna, Austria; Museum of Contemporary Art of the 21st century, Rome, Italy; Museum of the "Media-art", Moscow, Russia; "ME collectors room" in Berlin, Berlin, Germany; Hotel "Solomon de Rothschild", Paris, France; Gallery "the Philip de Pury & Co", London, UK

2012 "Pomegranates in art", 1st place of the competition AZNAR, gallery im. V. Samedova, The Union Of Artists Of Azerbaijan, Baku, Azerbaijan

2012 Cultural heritage from the past to the future, the Baku Creative Center, Baku, Azerbaijan

2012 Solo exhibition, Museum of contemporary Art, Baku, Azerbaijan

2013 "At the crossroads: Contemporary Art from the Caucasus to Central Asia", Sotheby, London, UK

2013 "Constellation Pisces", Museum Center, Baku, Azerbaijan

2014 "At the crossroads 2: Contemporary Art from Istanbul to Kabul", Sotheby, London, UK

2014 "New Era", exhibition of the members of the Academy of Arts of the World, the Museum of Modern art, Baku, Azerbaijan

2014 "Nuda Veritas", the Museum of Modern art, Baku, Azerbaijan

2015 "Coffee Color", Museum Center, Baku, Azerbaijan

2015 Exhibition of members of the Academy of Arts of the World, Museum of Contemporary art, House of Arts, Shuvelan, Azerbaijan

2015 9th international festival of the arts, Art Gallery Museum, Antalya, Turkey

2016 "The Light of beauty", Museum Center, Baku, Azerbaijan

2017 "The Magical world of flowers in Azerbaijan", National Gallery, Sofia, Bulgaria

2017 "Constellation Of The Absheron Peninsula. Azerbaijani artists 1960-1980", the State Tretyakov gallery on Krymsky Val, Moscow, Russia

2011 Персональная выставка, Российский Информационно-культурный Центр, Баку, Азербайджан

2012 Проект Benetton: коллекция изданий «Азербайджан – Цвета Ветра и Огня», выставка - Imago Mundi: Искусство человечества, Треviso, Италия

2012 – 2013 Полет в Баку: Современное искусство Азербайджана. Передвижная выставка: Центр Гейдар Алиева, Баку, Азербайджан; Музей Истории Искусств, Вена, Австрия; Музей Современного Искусства 21-го века, Рим, Италия; Музей «Мультимедиа-арт», Москва, Россия; «ME Коллектор Рум», Берлин, Германия; Отель «Соломона де Ротшильда», Париж, Франция; Галерея «Филип де Пюри и Ко», Лондон, Великобритания

2012 «Гранаты в изобразительном искусстве», 1-е место конкурса АЗНАР, галерея им. В. Самедовой, Союз Художников Азербайджана, Баку, Азербайджан

2012 Культурное наследие из прошлого в будущее, Бакинский Центр Творчества, Баку, Азербайджана

2012 Персональная выставка, Музей современного Искусства, Баку, Азербайджан

2013 На пересечении: Современное Искусство от Кавказа до Центральной Азии», Сотсби, Лондон, Великобритания

2013 Созвездие рыбы, Музейный Центр, Баку, Азербайджан

2014 На пересечении 2: Современное Искусство от Стамбула до Кабула», Сотсби, Лондон, Великобритания

2014 «Новая Эра», выставка членов Академии Искусств Мира, Музей Современного искусства, Баку, Азербайджан

2014 Нуда Веритас, Музей Современного искусства, Баку, Азербайджан

2015 Цвет кофе, Музейный Центр, Баку, Азербайджан

2015 Выставка членов Академии Искусств Мира, Музей Современного искусства, Дом Искусств, Шувеляны, Азербайджан

2015 9-ый международный фестиваль

14.

15.

16.

2017 "Abşeron ulduzları - 1960-1980-cı illər Azərbaycan rəssamları", Dövlət Tretyakov Qalereyası, Moskva

Əsərləri saxlanılır:

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Bakı

Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi, Bakı

Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı

Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı, Bakı

Rusiya Mədəniyyət Nazirliyi, Moskva

Rusiya Rəssamlar İttifaqı, Moskva

Rusiya Bədii Fondu, Moskva

N.Radişev ad. İncəsənət Muzeyi, Saratov

Azərbaycanda və xaricdə şəxsi kolleksiyalar.

Works are:

The Union Of Artists Of Azerbaijan, Baku, Azerbaijan

Azerbaijan State Museum of Arts named after R. Mustafayev, Baku, Azerbaijan

The Ministry of Culture and Tourism of Azerbaijan, Baku, Azerbaijan

The Union of Artists of Russia, Moscow, Russia

The Ministry of Culture of Russia, Moscow, Russia

Art Fund of Russia, Moscow, Russia

The Museum of Arts named after N. Radishchev, Saratov, Russia

And also - Private collections in Azerbaijan and abroad

17.

искусств, Галерея искусств музея, Анталия, Турция

2016 Свет красоты, Музейный Центр, Баку, Азербайджан

2017 Волшебный мир цветов Азербайджана, Национальная Галерея, София, Болгария

2017 Созвездие Апшерона. Азербайджанские художники 1960–1980-х годов, Государственная Третьяковская галерея на Крымском валу, Москва, Россия

Работы хранятся:

Союз Художников Азербайджана, Баку, Азербайджан

Азербайджанский Государственный Музей Искусств им. Р. Мустафаева, Баку, Азербайджан

Министерство культуры Азербайджана, г. Баку, Азербайджан

Союз Художников России, г. Москва, Россия

Министерство Культуры России, г. Москва, Россия

Художественный Фонд России, г. Москва, Россия

Музей Искусств им.Н.Радищева, Саратов, Россия

А также - в частных коллекциях в Азербайджане и зарубежных странах

Üz qabığı: fragment "Sözlər tükənmişdir", 2014, kətan, akril, 140 x 200 sm, Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı
Cover: detail from "No words", 2014, canvas, acrylic, 140 x 200 cm, Museum of Modern Art, Baku
Обложка: фрагмент из "Нет слов", 2014, холст, акрил, 140 x 200 см, Музей Современного Искусства, Баку

Forzas: Qala kəndi, qədimi hamam görünüşü, foto, 1970-ci illər, ailə arxivindən
Bookend: Gala village, view on the old bath, photo, 1970s, from the family archive
Форзац: Село Гала, вид на старую баню, фото, 1970-е гг., из семейного архива

Səh. 2 - 3: "Yazın liturğiyası", 2010, kətan, yağlı boya, 143 x 201 sm
Pages: 2 - 3: "Liturgy of spring", 2010, oil on canvas, 143 x 201 cm
Стр. 2 - 3: "Литургия весны", 2010, холст, масло, 143 x 201 см

Səh. 4 - 5: "Dəvə təhəbbəti", 1995, kətan, yağlı boya, 80 x 120 sm, Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı
Pages: 4 - 5: "Apsheron Motive", 1995, oil on canvas, 80 x 120 cm, Museum of Modern Art, Baku
Стр. 4 - 5: "Верблюды любви", 1995, холст, масло, 80 x 120 см, Музей Современного Искусства, Баку

Səh. 8 - 9: "Xoşbəxt təcəssümü", 2006, kətan, yağlı boya, 140 x 180 sm
Pages: 8 - 9: "Happy incarnation", 2006, oil on canvas, 140 x 180 cm
Стр. 8 - 9: "Счастлирое воплощение", 2006, холст, масло, 140 x 180 см

Fotolar:

1. Səh. 168. Mir Nadir Zeynalov Buzovnada emalatxanasında, foto: Hüseyn Hüseynzadə, 1980-ci il,
2. Tələbəlik illəri, 1960-cı illər
3. Ledokol "Sorokində", 1970-ci illər
4. 5. Tələbə dostları ilə, 1970-ci illər
6. Heykəltəraş Hüseyn Haqverdiyev ilə, Buzovnada evdə, 1980-cil illər
7. Lərikdə etüdlərdə, 1970-ci illər
8. Hindistan səfəri zamanı, 1985-ci il
9. Fərdi sərginin açılışında, 2012-ci il, Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı
10. Rəssam Arif Əziz ilə, 2015-ci il, Mərdəkan, Bakı
11. Emalatxanada, Buzovna, 1970-ci illər, Bakı
12. Antalyada festival zamanı, 2015-ci il, Türkiyə
13. Qızı İlahə ilə (sağdan birinci), fərdi sərginin açılışında, 2012-ci il, Müasir İncəsənət Muzeyi, Bakı
14. 15. Nəvələri ilə, 2017-ci il, Buzovna, Bakı
16. Həyat yoldaşı Gülarə xanım, oğlu - Mir Aslan və nəvəsi Həsən ilə, 2012-ci il, Bakı
17. Gülarə xanım ilə, 2017-ci il, Buzovna, Bakı
18. Buzovnada, Emalatxanada, 2017-ci il, Bakı

Images:

1. Page. 168 Mir Nadir Zeynalov in his studio, photo: Huseyn Huseynzade, 1980s
2. Students years, 1960s
3. On the icebreaker "Sorokin", 1970s
4. 5. With friends from college, 1970s
6. With sculptor Huseyn Haqverdiyev, 1980s
7. Sketching in Lerik, 1970
8. India, 1985
9. At the opening of the personal exhibition, 2012, Museum of Modern Art, Baku
10. With the artist Arif Aziz, 2015, Mardakan
11. At the Studio, Buzovna, 1970, Baku
12. During the festival in the Antilla, 2015, Turkey
13. With her daughter Ilaha (right first), at the opening of the personal exhibition, 2012, Museum of Modern Art, Baku
14. 15. With grandchildren, 2017, Buzovna, Baku
16. With his wife Gulara khanum, son - Mir Aslan and the grandson Hasan, 2012, Baku
17. With Gulara Aliyeva, 2017, Buzovna, Baku
18. At the Studio, Buzovna, 2017, Baku

Фотографии:

1. Стр. 168 Мир Надир Зейналов в мастерской, фото: Гусейн Гусейнзаде, 1980-е
2. Студенческие годы, 1960-е
3. На ледоколе «Сорокин», 1970-е
4. 5. С друзьями со времен училища, 1970-е
6. Со скульптором Гусейн Ахвердиевым, 1980-е
7. На этюдах в Лерике, 1970-е
8. Индия, 1985 г.
9. На открытии персональной выставки, 2012 г., Музей Современного Искусства, Баку
10. С художником Ариф Азизом, Мардакяны
11. В мастерской, Бузовны, 1970-е, Баку
12. Во время фестиваля в Антилли, 2015 г., Турция
13. С дочерью Илахой (справа первая), на открытии персональной выставки, 2012 г., Музей Современного Искусства, Баку
14. 15. С внуками, 2017 г., Бузовны, Баку
16. С супругой Гюларе ханум, с сыном - Мир Аслан и с внуком Гасаном, 2012 г., Баку
17. С Гюларе ханум, 2017 г., Бузовны, Баку
18. В мастерской, Бузовны, 2017 г., Баку

Kataloq 2017-ci ildə sərgi üçün çap olunub

Mir Nadir Zeynalov

Rəssamın 75 illik yubileyinə həsr olunmuş fərdi sərgi

Muzey Mərkəzi, Sərgi Qalereyası
10 - 15 noyabr, 2017

Bakı, Azərbaycan

Muzey və kolleksiyalar

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və
Turizm Nazirliyi;

Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı;

Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi;

Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası;

Moskva Dövlət Tretyakov qalereyası;

Saratov şəhəri N.Radişev adına İncəsənət
Muzeyi;

Ailənin şəxsi arxivində saxlanılan əsərlər və
arxiv materialları.

Kataloq

Tekst:

Şirin Məlikova,

Sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru

Tərcümə:

Azərbaycan dilinə - Aytan Əhmədova

İngilis dilinə - Firahnaz Musayeva

Bədii tərtibat və dizayn:

Fəxryyə Məmmədova

Foto:

Azərbaycan Azərbaycan Dövlət Rəsm
Qalereyası,

rəssamın şəxsi arxivindən

Çap:

“Aspoligraf LTD” MMC-nin mətbəəsində
hazır diapozitivlərdən çap olunmuşdur.

Bakı, Azərbaycan

500 ədəd

www.mirnadir.com

Catalogue published in for the exhibition 2017

Mir Nadir Zeynalov

75 years anniversary, dedicated a personal
exhibition

Museum Center, Art Gallery
November 10 - 15, 2017

Baku, Azerbaijan

Museums and collections

Ministry of Culture and Tourism of
Azerbaijan Republic;

The Union of Artists of Azerbaijan;

Azerbaijan State National Museum of Arts,

Azerbaijan State Art Gallery;

Tretyakov State Gallery;

Saratov Museum of Art named after
N.Radişev;

Family artworks and archival materials.

Catalogue

Text:

Shirin Melikova,

PhD in Arts

Translation:

Azerbaijani language - Aytan Ahmadova

English - Firahnaz Musayeva

Design:

Fakhriyya Mammadova

Photo:

Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası,
from personal archive of the artist

Print:

Printed at the printing-house of the
“Aspoligraf LTD” from the ready slides.

Baku, Azerbaijan

500 pieces

Напечатано 2017-ом году связи с выставкой

Мир Надир Зейналов

Персональная выставка посвященная
75-летию художника

Музейный Центр, Выставочная Галерея
10 - 15 ноября, 2017-го года

Баку, Азербайджан

Музеи и коллекции

Министерство Культуры и Туризма
Азербайджанской Республики;

Союз Художников Азербайджана;

Азербайджанский Национальный Музей

Искусств;

Азербайджанский Государственная

Художественная Галерея;

Государственная Третьяковская галерея;

Саратовский Музей Искусств имени
Н.Радищева;

Из личного архива семьи.

Каталог

Текст:

Ширин Меликова,

доктор философии в области
искусствоведения

Перевод:

Азербайджанский язык - Айтэн Ахмедова

Английский язык - Фирахназ Мусаева

Художественное оформление и дизайн:

Фахрия Мамедова

Фото:

Азербайджанский Государственная
Художественная Галерея,

из личного архива художника

Печать:

Отпечатано с готовых диапозитивов
в типографии ООО “Aspoligraf LTD”.

Баку, Азербайджан

Тираж 500

ISBN 9789952503562